

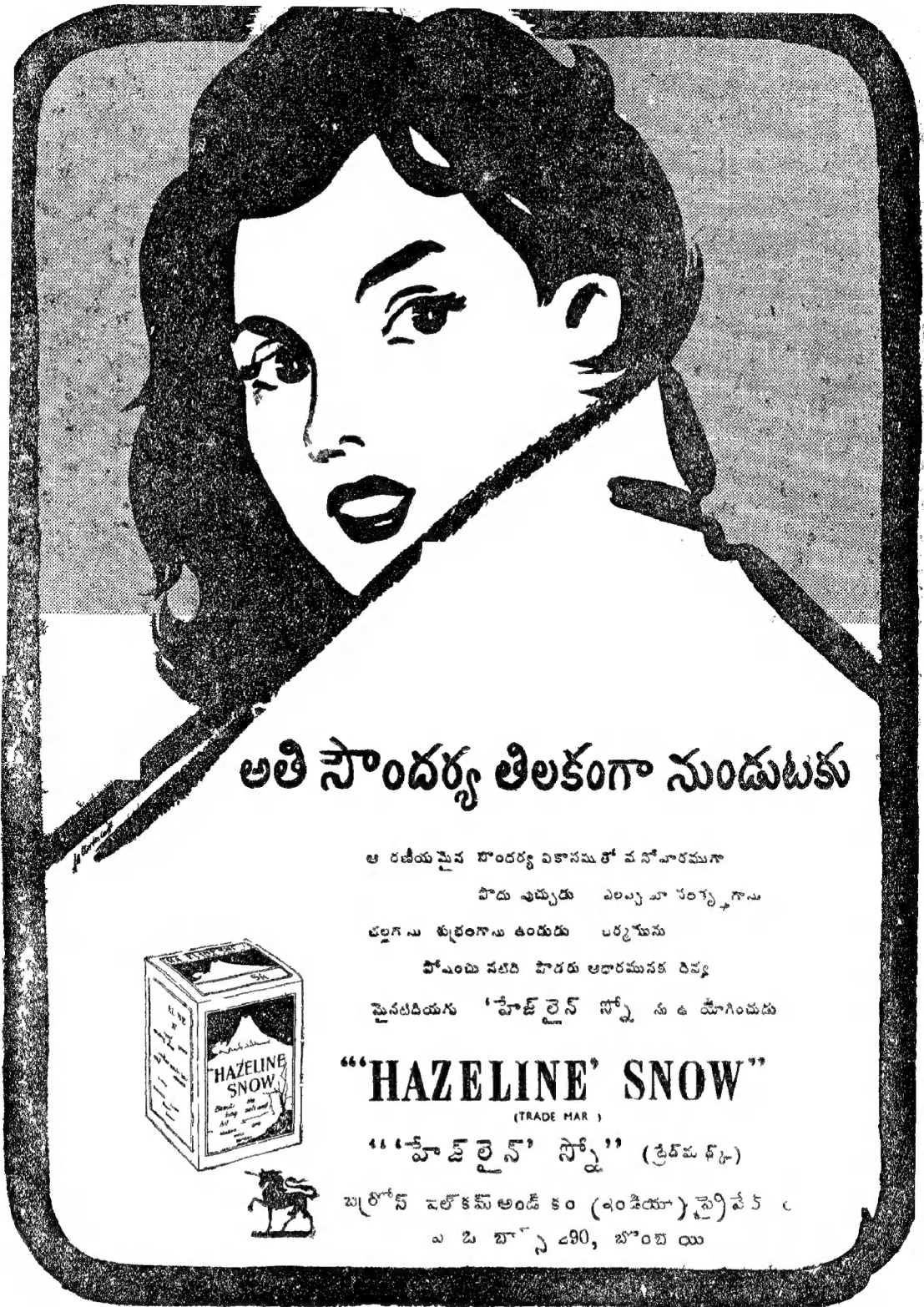
ఆంధ్రపత్రిక

సచిత్ర వార పత్రిక

ANDHRA PATRIKA
ILLUSTRATED WEEKLY

4 అణాలు
5-12-'56

అతి సౌందర్య తిలకంగా నుండుటకు

ఆ రతీయమైన సౌందర్య వికాసముతో వనోపారముగా

పొదు ఎచ్చుడు ఎలప్పునా సంస్కృతగాను

బల్బుగాను కుత్రంగాను ఉండుడు అర్చును

పోఎండు పటిడి పొరడు అధారమునక రివ్వ

మైనటిడియగు 'హేజ్ లైన్ స్నో' ను ఉ యోగించుడు

“HAZELINE’ SNOW”

(TRADE MARK)

“హేజ్ లైన్ స్నో” (క్రీమ ఫ్లో)

బురోస్ ఎల్ కమ్ అండి కం (ఇండియా) ప్రైవేట్ లి

ఎ బి బాన్స్ ౬90, బొంబాయి

క థా ర చ యి త ల కు మ హ ద వ కా శం

సంక్రాంతికి ప్రత్యేకాకర్షణ!

డిబెక్టివ్ కథలపోటీ

మొదటి బహుమతి రూ. 50/-

రెండవ బహుమతి రూ. 30/-

★ రాబోయే సంక్రాంతికి ఆంధ్ర వారపత్రిక ప్రత్యేకసంచికగా (16.1.57) వెలువడుతుంది ఈ సందర్భంలో డిబెక్టివ్ కథలపోటీ నిర్వహిస్తున్నాము ఈ పోటీలో పాల్గొనవలసిన రచయితలను ఆహ్వానిస్తున్నాము

మొదటి బహుమతి రూ. 50/-

రెండవ బహుమతి రూ. 30/- ఒకానొకరినైనా

★ కథలు తెలుగు దేశానికి సంబంధించినవే అయి వుండాలి

★ క్రథ పరిమితి వార పత్రికలో నాలుగు పేజీలకు తగ్గకుండా, ఐదు పేజీలకు మించకుండా వుండాలి

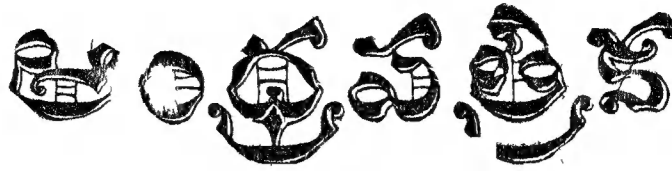
★ పోటీలో గెలిచిన కథలను సంక్రాంతి ప్రత్యేక సంచికలో ప్రకటిస్తాము కథలు డిసెంబరు 26 వ తేదీ లోగానే మా కార్యాలయానికి చేరాలి ఆ తరువాత వచ్చిన కథలు పోటీకి స్వీకరింపబడవు రచనపై “డిబెక్టివ్ కథల పోటీకి” అని స్పష్టంగా వ్రాయాలి

★ పోటీలో శ్రీ పురుష రచయిత లెవరైనాను పాల్గొనవచ్చును కథలపై తుదినిర్ణయం సంపాదకులదే

★ రచయితలు ఈ మహదవకాశాన్ని వినియోగించుకొని మా ప్రయత్నం జయప్రదం చేయగలరని ఆశిస్తున్నాము

★ సంక్రాంతి సంచికకు పంపించగోరే ప్రత్యేకవ్యాసాలు, కథలు, నాటికలు, పద్యాలు, చిత్రాలకు కూడా డిసెంబరు 26 వ తేదీయే గడువు

సంవత్సర చందా
రూ 12.0-0
విడిపత్రిక 4 అ

సచిత్తవారపత్రిక

Founder K NAGESWARA RAO

సంపుటము 51
సంచిక 14
5-12-56

సుర్ముఖ మార్గశిర శుద్ధ తృతీయ బుధవారం

* వ ని త ల కు వి జ్ఞ ప్తి *

ముగ్గుల పోటీ!
బహుమతి రూ. 20/-

వ్యాసాల పోటీ!
బహుమతి రూ. 20/-

* సంక్రాంతికి మరొక ఆకర్షణ *

ముగ్గుల వందగ సంక్రాంతి వచ్చింది. అలాగే తెలుగుదేశంలో తెల వారసరికల్లా ఇంటింటి మంగిటా ముత్యాల ముగ్గులు, ముగ్గుల మధ్య బంతిపువ్వులు కురిమిన గొబ్బిళ్లు ప్రత్యక్షమవుతాయి. తెలుగు పడుచులకు ముగ్గులు పెట్టటం ఉగ్గుతో పెట్టిన నిద్ర్య ఈసారి అంధ్ర వారపత్రిక సంక్రాంతి ప్రత్యేక సంచికలో వనితలకు ముగ్గుల పోటీ నిర్వహించదలిచాము. అన్నిటికంటే ఉత్తమమైన ముగ్గుచిత్రానికి రూ. 20/- బహూకరిస్తాము. స్త్రీలు మాత్రమే ఈ పోటీలో పాల్గొనాలి.

శుభమైన దళనర్త ద్రావ్యం కౌగితం (10×8 అంగుళాలు) మీద, తుడుపులు గిడుపులు లేకుండా నీటుగా చిత్రించాలి. ఆ బొమ్మను బ్లాకు చేయడానికి ఏలుగా ఇండియన్ ఇంక్ తో మాత్రమే చేసిపంపాలి. ముగ్గుల బొమ్మలు మా కార్యాలయానికి డిసెంబరు 26 వ తేదీలోగానే చేరాలి.

ముగ్గుల పోటీలో చిన్న వివరణ కూడా చాసి పంపితే అది చూచి శేష్యకోదలచిన వారికి సహాయకారిగా ఉంటుంది. అవసరమైతే ఆ వివరణలో కూడా చిన్న నైపు బొమ్మలు చేయవచ్చు.

*సంక్రాంతి ముగ్గుల వందగ కాదు; ముస్తాబుల వందగ కూడాను. అడవారికి అలంకరణ ప్రాచుర్యం సహజం. పాతకాలపు అలంకరణ పద్ధతులుపోయి, కొత్త కొత్త ఫేషన్లు వస్తున్నాయి.

“స్త్రీలు : అలంకరణ; పాత కొత్తల సరికీలన” అనే విషయంపై రాబోయే సంక్రాంతి సంచికలో వ్యాసాల పోటీ నిర్వహిస్తున్నాము. ఈ పోటీలో కూడా స్త్రీలు మాత్రమే పాల్గొనాలి. విషయాన్ని నమ్రంగంగా చర్చిస్తూ, వారపత్రికలో రెండు పేజీలకు తగ్గకుండా మూడు పేజీలకు మించకుండా వ్యాసం వ్రాయాలి. వ్యాసాలకు కూడా డిసెంబరు 26 వ తేదీయే గడువు.

ఈ త్రమ వ్యాసానికి రూ 20/- బహూకరిస్తాము. పోటీలో తుది నిర్ణయం సంపాదకులదే.

రచయితలు ఈ సంకల్పం అమలుచేయడం కొరడానికి తోడ్పడతారని మా జమ్మిక.

శ్రీరామ రక్ష

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ తొలి సమావేశం డిసెంబరు 31 వ తేదీన జరగబోతున్నది. రాష్ట్రం ఏర్పడిన నెలరోజులకు గురుతున్న ఈ ప్రథమ సమావేశంలో శాసనసభాకార్యక్రమమేదీ వుండదు. హైదరాబాదు రాష్ట్ర విచ్ఛిత్తితో హైదరాబాదు శాసనసభ కూడా విచ్ఛిన్నమైంది. కాబట్టి హతిన ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన సభ్యులుగా కేలంగా జిల్లాల శాసనసభ్యులందరూ సమాన స్వీకారం చేయవలసి వుంటుంది. 1-న సమావేశం కాగానే సభకు తాత్కాలిక అధ్యక్షుణ్ణి ఎన్నుకుని తెలంగాణా వారి కేతి సభ్యత్వ ప్రమాణాలు స్వీకరింపజేయడం గురుతుంది. మరుసటిరోజు సభాపతి నిన్నుకుంటారు. తిర్యత ఆంధ్రప్రదేశ్ కు గవ శాసనసభ (లెజిస్లేట్ కాన్ఫరెన్స్) ను ర్వాటుచేసే విషయమై చర్చ జరిపి ఒక ర్తయానికి వస్తారు. అంతటితో మూడు రోజుల కార్యక్రమం ముగుస్తుంది.

కొన్ని కొత్త రాష్ట్రాలలో ఎగువ శాసనసభలు వుండబోతున్నవని రాష్ట్రాల పునర్వ్యవస్థీకరణ శాసనం ద్వారా పార్లమెంటుముందే ప్రియించింది. మరికొన్ని రాష్ట్రాలలో గవ సభలు అవసరమో కాదో నిర్ణయించునే బాధ్యతను ఆయా రాష్ట్ర శాసనసభలకే దలిపేసింది ఈ విధంగా వదిలిపేసిన రాష్ట్రాలలో ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ఒకటి.

ఎగువ శాసన సభలవల్ల ఆత్మ ప్రయోజన మీద లేదనీ, శాసన నిర్మాణ కార్యక్రమాన్ని అవసరంగా ఆలస్యం చేయవారికి మాత్రమే ఎగువసభలు సహాయపడుతనీ ఒక వాదన లేక పోలేదు. అయినప్పటికీ ర్వతా ఎగువ సభలు పూర్తిగా నిరుపయోగమైనవని చెప్పడం సాహసమే అని ఎదురుకుంటుంది. రాష్ట్రాల చిన్నవైపునకు ఎగువ సభలను తీరించే ఆర్థిక గ్రామకు వాటికి వుండక పోవచ్చు. ఆ సంగతిలో ఎగువ సభ బరువు చేలేకావచ్చు. విశాలమైన ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కు ఎగువసభ ఉండడమే యోగ్యమనిపిస్తుంది. రాష్ట్ర శాసనసభ్యులు తీదను గుణంగానే నిర్ణయిస్తానీ, ఈ నిర్ణయాన్ని కేంద్ర ప్రభుత్వం మోదిస్తుందనీ ఆశిద్దాము.

ఈ మధ్య జరిగిన రైలుప్రమాదాలకారణంగా రాజీనామాచిన్న రైల్వే శాఖ మంత్రి లాల్ బహదూర్ శాస్త్రి.

ఇంకోలే సభాపతి ఎన్నిక విషయం. కొత్త రాష్ట్రాలలో కొత్త సభాపతులను ఎన్నుకోవలసి వుంటుందనికూడా రాష్ట్రాల పునర్వ్యవస్థీకరణ శాసనం ఆదేశించింది. నవంబరు 1-న జరిగిన రాష్ట్రాల పునర్వ్యవస్థీకరణలో పాత శాసన సభాపతుల స్థానాలన్నీ రద్దయిపోయినవి అందరితోపాటు ఆంధ్ర శాసన సభాపతి స్థానంకూడా రద్దయి పోయింది. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కాంగ్రెస్ పార్టీ ఎవరిని ఈ స్థానానికి తమ అధికార అభ్యర్థిగా నిర్ణయిస్తుందో తెలియదు. ఇది కాంగ్రెస్ శాసన సభ్యులు వివిధమైన అభిప్రాయ భేదాలకూ ఎడమివ్వకుండా ఏకగ్రీవమైన నిర్ణయానికి రావలసినవిషయం. అధికార అభ్యర్థిగా ఎవరిని నిర్ణయించినా, తాముకూడా పోటీచేయాలని మాజీ సభాపతి శ్రీ రొక్కండోర అభిప్రాయపడుతున్నట్లు తెలియవస్తున్నది. సభాపతి స్థానంలోవుండే వ్యక్తి శాసనసభలోని వివిధరంగాల, వివిధ పక్షాల ఆదరాభిమానాలకు, విశ్వాసానికి పాత్రుడై వుండడం అవసరం. కాంగ్రెస్ పక్షంవారు ఈ ప్రాథమిక సూత్రాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని సముచితమైన నిర్ణయానికి వస్తారో, లేక, ఈ ఎన్నికలో లేనిపోని రధననే రెచ్చగొడతారో చూడాలి.

లేపో మాపో మంత్రివర్గ విస్తరణ జరగడం ఖాయమేనని తేలుతున్నది. ముఖ్యమంత్రి శ్రీ సంజీవరెడ్డికి, ఆంధ్ర మాజీ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ గోపాలరెడ్డికి నవంబరు మూడోవారంలో రాజధానిలో దీర్ఘ సమాలోచనలే జరిగినవి. సమాలోచనలకు ముగింపు శ్రీ సంజీవరెడ్డి తమకు మాజీ ముఖ్యమంత్రి సహకారం అవసరమనే నమ్మకానికి వచ్చినట్లు కనబడుతుంది. ఉభయముద్ధ్యా విదో విధంగా రాజీ కుదర్చడానికి హైదరాబాదు మాజీ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ రామకృష్ణరావు కూడా గట్టిప్రయత్నం చేసినట్లు అమగ్య వచ్చిన వార్తలు తెలియజేసినవి.

సమాలోచనలు జరపడానికి వచ్చినప్పటికీ గోపాలరెడ్డిగారి శ్రీ సంజీవరెడ్డిగారి నివాసంలోనే మకాంచేస్తారని మొదట అనుకున్నారగాని, అలా జరగలేదు. వారు ప్రభుత్వ ఆతిథి గృహమైన 'లేక్ వ్యూ' భవనంలోనే విడిగా బస చేశారు; సంప్రదింపులు జరిపారు. సంప్రదింపుల పర్యవసానంపై తమ తమకుది నిర్ణయాన్ని నవంబరు 25 నాటికి లేఖ ద్వారా తెలియజేస్తామని మాటయిచ్చి నెలూరుకు తిరిగివచ్చిన శ్రీ గోపాలరెడ్డిగారు అన్న మాట ప్రకారం ముఖ్యమంత్రికి వర్తమానం అందలేకారు ప్రస్తుతం వస్తున్న వార్తలనుబట్టి వీరు మంత్రివర్గంలో తిప్పక చేరేనాచనలే కనుపిస్తున్నవి. ఇక కొన్ని రోజులలోనే వీరు పదవిని స్వీకరిస్తారు. ఉభయూకూ ఏ పద్ధతి మీద రాజీ కుదిరిందో తెలియదు మంత్రివర్గంలో చేరడమంటూ జరిగితే, ఒక్క శ్రీ గోపాలరెడ్డి చేరరు. సర్కారు జిల్లాలనుంచి మరొకరూ, తెలంగాణానుంచి మరొకరూ కూడా చేరవలసి ఉంటుంది. అనుభవములేన శ్రీ గోపాలరెడ్డిగారు మంత్రిమండలిలో చేరడం సర్వతా హర్షించదగిన విషయం.

వాణిజ్య పన్నులను ప్రభుత్వం ఇంకా కట్టుదిట్టంగా వసూలుచేసే, కులభంగా మగో రెండుకోట ఆదాయం ప్రభుత్వానికి వస్తుందంటున్నార ఆర్థికమంత్రి శ్రీ కళా వెంకటరావు. ఇప్పుడు ప్రభుత్వానికి వస్తున్న ఆదాయాన్ని వీలైనంత ఎక్కువ చేసి ప్రజాభ్యుదయ కార్యక్రమాలకు వినియోగించడానికి కృషి చేయాలని కూడా వీరి అభిప్రాయం. అభిప్రాయమేలే మంచిదే ఎంత వరకు ఆ చరణ సాగిస్తున్నదో ప్రశ్ని. వాణిజ్య పన్నుల వసూలును కట్టుదిట్టం చేయాలనే ఆలోచన ఆంధ్రరాష్ట్రం ఏర్పడినప్పటినుంచీ మంత్రులు చెబుతున్నది. క్రియ మాత్రం కూన్యం పూరూరూ, పల్లె పల్లెనా వాణిజ్యపు పన్నులను వాగ్ధతగా

ఆంధ్రప్రదేశ్ సిరిసంపదలు

నాలుగువందల ఏళ్ళ నాడు విడిపోయిన తెలుగునాడు మళ్ళీ ఈనాటికి ఏకమైంది. 3,12,68,801 తెలుగువాళ్ళ సమష్టి కుటుంబం ఏర్పడింది.

వేరే వేరే ఉన్న వీరూ వారూ ఇప్పుడు కలుసుకుని పాటుబడితే పెరట్లో గాన నిండగా, ఇరుగుపొరుగిళ్ళికి, ఉళ్ళికి పంపడానికి బోలెడుపంట మిగులుతుంది.

రాబడి ఖర్చులు జేరిజువేస్తే నాలుగు కోట్ల చిల్లరలోటు తేలినా, ఒక్క నిమగ్నం అని అలా ఉంచి, ఉన్న సిరిసంపదల వంక చూస్తే, సమృద్ధి అనేది సర్వత్రా గోచరిస్తుంది.

పంటలు

ఇరవై జిలాలమీద లెక్కపేసిచూస్తే, మొత్తం భూమి విస్తీర్ణం 681 లక్షల ఎకరాలు. ఇందులో సాగుబడికింద ఉన్న భూమి 267 లక్షలు. (తెలంగాణలో భూమి 114 లక్షల ఎకరాలు) ఇందులో వరిపండ్లది 95 లక్షల ఎకరాలంది. ఆంధ్రప్రదేశ్ మొత్తం మీద పండ్లవరి 30 లక్షల 32 వేల టన్నులు. (తెలంగాణ పంట విడుదల తలచివు) రాష్ట్రం అవసరాలు పోను మనం విడుదల తలచుకుంటే ఎగుమతి చెయ్యవచ్చు.

వరి తిరవాతి మనం ఘనంగా చెప్పకోతగ్గ వాటిలో పొగాకు ముఖ్యం. దేశం మొత్తం మీద ఆంధ్రజేఇందులో ఆగ్రహానం. ఆంధ్రప్రదేశ్ పేరు చెప్పి మొత్తం 366 వేల ఎకరాలలోను 106 వేల టన్నుల పొగాకు (తెలంగాణలో 8500 టన్నులు) ఉత్పత్తి అవుతుంది. ఎగుమతి అయ్యేది 72 వేల టన్నులపై చిలుకు.

మిగతా ఉత్పత్తులు (ఆంధ్రప్రదేశ్ మొత్తం మీద).

కొయదానాలు 64 లక్షల 37 వేల టన్నులు. (తెలంగాణ 11 లక్షల 15 వేలు)

త్రామరక

వనాలు చేస్తే, రాబడి పెరిగవచ్చు. దాని వనాలుకు ప్రభుత్వ యంత్రాంగాన్ని ఎంత విరివిగా పెంచవలసి వుంటుంది? ఈ యంత్రాంగ నిర్మాణానికి ఎంత ఖర్చు చేయవలసి వుంటుంది? చివరకు పాపాబు చేం బూబు కుట్టుపోగులకు సరిపోకుండా చూసుకోవాలి.

27-11-56

[భారవ]

పప్పు దినుసులు రెండు లక్షల 95 వేలు (తెలంగాణ 157 వేలు)

వేరుశనగ 8 లక్షల 83 వేలు (తెలంగాణ 2 లక్షల 42 వేలు)

మిర్చి టన్నులు 49 వేల టన్నులు (తెలంగాణ 15 వేలు)

ఉల్లిపాములు లక్షలపై వేల టన్నులు (తెలంగాణ 87 వేలు)

ప్రతి 184 వేల షేకు (తెలంగాణలో 39 వేలు); నూలు 162 లక్షల 26 వేల పౌనులు (తెలంగాణ 138 లక్షల 26 వేలు) నూలులాగే, రేయన్ నూలులానూ, కస్తూరి లానుకూడా తెలంగాణలో, ప్రైవేటులో, రేసుకో నూలు 26 లక్షల పౌనులు, కస్తూరి తొమ్మిది లక్షల 39 వేల గజాలు.

చెరకు పంట 4 లక్షల 96 వేల టన్నులు (తెలంగాణ 176 వేల టన్నులు).

కొగిలిం 3 లక్షల 8 వేల క్వార్టర్లు (తెలంగాణ 2 లక్షల 68 వేలు). సిగరెట్లు తెలంగాణలో 473 కోట్ల 70 లక్షలు తయారవుతాయి.

ఖనిజాలు

మాంగనీసు మైకాల్ లో ఆంధ్రజి, బొగ్గులో తెలంగాణాది ప్రైవేటు.

పాలుకు 68,55 టన్నుల మాంగనీసు, 87,43,000 టన్నుల మైకా, 175 వేల టన్నుల సిమెంట్ 8 వేల టన్నుల బారిటన్ ఆంధ్రలో లభిస్తాయి.

తెలంగాణలో గనులు పాలుకు 15 లక్షల 29 వేల టన్నుల బొగ్గును ఇస్తున్నాయి చెప్పకోతగిసంతగా ఇనుము, సున్నపురాయి మొదలైనవి లభిస్తాయి.

శక్తి

ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ప్రస్తుతం విద్యుచ్ఛక్తి ఉత్పత్తి 15 కోట్ల 5 లక్షల వాట్లు. (తెలంగాణాది 6 కోట్ల 83 లక్షలు).

రెండవ ప్రణాళిక క్రింద తలపెట్టిన లక్ష్యం 28 కోట్ల 56 లక్షలు (తెలంగాణ 8 కోట్ల ఒక లక్ష).

ప్రస్తుతం సగటున తలసరి వాడకం ఆంధ్రలో 8 వాట్లు తెలంగాణలో 5 వాట్లు రెండవ ప్రణాళిక క్రింద లక్ష్యం ఆంధ్రలో 20 వాట్లు, తెలంగాణ 8 వాట్లు.

దుక్కితుడైన శక్తిని పరిశీలిస్తే ఆంధ్ర ప్రదేశ్ మొత్తం మీద 128 లక్షల 28 వేల ఎడ్డులున్నాయి. (తెలంగాణలో 65 లక్షలు)

రాబడి, ఖర్చు

1956-57 బడ్జెట్ పరిశీలిస్తే ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కు మొత్తం మీద ఖర్చు 47 కోట్ల 19 లక్షల రూపాయలూ, రాబడి 48 కోట్ల 28 లక్షలు, లోటు 8 కోట్ల 96 లక్షలూ ఉన్నట్లు తేలింది.

రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికకు ఆంధ్రలో అంచనాలు 118 కోట్ల 96 లక్షలు, ఇందులో ఉన్న వసతుల ద్వారా అభివృద్ధి 89 కోట్లు, భరీ కావలసినది 79 కోట్ల 96 లక్షలు. అలాగే తెలంగాణలో ప్రణాళిక అంచనా 85 కోట్ల 16 లక్షలు కాగా భరీ కావలసిన లోటు 46 కోట్లు. ఆంధ్రప్రదేశ్ మొత్తం మీద లోటు 126 కోట్ల 12 లక్షలకు వసతులు చూచుకోవాల్సి వుంటుంది.

ఉన్న పరిస్థితులను పరిశీలిస్తే, తెలంగాణలో అభివృద్ధి ప్రణాళికలపై కన్న ఇతర అంశాల మీద ఖర్చు ఎక్కువ అవుతున్నట్లు గోచరిస్తుంది. ఆంధ్రలో పన్నుల ద్వారా రాబడిని పెంచించడానికి మార్గాలు అన్వేషించాలని విజ్ఞప్తి. ఈ రెండూ కూడా సులభసాధ్యాలు కాకపోవచ్చు కాని అసాధ్యలు అని మాత్రం అనుకోనక్కరలేదు. ఉధయ ప్రాంతాల వారూ అన్ని విభేదాలకు అతీతులై ప్రయత్నాలు చేస్తే మార్గాలూ మార్గాంతరాలూ గోచరించక పోవు. ★

“చిత్రకథ”

[చిత్రసంపుటి చిత్రకారుడు: పి. ఆర్. రాజు, గుంటూరు.]

ధీనిలో విశ్వకర్మామూర్తి, పాలానికి, నీలాటిరేవుకు మొదలైన 10 చిత్రాలున్నాయి.

‘పాలానికి’ అనే చిత్రంలో రేఖాలాలిత్యం తీర్చిదిద్దినట్లుగా సాగిపోయింది. ఇంకా ఈ చిత్రసంపుటిలో కడలికలలు, కోపగృహము, ఆశ్రయం ముఖ్యంగా ఎన్నదగిన చిత్రాలు.

ఈ చిత్రసంపుటికి పీఠిక వ్రాసిన శ్రీ ఆచంట జానకిరాం వ్రాసినట్లు పి. ఆర్. రాజు గారు చక్కని సాధకులు.

చూడసాంపుగా ఈ సంపుటం ప్రకటించిన చిత్రకారు లభింపదనీయులు. ★

ప్రతి పెండ్లికూతుడున్న “మమమన” వధువు అనుశ్చిత నచిత్ర వస్తుక మునందు. శృహ-కృత్యములను గూర్చి ఉపయక్తమగు సూచనలను తెలిసికొనును. (ఆంగ్లము, హిందీ, తమిళము, లడో లభించును). వ్రాయుడు: బాల్గా అద్వయనరీ. పర్సన్ పోస్ట్ బాక్స్ 353, బొంబాయి-1. HVM. 275-722 TL.

న్యూఢిల్లీ లేఖ

దురాక్రమణ చెడక, కాని అహంకారం ఇంకా చెడక, అని ఇటీవల భారతదేశ విజ్ఞాన విధానంపై జరిగిన చర్చలలో స్పష్టమైంది. ప్రధానమంత్రి విమర్శలన్నిటినీ జయప్రదంగా ఎదుర్కొన్నాడు. ఆయన ప్రారంభోపన్యాసం రాజనీతి చాతుర్యానికి ఉత్తమ తార్కాణం. తిరుగుబాటు విధానాన్ని ఆయన ఉపన్యాసం పునర్నిర్మించింది. ఈజిప్టులోను, హంగరీలోను దురాక్రమణ ఎక్కడజరిగినా గర్వింపదగినదేనని ఆయన ఉద్ఘాటించారు. బాహ్యంగా చెప్పకపోయినా, ప్రధాన మంత్రి ఇద్దరు మిస్కలను ముందరించారు. ఒక మిస్కన్ వికృతరాజ్య సమితిలో ఉన్న శ్రీ వి. కె. కృష్ణమూర్తి. ఇంకో మిస్కన్ మాస్కోలోని భారత రాయబారి శ్రీ కె. పి. యస్. మిస్కన్.

ప్రధాన మంత్రి నిర్భయంగా, నిష్పక్షపాతంగా అనుకున్నది అనుకున్నట్లు చెబుతారనేకీ రీతి ఉన్నది. మొన్న రష్యాను చచ్చులేకుండా గర్వింపడంతో ఈ కీర్తి ఇనుముడించింది. దురాక్రమణ దారులను ఆయన నిరసించారు. అంతేగాక భారత రాయబారుల అహంకారాన్ని కూడా ఆయన నిరసించారు. ప్రతి పక్షవిమర్శలపై పని చెయ్యలేదు. పార్లమెంటు ప్రధానమంత్రిలో విశ్వాసాన్ని వెల్లడించింది.

హంగరీయన్ సమస్యపై వికృతరాజ్య సమితిలో భారతదేశం వ్యతిరేకంగా ఓటు చేసినందుకు విమర్శించినవారిని తన రాజకీయ చాతుర్యంతో ప్రధాని ఊహతో పెట్టాడు. నిజానికి ప్రధాని నెహ్రూనుమానే భారత రాయబారుల గర్వింపితివాన్ని మనం వహించడం జరుగుతోంది. మనమంటే ఏమిందనగా గాని, ఇతరదేశీయులెందుకు సహించారు? సమితిలోని భారతీయ ప్రతినిధులు కొందరు ఇతరదేశీ ప్రతినిధులపై అమర్యాదగా ప్రవర్తిస్తున్నారు. పోవతిను నాయకుడు శ్రీ జయప్రకాశ్ నారాయణ్ ఇంతవరకెప్పుడూ చేయనంత మాటైన విమర్శను శ్రీ కృష్ణమూర్తి చేశాడు. శ్రీ మిస్కన్ ఇకనైనా తన చాక

తక్యాన్ని సక్రమపథాలో ఉపయోగిస్తే బావుంటుంది.

పోర్చుగీసులేనిమంత్రి (కృష్ణమూర్తి) ప్రయాణాలకి అందరికంటే ఎక్కువ ఖర్చు చేశారని హంకాఖానుమంత్రి లోక్ సభలో వెల్లడించారు. 1956 ఏప్రిల్ 1 నుండి ఆయన 19,477 రూ॥ ఖర్చుచేశారట. తరవాత పెద్ద ఖర్చుదారు కార్మికమంత్రి. ఆయన పద్దు రూ॥ 10,261. తరవాత పెద్దపద్దుదారితో, తపాలామంత్రి: రూ॥ 8,196. ఈయన పద్దులో రూ॥ 3668.80 విమానాలకి అయింది. ఈయన దారిభత్యం రూ॥ 770.

సిద్ధాంతరీత్యా ప్రభుత్వ ధనంపై అజ్యాయిషీ చేసేని పార్లమెంటు. డబ్బు అజ్యాయిషీ అనేది బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వానికి గీటురాయి

మొదట్లో ఈ డబ్బు అజ్యాయిషీ రాజకాలంలోనే బయలుదేరింది. రాజులు

శ్రీ కృష్ణ

[ఆంధ్రపత్రిక ప్రతినిధి]

చేసే ఖర్చుపైకూడా అజ్యాయిషీ ఉండేది. బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వాలు చచ్చాక ప్రభుత్వాల ఖర్చుపై అజ్యాయిషీ ఏర్పడింది. ఇదంతా సిద్ధాంత విషయం. భారతదేశంలో పార్లమెంటు సభ్యులు రాజ్యాంగంలోగాని, ప్రజాధనం అజ్యాయిషీలోగాని శ్రద్ధ వహించినట్లు చాఖలేదు. వీరు చూపే శ్రద్ధ ఇదిగో మధ్యతునక:—

“కేంద్రప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు (పివిలెజ్ టికెట్ ఆర్డర్ సౌకర్యాలు మంజూరు చేయడంలో గల ఆర్థిక సౌకర్యకాలను ప్రభుత్వము పరిశీలించిందా? పరిశీలించి ఏమి నిర్ణయించింది?”

అని ఒక ప్రశ్నను అరుగురు సభ్యులు కలిపి చేశారు. కాని ప్రభుత్వ నిర్ణయం ఈ ప్రశ్న వేయడానికొక నెలముందే, అంటే అక్టోబరు 11 తేదీకే వెలువడింది. కాని ఈ గౌరవనీయసభ్యులు పేర్లను చూడలేదని

దీనివలన తెలిసిపోతోంది.

ప్రభుత్వం సమాధానమిస్తూ హౌడ్ క్వార్టర్లకు 250 మైళ్ళకంటే ఎక్కువ దూరంలో స్వస్థలాలుగల కేంద్ర ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు (పివిలెజ్ టికెట్ ఆర్డర్ సౌకర్యాలు ఇవ్వడానికి పూర్వ నిర్ణయాన్ని మళ్ళీ ప్రకటించింది.

దాంతో సభ్యులు ఆ సౌకర్యాలకు 250 మైళ్ళ లోపునే స్వస్థలాలుగలవారికి మాదావర్తింపజేయాలని ఒత్తిడిచేశారు.

సభ్యులకు రెండు నాలికలున్నట్లు అని పిస్తుంది అందనాలసంఘంలో సభ్యులుగావీగు ఖర్చులు తగ్గించాలని ఒకప్రక్క ఒత్తిడిచేసాడు. మరొక ప్రక్క పార్లమెంటు సభ్యులుగాఖర్చులు తగ్గించరాదని అంటారు.

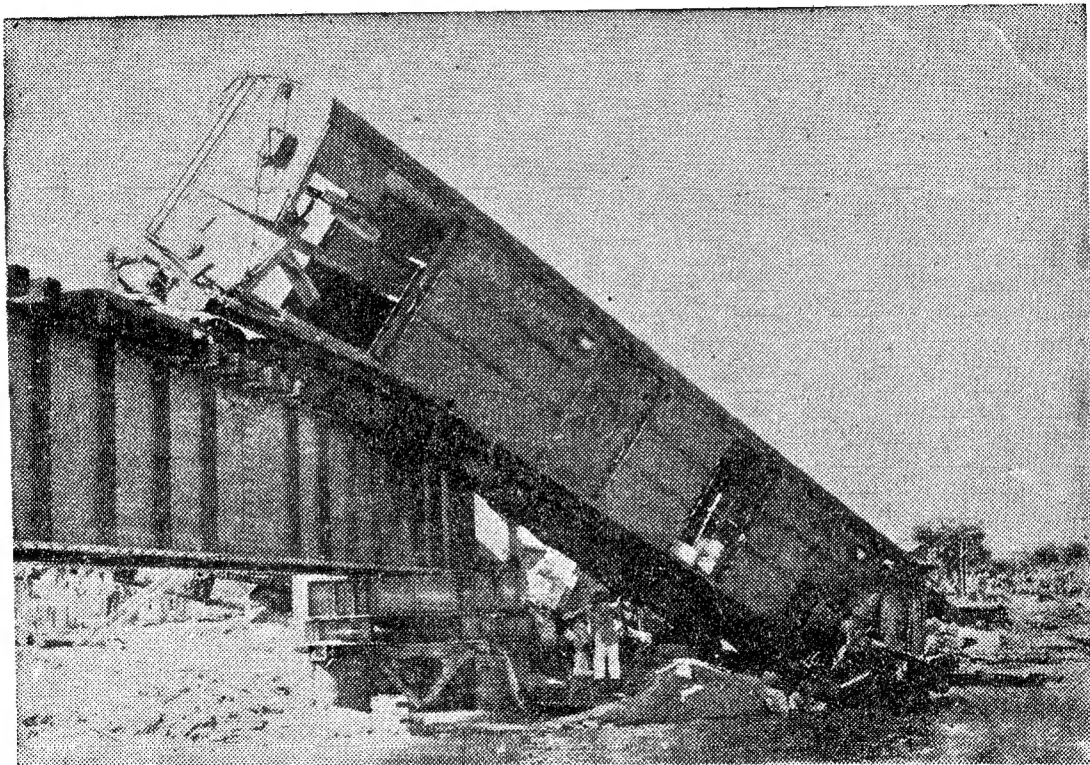
సెంట్రల్ పేకమిషన్ 1946 లో ఈ పివిలెజ్ టికెట్ పద్ధతిని నూచించింది. రైల్వేలలోకాక మిగతా కేంద్రప్రభుత్వ క్షాఖలలో మొత్తం ఉద్యోగుల సంఖ్య 1951 నుంచి మూత్రమే లభ్యమవుతోంది.

ఈ సంఖ్య ఏటేటా పెరుగుతున్నట్లు కనిపిస్తోంది. 1956 జూలై అంతానికి మొత్తం ఉద్యోగుల సంఖ్య 7,42,518 (1951 డిసెంబరు ఆఖరున ఈ సంఖ్య 5,90,662. అంటే నాలుగేళ్ళ 7 నెలలలో 1,51,856 ఉద్యోగాలు పెరిగాయన్నమాట. ఒక్క గుమాస్తాల సంఖ్య ఇలా పెరిగింది:

1951 డిసెంబరు.	—	1,42,850.
1952	—	1,50,870.
1953	—	1,54,864.
1954	—	1,64,067.
1955	—	1,98,558.
1956 జూలై	—	2,08,784.

అంటే మొత్తం 65,884 మంది గుమాస్తాలు కొత్తగా వచ్చినవారన్నమాట. మొత్తం పెరుగుదలలో పగండాకా గుమాస్తాల సంఖ్యలోనే జరిగిందన్నమాట. నిపుణులుకాని పనివారిసంఖ్య ఇదేకాలంలో తగ్గిందనేది ఇంకా ఆకృత్యకరమైన విషయం. కేంద్రప్రభుత్వంలోని ఈ పనివారి సంఖ్య 1951 డిసెంబరులో 2,47,699 ఉండగా, 1956 జూలైలో 2,45,274 మాత్రమే ఉంది

అంటే 2420 మంది తగ్గారన్నమాట.

వనంబు 23 న అరియలూరు, కల్లగం ప్లేవన్లమర్త్య తూతూగుడి ఎక్స్ ప్రెస్ ఒక వంతెన దాటుతూ ఘోరప్రమాదానికి లానైంది. 144 గురుదాకా గుర్తొణం పొందారు.

న్యూ డిల్లీ లే ఖ

రెవ్యూలర్ కాని పనివారిసంఖ్య 1955 ఆగస్టు అంతంలో 87,504 ఉంటే 1956 జూలై అంతంలో 78,646 ఉంది. అంటే పన్నెండు నెలల్లో 8,858 మంది తగ్గారన్నమాట. కాని నిపుణులు, ఒకమాదిరి నిపుణులు 1956 జూలై అంతానికి 1,49,890 అయ్యారు. అంటే 4,086 మంది ఎక్కువయ్యారన్నమాట. కనుక నిపుణులుకాని పనివారు, రెవ్యూలర్ కాని పనివారు తగ్గిపోతున్నారనీ, నిపుణులు, ఒకమాదిరి నిపుణులు అంత ఎక్కువగా పెరగడంలేదనీ, గుమాస్తాల సంఖ్యమాత్రం బాగా పెరుగుతోందనీ తేలుతోంది. సచివాలయంలో ఉద్యోగులు ఎక్కువకొవడంగూర్చి పరిశీలించడానికి ప్రభుత్వం కొన్ని కమిటీలను నియమించింది. ఈ కమిటీలు నివేదికలు తయారుచేశాయి. ఈ నివేదికలను మ్యూజియములలో భావి తరాల చరిత్ర విద్యార్థుల పరిశోధనలకు పనికివస్తాయని భద్రపరిచినట్లున్నాయి.

మాజీ ఆర్థికమంత్రి శ్రీ చింతామణి దేవ్ ముఖ్ ఇద్దరు సభ్యులలో ఒక స్థాయి సంఘాన్ని నియమించారు. ఈ సంఘం మరికొన్ని నివేదికలు తయారుచేసింది. వాటిని కూడా ఏ మూలకో భద్ర పరిచారు. ప్రజా ధనంతో గుమాస్తాల

సంఖ్యను పెంచడంమాత్రం యధావిధి గాజరిగి పోతూనే ఉంది. ఈ ఏడు మొదటి ఏడు నెలలలో గుమాస్తాల సంఖ్య ఇలా పెరిగింది:-

1955	డిసెంబరు	1,98,558
1956	జనవరి	1,99,251
"	ఫిబ్రవరి	1,99,728
"	మార్చి	2,01,397
"	ఏప్రిల్	2,02,797
"	మే	2,04,721
"	జూన్	2,07,058
"	జూలై	2,08,784

పాల్ ఆపిల్ బీ మన కేశం రెండు పాదు వచ్చి నెర్పారు. వీరి రాక ఫలితంగా ఆర్డర్ జేషన్ ఎండ్ మెంబర్స్ డివిజన్ స్టాఫ్ ఏం చ బడింది ఈ డివిజన్ రంగు రంగుల పటాలు అవీ వేసి పనులలా చేయిస్తున్నదీ నెల్ల డిస్ట్రాండ్. కాని ఏ గుమాస్తా ఎంత పని చేస్తున్నాడనేది తెలియదానికి కొన్ని పటాలు తయారుచేయించడం ఇంకా ముంచిది, అవసరం కూడాను.

భారత ప్రభుత్వం ద్యూస్ లో వోటింగ్ లో ఎవరికెంత బలం ఉంటుంది, ఎవరెంత బాగా ఆంకోశం చేయగలరు, అనేవే ముఖ్యం. అందుచేతనే నిపుణులు కాని పని వారు, రెవ్యూలర్ కాని పని వారు తగ్గి పోతుంటే గుమాస్తాల సంఖ్య పెరుగుతోంది. గుమాస్తాలకు అలజడి చేయ

గల శక్తి బాగాఉంది. తలుచుకుంటే ఎన్ని కలలో తను తడాఖా చూపగలరు!

ఉద్యోగుల పెరుగుదలతో సమంగా కార్యాలయ భవనాలు పెరగడంలేదు. కార్యాలయాల్ని ఒకచోట ఉంచడంచేత ఆందోళనలకు, ప్రవర్తనలకు, సభలకు మనుషులు కొవలసినంతమంది దొరుకు తున్నారు. కార్యాలయాలను వేరువేరు చోట్ల పెట్టాలని వచ్చిన ప్రతిపాదనలన్నీ మూలపడి పోయాయి. సిమ్లా, నాగపూర్, రాజస్థాన్ మొదలైన ప్రాంతాల్లో మంచి మంచి భవనాలు పాడైపోతుంటే ఢిల్లీలో రాజధానినాల్లాంటి భవనాలు లేవున్నాయి. ఢిల్లీ నుంచి కార్యాలయాలను మార్చాలనే నూతన ఏజేంజీ నుంచి ఆలోచించింది. ప్రజల గనం చూబరా అవుతుండగా ప్రధానమంత్రి నిర్ణయించేసినంతకాలం ఆ నూతన ఆలోచి ఉంటుంది. అంత ముఖ్యంకాని కార్యాలయాలను ఢిల్లీ నుంచి మార్చాలంటే ప్రధానమంత్రి మాత్రమే మార్చగలరు. న్యూఢిల్లీలో కొత్త భవనాలు కట్టేందుకు ఖర్చయే డబ్బుతో మురికి పేటలను బాగు చేయించవచ్చును. కాని ఈ మురికి పేటల్ని చూర్చి పెద్దమనుషులెవరూ నోరెత్తరు. ఉత్పత్తి అధికం చెయ్యాలని అంతా అనే వారే. కాని ఎవరి క్షేమంకోసం? అని ఎవరూ ప్రశ్నించరు.

బానిసవాడి యోగ్యత

అదిల్లా నవాబుగారి 'దిల్' ఏమంత ఖుషీగా లేదు!... కారణం సర్వసైన్యాధిపతి అమరాల్ నా అనుకోకుండా, అంతే, కోగం రామా లేకుండా, ఖుదా! వారి వద్దకు వెళ్ళిపోయాడు! ఇది అదిల్లా వారికి తీరని లోటుగా ఏర్పడింది. చచ్చి స్వర్గాని కెళ్ళిన అమరాల్ నా మాంచి పరాక్రమ కారి! అతనింటే శత్రువులగుండె కొటుకుంటుంది! అలాంటివాడు చనిపోయాడని తెలియగానే శత్రురాజులు, అదిల్లావారి రాజ్యంమీద ఈగలా ముసుగుకోసాగాడు. అడుగుడుక్కి యుద్ధాలు తప్పడంలేదు. అవసరం నిమిత్తం అవసరమై చిన్ని సైన్యాధిపతిని సర్వసైన్యాధిపతిగా మార్చారు. అతిగాడు శత్రువులమీదికి యుద్ధానికి వెళ్ళి, చిత్తుగా దెబ్బతిని, ఒక వేయిమంది భటుల్ని వారితోకే వప్పగించి, చిక్కకుండా చక్కా పారిపోయి వచ్చాడు. దానితో అదిల్లా నవాబుగారి అంతరాత్మ 'అల్లాహ్..అక్బర్...' అని అంగలార్పింది.

'ఇస్లాంజాతి యింతి దమ్ముబజీబోయిం కేం! పోషం, ప్రతాపం, శత్రువులగుండె లోనికి దూసుకు పోవలసింది పోయి, సైన్యమే పిరికితనంగా వెక్కిరించి చచ్చి దూసుకు వచ్చేసోంది ఏమిటి చెప్పాడు!' అని అదిల్లావారు అరగంబనేపు అసనాన ప్రజా ధురీణితో ఆలోచించారు.

దీనికంతకీ కారణం పరియైన సర్వసేనాధిపతి లేకపోవడమేనని స్ఫురించింది. "యుద్ధంలో సర్వసేనాధిపతి కాలికి బుద్ధి చెబితే, ఇక పొట్లకూటికోసం యుద్ధాలు చేసే భటులు నిలుస్తారా? వట్టిది! సైన్యాధిపతి గట్టివాడు కావాలి," అనుకున్నాడు అదిల్లా నవాబు!

యోచించినమే తప్ప అదిల్లావారికోక ఆలోచన తిక్కుక్కున మెరిసింది! ఏమిటంటే, తన ఆంతరింగిక బానిస సులేమానుని సర్వ సైన్యాధిపతిగా నియమించాడు.

'సులేమాన్ గట్టివాడు... కక్కలు కుదు... గున్న పోతులా, నల్లగా, బలిష్ఠంగావుంటాడు...అవును! అలాంటివాడే సైన్యాధిపతిగా వుండెత్తగవాడు!' అనుకున్నాడు.

అదిల్లావారి ఆలోచనకు ఒకరూపం ఏర్ప

డిసతర్వాత మరునాడు మహామంత్రిని పిలిపించారు.

"ఏమయ్యా! సర్వసేనాధిపతి విషయంలో మేము ఒక నిశ్చయానికి వచ్చాము. మన రాజ్యంలోవున్న పిరికిపందలెవరూ పనికిరారు నా అంగరక్షకుడైన సులేమాన్ ను, సర్వసైన్యాధిపతిగా చేయాలనుకుంటున్నాను! ఎమిటి నీ ఉద్దేశం!" అనడిగారు. వజీరు సాహెబ్ వారు ఆశ్చర్యంతో నోరువెళ్ళ బెట్టి, తుణకాలం అల్లాగే వుండిపోయారు!

"చెప్పవయ్యా! అలా నిలువునా వేస్తావేం!" అని విసుక్కున్నాడు అదిల్లావారు.

"ఏమిటి పెరిచిచ్చాడు 'అలంపనా!' దనువు, సంస్కారయా లేని మొరటుమెద్దు సైన్యాధిపతిని వహించడమా? మీకీ విపరీతపు బాగా చన ఎలావుట్టింది! అయ్యో దేశానికి అరిష్టం దాపురించిందా! కాకపోతే వజ్రం తునకలాంటి అమరాల్ నా,

శిలగంపల్లి అప్పారావు

అమరలోకం చేరుకోవడమేమిటి? ఆపివేట వచ్చిన సైన్యాధిపతి చేతకాని వాడనట మేమిటి? ఇప్పుడు మీకీ విపరీతపు బాగా చన ఏమిటి? అంతా అయోమయంగా వుంది. మీరు కాస్త విశ్రాంతి తీసుకోండి. తిగు వాత మంటాడుదాం. యూ ఖుదా!" అనుకుంటూ తెలటి గడ్డాన్ని మెల్లగా దువ్వుకుంటూ వజీరుసాహెబువారు గాధిరాగా వెళ్ళిపోయారు!

ఈ సంగతి, వజీరు నోరు వెళ్ళగిందుకొని బెటపడి, ఛోలా మంత్రులను, సైన్యాన్ని, చెగుకుంది! అంతా చేరి గుండె బాదుకున్నారు.

వజీరుగారి అధ్యక్షత క్రింద అత్యవసర సమావేశం ఏర్పాటు చేయబడింది. "మన మీద ఒక బానిసవాడు, అధికారం చలాయించడం, మన జాతికే తలకుంపు. నిజంగా అదిల్లావారి 'దిల్' ఖరబయింది. దీనికిమనం ఎంతమాత్రం అంగీకరించకూడదు. అదిల్లావారికి వచ్చుచెప్పాలి. విషకపోతే ప్రతిఘటించనైనా ప్రతిఘటించాలి!" అన్నారంతా.

ముసలి వజీరు మెల్లగా లేచి "సభ్యులూ, ఉక్రశకపడగూడదు!" అదిల్లావారు మనకు ప్రభువు! అంటే 'అల్లా'తో సమాన మన్నమాట. ఆయన సంగతి మనందరికీ బాగా తెలుసు పటిసపట్టు విడువక. దీనికి ఒక్కటే ఉపాయం వుంది. సుల్తానాబేగం సాహెబావారివద్దకు వెళ్లి వారిని ప్రార్థిస్తే వ్యవహారం చక్కబడుతుంది. ఆ నమ్మకం నాకుంది!" అన్నారు.

ఇక నేం. సుల్తానాబేగం సాహెబావారి వద్దకు, వజీరుగారిచే, రాయబారానికి పంపించారంతా!

వజీరుసాహెబ్ రాణీ సాహెబావారి వద్దకు చేరుకొని "అయ్యా! ప్రభువులవారు బానిస సులేమాన్ ను, సైన్యాధిపతిగా చేయాలని అనుకుంటున్నారని. వారిమాటకు తిగులేదు. కాని ప్రజలూ, సైన్యమూ, గుజగుజలాడి పోతున్నారు. రాజ్యంలో ఏదైనా విప్లవం చెలరేగుతుంటేమోనని, నాకు చాలా అందోళనగా వుంది ఇప్పట్లో తమకు ప్రభువులవారికి నచ్చజెప్పి, వారి నిర్ణయాన్ని మార్చగలిగితే, నాతోపాటు, దేశం యావత్నూ, సంతోషిస్తుంది." అన్నాడు.

సుల్తానాబేగం సాహెబావారు విచారంగా, ముఖంపెట్టి "మేమూ విన్నాం. బానిసవాడు అధికారంలోకి వస్తే, మనం బానిసలా తిగుతావని. ఇది మేము ఎంత మాత్రం ఏగీంచం! ప్రభువులకు తప్పకుండా మనవి చేస్తాం! మీరికీ వెళ్ళవచ్చు," అంటూ రాణీ సాహెబావారు అంతఃపురంలోనికి వెళ్ళిపోయారు.

సుల్తాన్ అదిల్లావారు, ఏకాంత మందిరంలో కూర్చొని, ఆలోచనా సాగరంలో మునిగి తేలుతున్నాడు.

'ఇంతమంది యిన్ని విధాలుగా, భయపడతా గెందుకు? తెలిగి తేలుతో గడ్డం నెరిసి వజీరుకూడ, కణుకుతున్నాడు... సులేమాన్ మంచి దృఢగావుడు. మొరటువాడు. చాలి ఏకోశానాలేని రాక్షసుడు. మంచి ధైర్యం గలవాడు. వాడిసంగతి తనకు బాగా తెలుసు సైన్యాధిపతిగా రాణీస్తాడు దేశం బాగుపడుతుంది తను యిన్ని విధాలుగా ఆలోచించి చేస్తుంటే ఏళ్ళకువచ్చి దేమిటి? కొన్నాళ్ళిలా, గింజల్లాడుకుంటూ వుంటే, రాజ్యం కాస్తా, పరమాస్త్ర గతిమై పోతుంది. తనని బాగా అర్థం చేసుకునే

★ బానిసవాడి యోగ్యత ★

రాణీసాహెబాబాబాడ, నచ్చ జెప్పడానికి ప్రయత్నం చేస్తావుంది. బానిసవాడు మనిషి కాదు. సమర్థత గలవాడు ఎవడైతేనేం, వీళ్ళ పిచ్చిగాని!" అనుకున్నారు అదిల్లానారు.

* * *
మర్నాడు అదిల్లా నవాబుగారి సభాభివసం, కిటికీలుబాడుతోంది.

సుల్తాన్ వారు, ఏదైనా చెబుతారని, బానిసవాడిని - సైన్యాధిపతిగా చేస్తున్నామని అంటారేమోనని, అంటే సభలో అలకల్లోలం చేద్దామని చాలామంది వేచివున్నారు.

అదిల్లానారు, తన అంగీకారమంది ఒక పెద్ద రత్నాన్ని బయటకుతీశారు. అది

కాంతులీనుతూ ప్రకాశమానంగా కనిపించింది.

అదిల్లానారు, సింహాసనంనుంచి లేచి, వచ్చి ఆ రత్నాన్ని సభ మధ్యలో, ఒక బల్బుమీద పెట్టాడు. అందరికీ కనిపించేలా!

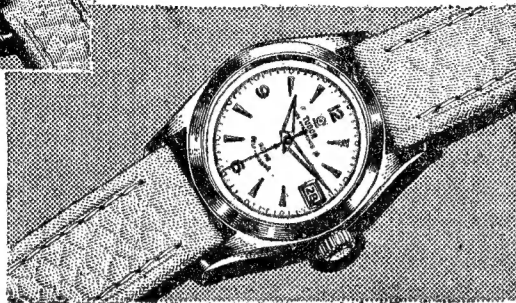
అక్కడనుంచినచ్చి, సింహాసనం మీద కూర్చుంటూ యిలా అన్నారు:

"మంత్రి సామంతుల సభాసదులారా! ఆ రత్నాన్ని చూశారా! దాని ఖరీదు యిరవై లక్షల బంగారు మాడలు. దీన్ని అరబ్ దేశం నుంచి కొందరు వర్తకులు, యానాజే తీసుకువచ్చారు. ఇంజనీలక్షల బంగారు మాడలంటే నిజంగా చాలా ఖరీదన్నమాట. ఈ రత్నం, యిరవై మాడల ఖరీదే చేస్తుందో.....లేక యిరవై లక్షల మాడల

వాలర్ ప్రూఫ్, సెర్ప్ వైండింగ్ మరియు ధయలుమీద తారీఖును చూపును

8736

ఒక వాటిలో నుండరమైన ఆకారము సరియైన నిధింకంటె యింకా ఎక్కువమీకు కావాలన్న. బ్యూడర్ ప్రిన్స్ అయిస్టర్ దేదే లేక అదే తరగతిదైన ప్రిన్స్ అయిస్టర్ దేదేలను చూడండి. వీని యంత్రములు వీరు. దుమ్ము, ధూళి మరియు నూనెలనుండి కాళ్ళతరముగ సురక్షితమైనవి. రోలెక్స్ వారిచే పేటెంట్ చేయబడి డక్రామెట్ కలకు తట్టుకునే 'రోటరు' పరంప్రేయి వాటంతటనే కీ యిచ్చుకొనును. ఇంకేకాక, యీ రెండూ తారీఖును ధయలుమీద వాలంతటనే స్పష్టముగ చూపును.

అవి రోలెక్స్ తయారులు

రోలెక్స్ వారి మిక్కిలి ఎచ్చితమైన వాటిలను తయారుచేయు ఆర్థోకాల్స్ అనుభవము బ్యూడర్ వాటిలలో ప్రతిబింబిస్తున్నది. మావద్దనున్న అన్నిరకముల బ్యూడర్ వాటిలను వచ్చి చూడండి. మీరు రాతేనిచో వాని బొమ్మలుగల చిన్న పుస్తకము పంపెదము.

ట్యూడర్

వారిలు
జెనీవా (స్విట్జర్లండ్)లో
తయారుచేసి

ఆగ్నరైజ్ డిస్ట్రిబ్యూటర్లు :-

బి. ఆర్. ఆండ్ సన్స్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్, మాంట్ కోట్, ముద్రాను.
రోలెక్స్ వాచ్ కంపెనీ (ఈస్ట్రీజ్) ప్రైవేట్ లిమిటెడ్, బాంబాయి.

ఖరీదుచేస్తుందో తేల్చిచెప్పడం కష్టం. ఈ రత్నం, గోపభూయిష్టమైనదో కాదో మనం కనిపెట్టాలి. ఇది రత్నం పరీక్షకులవల్ల అయ్యే పనిగాదు. దీనికి ఒక్కటే ఉపాయం. రత్నాన్ని పగులగొట్టాలి. గోపంవుంటే, అప్పుడే తేటపడుతుంది. అరబ్ వర్తకుల్ని క్షీంచవచ్చు. లేదా వారి యిరవై లక్షల బంగారు నాణేలను వారికి యిచ్చేదాం. ఇదిగో మంత్రి! మంత్రిగారు దాన్ని తాస్తే పగులగొట్టి చూడండి!" అంటూ ముగించారు.

వజీరుసాహెబ్ వారి గుండె గుట్టలుమండి. నోట తడి ఆరిపోయింది. "ఇరవై లక్షలు ఖరీదుచేసే రత్నాన్ని పగులగొట్టడమే. గోపంవుంటే సరేసరి. లేకుంటే అంత డబ్బూ, కృధాగా మంచినీళ్ళలా ధార పోయాలికదా! ఇరవై లక్షలంటే మాటలా? తిను యిరవై సంవత్సరాల జీతం! దేశం అరాచకంలో వున్నప్పుడు, సుల్తానుగారికి వెళ్ళేమిటి! మతిపోయింది. వారికి మతి పూర్తిగాపోయింది." అనుకున్నారు.

"వజీర్ నాట, ప్రత్యుత్తరం యివ్వడం లేదు," అంటూ అదిల్లానారు, మహామంత్రి ముఖంవై పూ చూశారు ప్రశ్నార్థకంగా.

"హుజూర్! ఇరవై లక్షల మాడలంటే, మాటలుకాదు, అంత ఖరీదుపెట్టి రత్నాన్ని కొనడం, దానిని పగులగొట్టించడం, కేవలం మనకు దిమ్మిడి లాభంలేని పని. దాన్ని కొనడం శ్రేయస్కరం గాదు" అన్నారు వజీరు సాహెబ్.

'సైన్యాధిపతి నిద్రయం ఏమైనా మాటాడతాడేమోననుకుంటే' రత్నం చేరంలోనికి దిగింది వ్యవహారం; సుల్తానానికి పూర్తిగా పిచ్చైతింది' అనుకున్నారు.

"నేను మీ ఉద్దేశాన్ని అడగటం లేదు. రత్నాన్ని పగులగొట్టతేదా? లేదా? అని ప్రశ్నిస్తున్నాను," రెట్టించారు అదిల్లానారు.

"క్షమించాలి! దేశ శ్రేయస్సు స్పష్టమైనా పని చేయలేను. నావల్ల గాదు. మీరే శిక్ష విధించినా సరే," అన్నారు వజీరు సాహెబ్.

అదిల్లానారు సభికులవంక తిరిగి "ఎన్నారా! ముఖ్యమంత్రి గారు, యీ చిన్న కార్యాన్ని చేయడానికి వెనుకాడుకున్నారు. కాబట్టి యీ సభలో వున్నవారు ఎవరైనా సరే, రత్నాన్ని పగులగొట్ట గలిగితే, వారికి వెయ్యి దినారాలు బహుమానం గా యివ్వబడుతుంది. అన్నారా.

అంతా ఒకరి మొఖం ఒకరు అయోమయంగా చూసుకున్నారు.

'ఇరవై లక్షల రత్నం, నాశనం చేసేవారికి, వేయిదినారాలు బహుమానమా! ఎక్కడైనా, ఎప్పుడైనా వుందా యీ విపరీతం! అనుకున్నారు కొంతమంది!

“ఓన్...సుత్తితో ఒక చెట్టు కొట్టడమే కదా! అనా యాసంగా వేయి దినారాలు సంపాదించ వచ్చు” అన్న ఆలోచనలో పడ్డారు కొంతమంది.

“పగులగొట్టడ మంటే పగులగొడతాం... కాని తీరా పగులకొట్టిన తర్వాత అదిల్లా వారు “ఫీ దుర్ఖారుడా! నేను చెబితే మట్టుకు, అంత ఖరీదుగల రత్నాన్ని నాశనం చేస్తావా? సభికుల్ని పరీక్షించడానికి అలా గన్నాను బహుమానాలకు ఆశపడిన నీలాంటి నీమను ఎంతకైనా తెగిస్తాడు. కాబట్టి నీకు ఉరిశిక్ష విధించాను” అంటే పెళ్లాం పిల్లల గతేం కావాలి “వద్దు బాబో వద్దు!” అనుకుంటున్నారు మరికొంత మంది.

“ఎవరూ ముంగుకు రావటం లేదు. బహుమానం అట్లు లేదా? రత్నాన్ని పగుల గొట్టలేరా? అంటూ అరిచారు అదిల్లావారు.

జంతా తలలు వంచుకున్నారు. సభంతా నిశ్చేమై పోయింది. వెంటనే అదిల్లావారి దృష్టి సింహాసనానికి కొంచెం దూరంలో నిల బడివున్న, బానిస మలేమాన్ మీదపడింది-

“సులేమాన్! యిలారా!” అంటూ పిలిచారు.

సభంతా సులేమాన్ వైపు తిరిగింది! కొంప తీసి నీడిచేతిగాని రత్నాన్ని పగుల గొట్టిస్తారా? అనుకున్నారు.

“మాడు సులేమాన్!—అక్కడ రత్నం వుంది మాళావుకదూ? సుత్తితోదాన్ని పగుల గొట్టు!” అదిల్లావారు ఆహ్వానించారు.

అంటే! అదిల్లావారినోట మాట వెలికి రాకుండానే, సులేమాన్ సుతీతీసుకొని, వెళ్ళి రత్నాన్ని ఒక్కచెట్టుతో, మగ్గుమగ్గు చేసి పాకేశాడు!

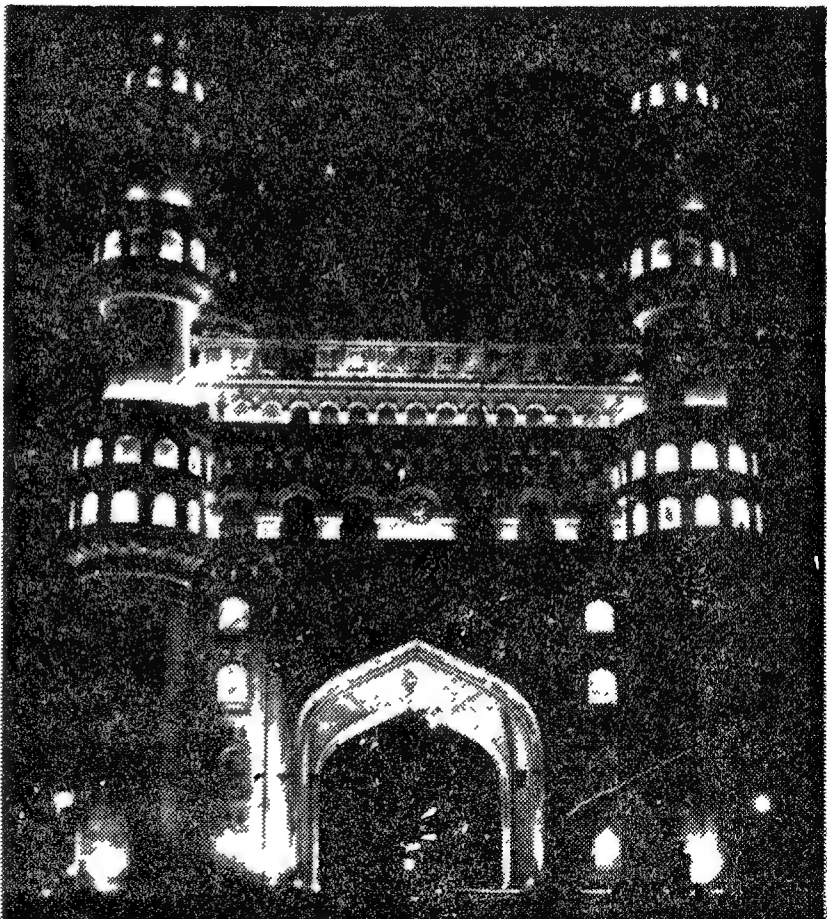
సభలో హాహాకారాలు చెలరేగాయి!—

అయ్యో, —అయ్యో, —ఇర వై లక్షల బంగారు మాడలఖరీదీ, —ఈనీచుడు అన్యాయంగా నేలపాలుచేశాడే!—ఎవరికి దానం చేసినా, అదిల్లావా! పేరుచెప్పకొని, కలకాలం బ్రతుకునుకే! అనుకున్నారు.

వజీరుగారి నాసికాపుటాలు, కోపంతో ఎగిరెగిరి పడుతున్నాయి ‘ఇంకేముంది! యిరవైలక్షల బంగారునాణేలు, పోయి న్నట్టే!...యాఖుదా! అనుకున్నారు.

అదిల్లావారు, అందర్నీ ఒకసారి పిక్షించి, సులేమాన్ వైపుతిరిగి “సులేమాన్! నీవుచేసింది మంచి పనేంటావా!—ఇరవైలక్షల బంగారుమాడలు ఖరీదుచేసే రత్నాన్ని నాశనం చేయడంవల, అంతమంది ఆగ్రహానికి గురి అయ్యారో మాళావా!—ఎవరూ చేయలేని, యీ వినాశకరమైనపని, నీవు ఎందుకు చేశావు.” అనడిగాడు.

సులేమాన్ చేతులు జోడించి “అన్నదాతా! అది యిరవైలక్షల బంగారు మాడలుకావచ్చు, —ఇరవై కోట్లుకావచ్చు!

ఆంధ్రప్రదేశ్ అవతరణోత్సవాలలో విద్యుద్దీప్తమైన చార్మినార్

దాని వెలతో నాకునిమిత్తంలేదు! పీటన్నిటి కన్నా, మీనాకుక్కు, నాకు కొటానకొట్ట రెట్లు, ఎక్కువ విలువైనది! మీరు నా ప్రభువులు. మీరుచెప్పిన ప్రతిపనీ చేయడం నావిద్యుక్త ధర్మం. మీరు రత్నాన్ని పగులగొట్టమన్నారు. అప్పుడు దానివిలువకాదు కనిపించింది, మీ మాటను శిరసావహించవలసిన బాధ్యత! అంగుచేతనే పగులగొట్టాను. పొరపాలుచేసివుంటే ఓమించండి!” అన్నాడు విసయంగా!

సులేమాన్ మాటలకు సభంతా ఆశ్చర్యపోయింది. వజీరపాచెహ్ విశేషంగా ఆశ్చర్యపోయాడు.

అదిల్లావారు చిరునవ్వు నవ్వుతూ “మాళావామంత్రి! ఇప్పటికైనా గ్రహించావా బానిసవాడి యోగ్యత? నైస్యాధిపతి కావడానికి వాడికి అర్హతలేంటావా? దూరాలోచనచేసి చెప్ప మారు మహా మంత్రులు కాబట్టి దేశక్షేమస్సు దృష్ట్యా

రత్నాన్ని పగులగొట్టడానికి నిరాకరించాడు. అది మీ విద్యుక్తధర్మం! మీరేక మకరత్నాన్ని పగులగొట్టివుంటే మంత్రిపదవికి అవర్లులన్నమాట సరకమన్నవాడిని, సరకడమే నైస్యాధికారిలక్షణం. శేయమన్న పనిచేసి పదవ ఆలోచించడం నైస్యాధికారి విధ్యుక్తధర్మం. ఆలక్షణం సులేమాన్లో విశేషంగావుంది. నేటినుంచి సులేమాన్ మసరాజ్యానికి సర్వసేనాధిపతి! ... దీనికి ఎవరైనా అభ్యంతరం చెబుతారా!” అన్నారు గంభీరంగా.

అభ్యంతరంకెప్పే సాహసం ఎవరి కుంటుంది!

రాజలాంఛనాలతో, సులేమాన్ అప్పటి కప్పుడే నైస్యాధిపతిగా మారిపోయాడు.

ఆ పగులగొట్టించిన రత్నం అసలురత్నం కాదని, అదిల్లావారి, ఆలోచనాశక్తిలో ఉద్బవించి, నశిరీరత్నమని వజీరుసాహెబ్ వారు తగువాత తెలుసుకొని, మనసు దిట చేసుకొని పదిలపడ్డారు!

చూడండి!

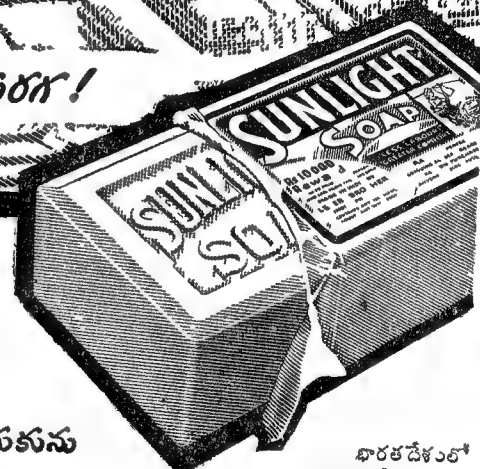
సన్లైట్

సగంబిళ్ల మాత్రమే

ఈ బట్టలన్నిటినీ ఉతికింది!

అట్లు చేసినట్టిది దాని అధికమైన సురగ!

**సన్లైట్
సబ్బు**

బట్టలను తెల్లగాను, కాంతిచేతముగాను ఉతుకును
S 242 X52 TL

**భారతదేశంలో
తయారుచేయబడినది**

తోగుట్టు పెరుమ్మాళ్ళకెరుక!

పరిస్థితులు మాతాత్మగా ఎదురుతిరిగి తాడుమార్చుకొని, వాటికి తట్టుకోగలిగిన మనోదృఢత ఎంతటి వారిలోనైనా నశించిపోవడం సహజం.

చేజేతులు ఒక ప్రమాద మైన జాదాన్ని ప్రారంభించి అందులో తన నిర్వహణను సమర్పించడానికి సన్నద్ధుడైన వ్యక్తి మాత్రం వుండగానే భగ్గుమనోంధుడైతే, అతనిగాడి మానసిక కారితో స్వస్థత చెదిరిపోవడంలో ఆకస్మికమేమున్నది?

అందుచేతే, మనవాళ్ళు, చేసుకున్నవారికి చేసుకున్నంత మనోదీపా! అన్నాడు.

* * *

ఈజిప్టు తన స్వాతంత్ర్యాన్ని ప్రాణ ప్రసంగా పరిగణించే చిన్నదేశం; చెప్పకొంద గిన నైతిక సంపదలే నిది. బ్రిటన్ ప్రాన్సులు అపారమైన సంపద గలిగిన రెండు అగ్రరాజ్యాలు. ఇజ్రేల్ దండయాత్రకు ఉపకరించినది నేనెవరూ, ఈరెండు సామ్రాజ్య దేశాలు కలసి దాదాపు 50 వేల మంది సైనికులను సమాయత్త పరిచి ఈజిప్టు మీద అమాంతం విరుచుకు పడడం జరిగింది. బ్రిటన్ అండలేక పోతే, ప్రాన్సు ఒక్కటి ఇంతటి దుస్సాహసానికి ఒడికట్టేది కాదు. "వోడు దొంగల" నూదిరిగా బ్రిటన్ ప్రాన్సులు ఈ కిరాతక కృత్యాన్ని ప్రారంభించినవి చెయ్యిజారిపోయిన నూయిజ్ కాలనను మెరుపు యుద్ధం సాగించి చిట్టిలో స్వాధీనపరచుకుంటామని నీవుగడ ఎత్తినవి, లాభంలేక పోయింది. నెలల

పర్యంతం గా పన్నెండు వందల కొరగా కుండా పోయింది. వెగా ఈజిప్టు వీరోచిత మొ ప్రతిఘటన సాగించింది ఆకస్మికంగా వచ్చి పడిన అతి విషమపరిస్థితులలో రక్తపాతి బీభత్సానికి చెసిడెంట్ నాజర్ నాయకత్వం అమోఘమైన మనోనిబ్బరంతో తట్టుకుని నిలవగలిగింది ప్రపంచ ప్రభావాచార్యులు సామధూతి సహకారాలతోగాక, సమితి అండదండలను కూడా పొందిగలిగింది. బ్రిటన్ ప్రాన్సుల దుశ్చర్యను ఖండించడంలో అమెరికా నీర్వాసి నైఖరిని ప్రదర్శించింది. అంతటితో బ్రిటన్ ప్రాన్సుల ఆటకట్టినంత పనిఅయింది.

* * *

బ్రిటిష్ ఫ్రెంచి ప్రధానము కాలనను స్వాధీనం చేసుకుని, అవసరమని వోస్తే, దాన్ని తర్వాతి ప్రపంచ రాజ్యసమితికి

అప్పగిస్తామని మునుపన్నాడు కాలననె అంతర్జాతీయ ఆధిపత్యాన్ని స్థాపించి తీరాలనే తట్టుదల చూపిన బ్రిటన్ ప్రాన్సులు సమితి తమ చెప్పుచేతలకు లొబడివుండక ఏమి చేస్తుందనే భీమాతో వ్యతిరేకపరిచడం ప్రారంభించినవి. సమితి కార్యదర్శి చార్లెస్ మెర్లె అకుంతి దౌర్జన్యమాచూపాలతో పనిచేసిన కారణంగా బ్రిటన్ ప్రాన్సుల ఆట పాకలేదు. వాటికి కృంగిపోగలమైంది. కాలన ప్రాంతాన్ని ఖాళీ చేసేది లేదని ముందు భీష్మించివా చివరకు ఈ రెండు సమితి ఆదేశాలను శిరపాతహింనక తప్పని పరిస్థితి ఏర్పడింది జల్లు జలుగా నేనల తొలగింపు ఇప్పుడే ప్రారంభమైంది.

* * *

వివిధదేశాల నాకలనూ దాదాపు యాభై వరకు ముంచివేసిన కారణంగా కాలన ద్వారా రాకపోకలకు గరిమాసం గోజాల మంచి తీవ్రమైన ఆవరోధం ఏర్పడింది కాలన మరమ్మతు పూర్తి అయే వరకు తమ నేనలు ఆ ప్రాంతంలోనే ఉంటువనీ, మరమ్మతుపనులను తామే సాగిస్తామనీ బ్రిటన్ మొదట వాదించింది. ఏదోవిధంగా కాలనారణం చేసి అక్కడ ప్రవేశించినతమ నేనలు అక్కడే తిచ్చ వేసేట్లు చూడడమే బ్రిటన్ ప్రాన్సుల పన్నాగం ఈకడభిషలు సవిక రాకన్నాడు సమితి ప్రధాన కార్యదర్శి ముందు బ్రిటన్ ప్రాన్సులు తమ నేనలను ఉపసంహరించాలన్నాడుచోమర్ మెర్లె. అవసరమైన మరమ్మతు పనులన్నీ సమితి ద్వారానే జరుగుతున్నవనీ కూడా ఆయన స్పష్ట పరిచాడు. క్రెల్ రాజధానిలో మూడు గోజాలపాటు సమాలోదనలజరిపిన చోమర్ మెర్లె నాసరల మధ్య సంపూర్ణ ఏకీభావం కుదిరింది బ్రిటిష్ ఫ్రెంచి నేనలు కాలన ప్రాంతంమంచి పూర్తిగా నిర్మూలించే వరకు కాలన మరమ్మతు పనులను నిలిపి వేయవలసినదని కార్యదర్శి చోమర్ మెర్లె ఆజ్ఞాపించాడు ఈజిప్టుపై దురాక్రమణతో సంబంధం లేని రాజ్యాల సహాయద్వారా కాలనలోని నాకలను బయటికి తీయించి మరమ్మతు పనులు చేయించడమివల్ల సమితికి ఒక నివేదిక అందజేతాడు.

* * *

దురాక్రమణాంతరం నూయిజ్ కాలన రాజకీయ పరిణామాలు ఈ విధంగా తయారైతే, బ్రిటన్, పశ్చిమయూరసియన్ రాజ్యాలలో ఆర్థికపరిణామాలు మరి అధ్వాన్నంగా

తయారైనవి నూయిజ్ కాలన ద్వారా రాక పోక పోకలకు సక్రమంగా సనిచేస్తేనే, యూరసియన్ రాజ్యాల ఆర్థికవ్యతస్థ స్థితి తంగా వుండేది. బ్రిటన్ పై విజృంభించిన ఆగ్రహవేగంలో మధ్యప్రాచ్యంలో అనురీస నూనెసమయ గొట్టాలను అరబ్బుదేశాలు ద్వంసంచేసి వేసినవి, నూనె సప్తయ అగిపోయే సరికి, బ్రిటన్ ఉక్కిరిబిక్కిరై పోతున్నది. నిరంబరు మధ్యమంచి పెట్రోలు లేదనిం గును అమలుపరుచుకోవలసి వచ్చింది. నూనె సప్తయచేసి సహాయపడవలసినదని అమెరికాను కోరితే, ముందు ఈజిప్టుమంచి నేనలను ఉపసంహరిస్తే తర్వాత మీ అధ్యక్ష ననుగురించి ఆలోచిస్తామని అమెరికా జవాబు చెప్పింది దానితో బ్రిటన్ కు తలప్రాణం తోకకువచ్చింది.

* * *

ఈవిధంగా బ్రిటన్ ప్రాన్సుల ప్రతిష్ట ఆర్థికంగా, నైతికంగా బుగ్గిపాలై పోయింది. ఈపరిస్థితులలో బ్రిటన్ కు ఏమి చేయడానికి ఆలోచనలు పాలుపొలేదు.

ఇది ఇలావుండగా, బ్రిటిష్ ప్రధాని అంథోనీ ఛాడెన్ కు ఆరోగ్యవిధంగా జరిగిందని, అధికార బాగ్యులలను కౌముస్సు సభా నాయకుడైన రిచర్డ్ బల్లెర్ కు అప్పగించాడని లండన్ నుంచి వార్త.

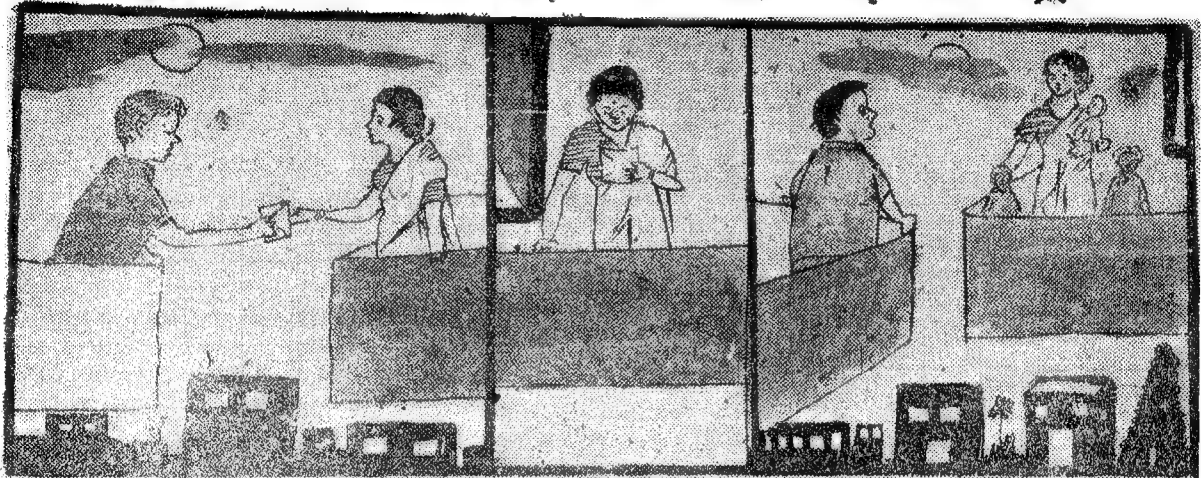
"ఇప్పుటికి ఏదాది నుంచి ఏమూత్రం విరామంలేకుండా పనిచేస్తూ వచ్చిన కారణం చేత బ్రిటిష్ ప్రధాని ఈ డెన్ చాలా బలతికి చెందాడు; దీక్షాంతి అవసరమని నైగులు సలహాఇచ్చారు" అని 10 దొనింశు వీధి భవనంమంచి ప్రకటన. ఇది వెలువడిన యాదోనాడే, ఈ డెన్ దీక్షాంతి కోసం అట్రాంటిక్ తీరంలోని వలస ప్రాంతమైన జమైకాకు ప్రయాణమై వెళ్లాడు.

* * *

దేశంఅంతర్జాతీయంగా అతి విషమపరిస్థితులను ఎదుర్కొంటున్న సమయంలో సారధ్యం వహించవలసిన ప్రముఖనాయకుడు దేశంవది ఈవిధంగా వెళ్ళిపోవడం అత్యర్హమైన విషయం. రాజకార్య నిర్వహణంతో ఈడెన్ బలతికి చెందాడనే అంటున్నారే గాని అసలు పరిస్థితి ఏమిటో ప్రపంచానికి తెలియను ఇది ఈడెన్ అధికార సన్యాసానికి నాందికొడుగదా? అర్థాంతరంగా ఎన్నికలు జరగడం ఎవరు చెప్పగలరు?

విడిచిమైనప్పటికీ, లాగుట్టు పెరుమ్మాళ్ళే ఎరుక! ఇంతిహా చేసుకున్నవారికి చేసుకున్నంత మనోదీప!!

‘ఫలించని ప్రేమ’

చిత్రకారుడు: పి.కె. సుబ్బారావుకృష్ణ

అంకాని అనుభవం

నెలైబరు 26వ తేదీగల ఆంధ్ర పత్రిక సచిత్ర వారపత్రికలో శ్రీకృష్ణగారి “అప్పుడప్పుడు శృంగారలేటలు” అనే రచన చదివి చకితుడనైతాను. చదివినప్పుడు, వారు ఇంగ్లండుకు మొట్టమొదటిసారిగా వెళ్లారనీ, అక్కడి ఆశ్చర్య దృశ్యాలు వారిని తలకొందులు చేసినవనీ అనుకున్నాను తాను బిటన్ లో ఐదు వారాలు మాత్రమే పున్నట్లు వ్రాసుకున్నాడు. దాన్ని బట్టి, వారికి ఆ జీవనభవము బహుస్వల్పమనందుకల్గి, విచక్షణ చేయలేకపోయినారేమోననుకున్నాను. కాని వారి మొదటి (29.8.56) వ్యాసంలో తాను 11 సంవత్సరాలకు పూర్వమే ఇంగ్లండుకు వెళ్ళినట్లు వ్రాసుకున్నాడు ఎందుకు వెళ్ళినది తెల్పలేదు ధోరణిని బట్టి చూడగా, చదువు కోడానికి వెళ్ళి వుండలేదనీ, ఆమె మాస్కో, వ్యాపార రీత్యానో వెళ్ళివున్నారనీ తోస్తుంది. ఈ ఊహ సరియైనదయితే, వారికి ఆ జీవిత విశ్వవిద్యాలయాలను గురించిగాని అందరి విద్యార్థుల విషయములలో గాని, స్వానుభవము లేదని తేలుతుంది విచిత్రమేమంటే, వారి ఇప్పటి ఐదు వారాలపర్యటన కార్యక్రమములో అప్పుడప్పుడు చేర్చలేదు. ఆ సగరం వారు వెళ్ళినట్లుగాని,

అప్పుడ విద్యార్థులతో పరిచయం సంపాదించుకొన్నట్లు గాని కన్పడదు వారు కేంబ్రిడ్జి వెళ్లారు కాని, వారెరివి కలుసుకొనవలెనని అక్కడకు వెళ్ళినారో, వారిద్దరు (ప్రియర్, ఇయాకోస్టీఫెన్స్) వారి కొక చీటి ముక్కనైనా, వ్రాసి పెట్టి పోకుండా ఆ సగరం నుంచి అదృశ్యులయినారు అక్కడి పబ్లిక రిలేషన్సు ఆఫీసరు వ్యతిరేకం చెప్పినందున ఎప్రముఖుని కలుసుకోకుండానే, తిరిగి వచ్చినారు విద్యార్థులతో ఏ మాత్రం ఫరిచయమూ కలిగించుకొన్నట్లు కన్పడదు. కాని వీరు అప్పుడప్పుడు విద్యార్థులను

లింగం ఏరభద్రయ్యచౌదరి

గురించి అసమంజసముగా, అసభ్యముగా వ్రాయ సాహసించారు. అంతే గాకు; ఆ విశ్వవిద్యాలయం యాభిమాన కుటుంబముగా వున్నదని తేల్చి చెప్పడానికి ప్రయత్నించారు. పక్షపాతి మొందుకని కేంబ్రిడ్జి విద్యార్థులను కూడా అవినీతిపరులుగా వర్ణించారు. పైగా, ఈ రెండు ప్రఖ్యాతి విశ్వవిద్యాలయాల ఉదాహరణతో బ్రిటిషు యువకులు జాతి, అభోగతి పాలవుతున్నట్లు

నూచించారు. వీరితీర్పు కారణము వార్యన్ లాంగ్ మేట్ వ్రాసిన “అప్పుడప్పుడు బ్రయం ఫెంటు” అనే గ్రంథమున దీని నుంచి కొన్ని వాక్యాలు ఎత్తి వ్రాసి వై నిశ్చయానికి వచ్చారు. “అప్పుడప్పుడు బ్రయం ఫెంటు” అనగా “దిగ్విజయ అప్పుడప్పుడు” అని అర్థం. దీనినిబట్టి, అప్పుడప్పుడు పతనమౌతున్నదని తోచునా? గ్రంథ రచయిత అప్పుడప్పుడు విద్యార్థుల జీవితాన్ని వర్ణిస్తూ, కొంతమంది విద్యార్థులలో ఒక చెడు లక్షణము కూడా కనిపించినట్లు చెప్పారు ఆ చెడు లక్షణము (ఏక లైంగిక దుష్కారము) కూడా కొంత కొలము తర్వాత దానంతటా కనే సర్దుకుంటుంది అని కూడా తెలియజేసినారు కాని ఈ ధోరణి “గుడ్డివాడు, ఎనుగు” కేథను గుర్తును తెస్తున్నది

అప్పుడప్పుడు విశ్వ విద్యాలయము బహుముఖమైనది. అది యొక గొప్ప మాన రక రకాల విద్యార్థులను తన సముజ్వల గాఢా లింగనములోనికి దీసికొని, మరపించి, కరగించి, వడగట్టి నిగుడిల్పుతుంది అది ఒక మహామత-తన వికాసప్రాసాదానికి హత్తుకొని, లాలించి, పాలించి, తీర్చిదిద్దుతుంది అప్పుటి విద్యార్థులు, జ్ఞానముపార్జనలో ఎట్టి నిషేధము (ఇన్ హిబిషన్) లేక, స్వేచ్ఛాపూర్వక స్వచ్ఛంద వాతావరణంలో శ్రేణులవుతారు ఏదాల్చి విక్రీశ్యము సర్వతోముఖంగా, పరిపూర్ణత సొందడానికి విశ్వవిద్యాలయ మన్ని విధములా అవకాశమిస్తుంది ఆయా విద్యార్థుల మనోవైదగ్యము, రాజకీయ ఆర్థిక దృక్పథము, లక్షితకారాగన, రసాత్మకచింతనలను బట్టి పలువిధములైన విద్యార్థి సంఘములు, కూట

(47-వేటి చూడండి)

తీర్థము

[బృందగానము]

శ్రీ హరి లోకస్థితి కారకుడై
చేలగుచునుండగ శివు నేమిటికొ
చేరిభజింతుడు మూఢులటంచును
చెప్పెడివారలు ఘనులలో
మంగళకరడగు కంకరుడుండగ
విఘ్నని గొలుచుట తగవో
అనియెడవారలు ఘనులలో .. (శివారీ!)
తెలియక లోకులు తికమకపడుతెరి
తిక్కన పుట్టెను తీర్థరియే
సృష్టిస్థితిలయకారకు డొక్కడై
పరమేశ్వరుడని మొన్నటి సభిలో
తీర్థరి తిక్కన తెల్పెను గదరా!
లోక మంతరమును మార్చుము
తిక్కనవాక్కు వివరేదో...సృష్టిస్థితి!!
ఏటికి తిగవులు మానుడు మోక్ష
(ప్రాప్తికి మార్గము కనుగొనడి)

* * *
తిక్కన -కిమియీలాంకిము కొస్తుభం వా
పరిష్కీయా యాం బహుమన్య పేత్వం?
కిం కాలమాటం కిము వా యశోదా ప్రస్థం
తవ స్వాదు వది ప్రభా? మే!!
గురువాధుడు గురువర్యా, తమ పరి
ష్కారం (ప్రజలలో ఇప్పటికే గొప్పమార్పు
తెచ్చినట్లున్నది
తి ఎవరు? గురువాధుమా? నాయనా!
చిన్ని సంజేహము తోచినదోయీ!
గురు సర్వకరితాసృషికర్తా, తమ కా
సంజేహము! ఏ దో శ్లోకము చదువు
చున్నార? అది సంజేహమునే స్ఫురింప
జేయుచున్నది అది మరొక్కచూరు నెల
వింక. అది తమ రచన మేయనుకొందును.
తి బిడా, ఒక నిష్కర్షణాందిన నా చిత్ర
మున కొక వింత యూహ పొడమినది.
వినుము. "కీ మాస్థిమాలా..." (మరల
చదువును)
గురు: గురువర్యా, నా సంజేహము తీరి
పది

తి: ఏమిసంజేహము? అడెట్లు తీరినది?
గురు: మీకు సంజేహమెట్లు కలిగినదో
అని సందియపడితిని. మీకు సందియము
లేదని తోచుటయే నాసంజేహము తీరుట.
తి. చక్కగమాటాడితివిరా నాయనా!

వాత్రలు:

తిక్కన : కవి
గురునాధము: తిక్కన శిష్యుడు
మనుమనిధి : నల్లూరురాజు
గణపతి } ఓరుగల్లురాజు
రుద్రదేవుడు }
శివదేవయ్య: గణపతి-మంత్రి
పౌరుడు :
నేవకుడు :
వందిమాగధులు :

గురు. నాయందుమికున్న అనుగ్రహమే,
ఇప్పుడిట్లు మీ కభాసించినది.

తి జైనుగాని గురు! నీవేదో చెప్ప
వచ్చినట్లున్నావు?

గురు: పరమగురువర్యా! తమ చేనే
నట్లనిపించుకొనుట వాకు బాధాకరముగ
నున్నది

తి అదికాదురా గురునాధమా! అది
నీకు నా ముద్దుపేరు లోకైకగురుడు హరి
హర నాథుడే. 'ఏకమే వాద్విత్తయం
(బ్రహ్మ)

గురు మనుమ సిద్ధిధూపాలుని సభలో
మొన్న తా మొనర్చిన దివ్యోపదేశమున సర్వ
మతసమైక్యతను దారిచూపు చిత్తాలు
కావవచ్చుచున్నవన్నాడు

తి ధన్యోస్మ్యే, ఒరే, గురునాధమా!
వ్యాసభారతము ననువదించెనురా!

గురు కవివర్యా, అది అరణ్యమున పడిన
దని నేను దుఃఖించుచుందును నేడు మహా
పర్యవసాయవలె తోచుచున్నది. నా కంత
టను శుభసంజేహమే వినిపించుచున్నది

తి దానినటుండనిమ్ము. నిరాటము దొర

~~~~~

★ జ్యోత్సుల సూర్యనారాయణమూర్తి ★

~~~~~

కొని వదులెదు పర్యయలు త్వరలో తెలి
గింపవలెను.

గురు: తమదయ,
తి: నీ దయయు ఉండవలెనుగదా!
గురు మహాత్మా! తమ పరిహాసాదరము
నా హృదయము భరించుకొలేకున్నది.
తి. తొందరపడకు గురు!
గురు: పరమేశ్వరా! లోకైకగురు!
తి: నీవు వ్రాయసకాడవు కావలెనని
నా యూహ

గురు. తమ అనుగ్రహ మున్న అనంత
పని?

తి మఱి నీవు తొందలాడవలెకదా!
గురు కావలెనదదియేగదా గురువర్యా!
తి త్వరపడి, ఒకమాట కింకొక అర్థము
చేసుకొనుటా?

గురు: ఆచార్యా, తమింపుము. శేఖరికి
త్వర ఆవశ్యకమంటిని

తి నా వాక్కు ననుసరించు వేగము నీ
గంటమున కున్నదా?

గురు: ఉన్నది.
తి ఎక్కడిది?

గురు. తమను శుశ్రూషించిన భాగ్యముచే
ప్రాప్తించినది

తి. నిజమా?
గురు: నిజమే

తి అటుయిన అర్థము చేసికొను శాస్త్రక
నీకులేదా?

గురు: ఆ మహాయజ్ఞము ప్రారంభించి
నంతనే తదర్థవిజ్ఞానసామర్థ్యము లామే నా
కల్పింతురని నా విశ్వాసము

తి అన్నట్లు గురు! ఒక యజ్ఞము చేయ
వలయునురా!

గురు తత్సంకల్పమైనది గదా!
తి అదియే నీతొందర

గురు: స్వామీ! మన్నింపుడు.
తి సోమయాజిగై, భారతానువాద

మహాధ్వరము సారంభించెద ననుచున్నాను.
గురు: తిక్కయవ్యా, నా ఒకట పొంతు

చున్నది.

తి నీతోందర నన్న ప్ప జే య జ్వ ను గూడ చేసినది.

గురు: కవిబ్రహ్మ, నేనిక భారతరచనము చేయననే ఉండలేను.

తి నీవే చేయుదువా?

గురు: మీవాగ్రూపమునకు నా లిపిరూప మని నా తలంపు; తీమింపుడు

తి: పూర్తిగ వ్రాయనిదే, నిన్ను తీమించుట ఎట్లు?

గురు: కృతిపతి మనుమసిద్ధియేనా మహా ప్రభూ!

తి: నన్ను ప్రభు వనుచున్నా నేమిరా!

గురు: లేదు మహామంత్రి, తీమింపుడు.

తి: ఓరి, నీ తెలివి బంగారముగానూ?

గురు: మీ దయవల్ల అట్లే కానున్నది

తి: నిర్వచనోత్తర రామాయణమంతయు విని, రామనకు సీత యేమగునన్నట్లున్నది!

గురు: మీ యనుగ్రహమున్నచో, నిర్వచనోత్తరరామాయణముతో ఆపుట

యేల? భారత కృతిపతిమాత్రము ఆకడేల కావాలను?

తి అదియే నీ చక్రకాలజ్ఞానవిహీనత

గురు: నా ఒడలి పొంగు, కడలి పొంగు చున్నది.

తి: ఒక్కనివిచుచుది ఆపి, భారత కృతి పతి ఎవ్వరో చెప్పుము

గురు ఉభయకవిమిత్ర! అర్థమైనది. హరిహరవాధుడు.

తి: వాడయినా, నా హృదయ మెఱింగి తివి. తెలుగు భారతము వ్రాయలేకవాడవు

గురు: ఎవ్వరు?

తి మనుమసిద్ధి ఆదేశముకూడ వినది.

యజ్ఞానంతరము ఆరంభితము

గురు: తండ్రి! ధన్యుడను.

[2 వ రంగము]

వండిమాగభుజ జయజయ, మహారాజాధి రాజ, సత్క విమిత్ర పరాస్తపలవి, చోళస్థాపనాచార్య తిక్కభూపాలపుత్ర, విక్రమసింహపురాధిపా, మనుకులదీపా, మనుమసిద్ధి జవాధిపా! బహుపరాక.

[దూరమున తూర్వధ్వనులు]

నేవకుడు. మహారాజా, తిక్కనా మాత్యులు వేంచేయుచున్నట్లున్నాగు

మనుమసిద్ధి: స్వాగతమునెరపి దర్బారు లోనికి గొనిరండు. నేనును ఎదురువచ్చుచున్నాను

[తూర్వధ్వనులు దగ్గరవడును]

మను: శ్రీమదుభయకవిమిత్ర, కొమ్మనా మాత్యపుత్ర, బుధారాధనవిరాజీ, తిక్కన సోమయాజీ, నమస్కారము

తిక్కన: మహారాజ మనుమసిద్ధి, నీ పకల మనోరథములు సిద్ధించుగాక.

మను మామా! ఆననను నలంకరింపుడు. నా ఉద్యోగము సఫలమగుచునే యున్నది మీవంటి దండనాయకులు నా కండయై అజ్ఞానాంధకారము పోగొట్టు కవిభాస్వరులై ఉండియుంచుచుండగా, నాకు కొడుక ఏ ముందును! మామా! ఉద్యోగపర్వము పూర్తియైనదా?

తిక్కన: చెప్పలేదుగావో! ఉద్యోగ మప్యజే పూర్తియైనది యుద్ధపర్వములు కూడ త్వరగ ముందుకు పోవుచున్నవి. కాంతి సప్రకము త్వరలోనే ఆందుకొందము

మను: బనవో నా చిత్రమునకును కాంతి యేర్పడినట్లే కాని మహాకవి, ఏదో తెలియని ఆంధోభవము నా యొడ నంటియే యున్నది

తి: నేనెఱుగునును. ఏమియుఉండదులే ఎల్లయర్థములు మనంగతములై శుభోదర్శ

ముగా విరాజిల్లుదువు. నేను గంటూరునకు పయనమైతిని. నిన్నును వెంట నిడుకొని పోవలెనన్న తలంపుతో వచ్చితిని.

మను మామా! ఉత్సవములకా! నేననుకొనుచునే యున్నాను. కాని ఇప్పటి ఇక్కడి కాంగ్యభారము మీరెరుగనిది కాదు గదా! మీవంటి దండనాయకుని అండ వీకుటకు కూడ నిజమునకు నాకిప్పు డిష్టములేదు కాని ఇప్పటి పరిస్థితులలో ఈ యేడైనను మీరచటికి వెళ్ళకుండుట తగవుకొదని మిమ్మును పోనిచ్చుచున్నాను మీరై నచో అక్కడ నా పాత్రగూడ నిర్వహింప గలరు మిమ్ముని నే వెళ్ళుట ప్రయోజనకారి కాదు

తి మహారాజా! అటంగువేమి? మా తండ్రిగారికి నేనెంతో, నీవు నంతే

మను: అందుచేత నే తిమయజ్ఞ మిక్కడ కొనసాగినది

తి: అంతయు ఈశ్వరేచ్ఛ ఓగగలుగూడ పోయి రావలెనని ఉన్నది.

మను ఈ రాజ్యము మీది. మీ ఇచ్చ వచ్చినట్లు చేయుడు.

■ ఈ రాజ్యము నీ నీ చేసెదనులే కాంతిచిత్రముతో నుండు. పోయినట్లునా.

మను రాజకీయధురంధరా! నెలపు

[3 వ రంగము]

బృందగానము

అవ్యాయ్యమృగ అక్కన బయ్యన లాక్రమించుకొనదలచిరి రాజ్యము మనుమసిద్ధి మృగయాలంపలుడై అడవికి నేగిన అదను కనుగొని ఆక్రమించి బంధించిరి రాజును॥ అవ్యా॥ అయ్యో తిక్కన కవివరుడయ్యోగ ఆరుకొనక తిసి యూరేగను ఉత్సవముల సందడిలో పడి ఊరుకొన నో యేమా॥ అవ్యా॥

పొరుడు: ఆ యవ్యా, గురు నాధం! గంటూరు వెళ్ళానని విన్నామే? ఎవ్వడు వచ్చావు?

గురు: ఇప్పుడేనయ్యా, ఏమిటి విశేషాలు? పొరు నికింకా తెలియలా? పెద్దచిక్క వచ్చింది. మార్గవంశీపురాజు, మహారాజా, చల్లగా పారిస్తున్నాడు. ఏ బాధ యా ఎరగ మింతవరకు. రేపటినుంచి మన గతు లేమవుతాయో? మీ గురువుగారు రాలేదు బాబూ!

గురు ఏదో కాలప్రభావం! నీవీకి ముమేం చెయ్యలేం. మాగురువు గారిక్కడికి రాలేదులే వారదో పనిమీ దింకక్కడికో వెళ్ళారు

పొరు ఎక్కడికి బాబూ! గురు అది రహస్యము ఈ వడివిధిలో ఎందుకు? లోపలికిరా! చెప్తున్నా.

వర్ష గర్భాశయ వ్యాధులను పూర్తిగా పోగొట్టి ఆరోగ్యమును సంపాదముచుకొనుగజేయును. అన్ని వ్యాధిదోషముల నీనా రు 2/8

కృష్ణవేబరేటర, బెజవాడ

[4 వ రంగము]

తిక్కన -

శ్రీ యన గారిని బరకు చెల్వకు
చిత్తము పలచించు భ
ద్రాయితము రియై నునిహారంబు
రూపము దాల్చి విష్ణురూ
పాయ సమశ్చివాయ యని
పల్కెడు భ కజనంబు వైదిక
ధ్యానితి కృష్ణ మెచ్చు పరతిత్వము
గొల్పెద నిష్ఠానిధికిన్

గణపతి దండవేపుడు - తిక్కయజ్ఞా
కవి బహుళ, తన్ని శోజులగ వ్యాసభార
తార్థమును, దైవత దైవతములు, ప్రకట
ధర్మాధర్మపదములు, వ్యాఖ్యానము చేసి
చెప్పినదోయెత్తు, ఈపగ్య మొకయెత్తు అని
పించుచున్నది.

మహాత్మ్య, తము నిజముగ లోక జ్ఞేయం
కదలై ఉద్భవిల్లిరి తిప్పక భారతమునకు
సమగ్రాంగిరూప మిచ్చి దేశమున వెల
యింపవలసి అవసరము నిచ్చినది

తిక్కన - సమయజ్ఞా, గణపతి దండవే
మహాప్రభూ! తమ అపార విక్రమమునకు
దోడు, తమ వైదికధ్యానితికు ఆ పరతిత్వము
ఇచ్చు మెచ్చును.

గణపతి - మహామంత్రి! నీ ప్రతిష్ఠ యం
తయు నాకు విదితపూర్వమే విను, భారతా
మ్నాయమునకు వ్యాఖ్యానము చెప్పనప్పుడు
తాము వెల్లడించిన రాజనీతి ప్రకారము తమ
సహజ సముదాత్త ప్రతిభావిశేషమును అడు
గడ గునకు వెల్లడించినది శివదేవయ్యగారు!
తమకంటె తోచినది? నా ఉహా సరియేనా?

శివదేవయ్య - మహా ప్రభూ! తాము
దక్కగా నెలవిచ్చిరి. అసలూ ఉద్యోగ
పర్యము వ్యాఖ్యానించునప్పుడు, ఈ తిక్క
యజ్ఞముఖములో, గంభీరముద్రతో పాటు
విదో కార్యదీక్షాకూడ నాకు తోచినది

గణపతి - మహాభారతవీరుల మహిమ
కళ్ళకుకట్టెట్లున్నది. తిక్కయ జ్యోతు
భాగ్యవిశేషంవల్ల మన కొలువునకు దయ
చేసి, ఈ పది శోజులు తమ అనంత బహు
ముఖ ప్రజ్ఞ వెలయించి, భారతామ్నాయము
ని నిలపించినందులకు నా రాజ్యమంతయు
ఇచ్చినాచాలదని నే నెఱుగుదను. అసలు
నా కి మహాకవిముఖములో నా మహా
మంత్రి నెలవిచ్చినట్లు విదో ఆవ్యక్తమయిన
వ్యగ్రత పొడగట్టుచున్నది. అందుచే భార
తామ్నాయపతన మింక ప్రస్తుతి మాపవలెనని
నాకు తోచినది నిజమున కెంతకాలము
విన్ను మన కి మహాగ్రంథ స్థవియము లింత
సవ్యాఖ్యగ్రంథగ్రంథము తృప్తిపాడదు
కాని ఇప్పు డి సోమయాశాలవారి భారత

ప్రారంభమైన పద్యము విన్న నాచిత్తమునకు
ఎందుచేరినో ఆంధ్ర భారతముందలి కొన్ని
పద్యములు వివరింపెనని తోచుచున్నది ఈ
వివరములను, ఈ యజ్ఞకుండలములు మాత్ర
మొనగి నాభికి నెరపుచున్నాను.

(సభలో కరతాళ కలకల ధ్వనులు)

తిక్కన ధన్వేన్ద్ర మహాప్రభూ, నా
యూహలన్నియు తమ కేరూపమున కెప్పి
నెమి? నా మాటలు విన్నార. వ్యాసహృద
యము నా నేర్పినభంగి చెప్పితిని ఇట్లే పద్యము
ములలో పూర్తిచేసి చెప్పి భక్తకోటికి
వరణీయుడనయ్యెద నని విన్నవించు
చున్నాను తమ ఆమోదముద్ర చూడగ
నాయువర్షు భారతామ్నాయము ఆంధ్రా
వశిమోదముం బొరయునట్లు గా ఉండగలదని
విశ్వాసము మహాప్రభూ! కథ జగత్ప్రసిద్ధ
గావున ప్రత్యేక సందర్భవివరణ మక్కర
లేకయే పద్యజ్ఞులవగిసి తమ రసజ్ఞ సభలో
అక్కడక్కడ నాల్గుపద్యములు చదివెదను.

ఉత్తరగోగ్రహణ ఘట్టములో అజ్ఞాత
వాససమయభంగశంకతో ద్రోణుడను
మాటలు.

వెరవరిగాక పీడు కుగవీరులకుం
బాడనూపువాడె య

చౌగ వోక ప్ర వివేర నిట
నేరగవచ్చుచున్నవాడనాం

కరణము గాని యుండోటి
గానడు మూర్తివిశేష మారయన్

సురపతియట్లు వీనుమది చొప్పుది
యెట్లై యెటుంగ నయ్యెడున్

భీష్ము సమాధానము, -

“తలపగ రిపులకు నిమ్మగు
కొలది గడచి వచ్చితిమి అకుంఠిత భావో
బలము నెఱవ దలెయ్యెయ్యెను
కలింపవల దింక మనకు క్రతులవలన్.”

శివదేవయ్య - తిక్కన సోమయాజి మహా
మంత్రివారే నా కగపడుచున్నాడు గాని
కవితరే కాదు

గణపతి మహామంత్రి! తమకంటె కనిపిం
చును. మధ్యలో ప్రసంగమేల? మరిరెండు
పద్యములు విందిను.

తిక్కన: సంధికి వంపుచు కృష్ణునితో
ధర్మరాజా:

ఆపద గడవం చెట్లగ

ఓపి కుట్రం తెడదానినొడగూర్చు మా
కీ పుట్టువునకు పాండు

క్షౌపాలుడు నిన్ను చూపి చదియెమహాత్మా!
మెట్లెటుంగు దెదిరి నెటుంగు

నెప్పెయెటుంగు దిరసిద్ధి నెట్టి యెటుంగు
[చదువా

కృష్ణులపదతి నెటుంగు
నా మైవ్వడ నేను నీకు బుద్ధులు పెప్పన్.
కృష్ణుడు సభలో పరికిన ఈ రెండు మాట
లతో నామాటల నాపెదను; తమింపుడు
ప్రభూ!

జననాథ నీ యెటుంగని
పనులు గలవెయ్యె దగవు బరమహితంబుం
చనవారికి జెప్పగదను [మంపెన్.
నని వచ్చితి భారతాస్వయము ప్రియ
పారశ్రు ధర్మముకొ విమల సత్యము
భాసముచేత బొంకుచే
భారము బొందలేక చెనబారినదైన
యవ్వ దక్షులె
వ్యాస లుపేక్ష సేసి గది వారల
చేటగొని ధర్మని
ప్రారకమయ్యె సత్యశుభిదాయక
మయ్యెను దైవ ముండెడున్

గణపతి తిక్కయజ్ఞా, మీ భారతా
మ్నాయము సమగ్ర మొనర్చి లోకమున
కొనంగుడు.

మహామంత్రి! శివదేవయ్యగారు! తమ
యూహలు పఠేగితిజ్ఞములైనవి. తిక్కన
గారిని తమ యాంతరికమైన కోరిక యేదో
వెల్లడింపగోరుచున్నాను. వారి కోరిక దీర్చి
నేను దక్షుడనని వారికి దోచిన టెన్ భర్త
మేదో నేనుగ్రహించి ఇప్పుట్టున నాధర్మము
నెఱవేర్చు దలంకును

తిక్కన - మహారాజా! కృపా మతి!
మాప్రభువు మనుమనిద్ది అక్కన్న
బయ్యెప్పలచే బంధింపబడినాడని చుట్టూ
రలో నున్న నాకు దెలియవచ్చి అక్కడ
నుండియే తమవర్తనార మె వచ్చితిని తమకు
నే నేమి విన్నవించుకొనటము తగిన
యంతకాకమే చిక్కక తామెనర్పిన మర్యా
దల నందుకొనుచు, నా నేర్పినభంగి నిం
దుపస్యాసములు నెరపితిని నా ప్రాణములు
నెల్లారిలో నున్నవి ప్రభూ! రక్షింపవలెను.

గణపతి - తిక్కన మంత్రి! ధ్వని
మార్గమున తాము తమవచ్చిన పని నెరవేర్చి
కొన్నార ఇక నే నాలసింపను తమకు
త్యరపడుచున్నట్లున్నార. నెల్లారికి పయ
నము కొవచ్చును

శివదేవయ్యగారు! నేనలను సడవుకొని
నేనే స్వయముగాపోయి మనుమని దివి
రాజ్యప్రతిస్థితుని చేసి వచ్చెదను. త్వరగా
సర్వసన్నాహములు చేయవలెను.

శివదేవయ్య: చిత్తము మహారాజా!
సర్వము సంపన్నము చేయింకును
తిక్కన ధన్వేన్ద్ర, నెలవు మహారాజా!
నెలవు

[యద్దేశములు - వాద్యములు] ★

నేడే
చూడండి...

దేవత

..హిందీ..

నారాయణిస్ కంపెనీ వారి
చిత్రము

విజయ వాడ	• శ్రీ సరస్వతి పిక్చర్స్ వారి
గుంటూరు	• శ్రీ సరస్వతి పిక్చర్స్ వారి
నెల్లూరు	• శేష్ మహల్
రాజమండ్రి	• ఆర్.కె. మహల్
కాకినాడ	• క్రౌన్ టాకీస్
విజయనగరం	• శ్రీ కృష్ణ సినిమా
విశాఖపట్నం	• శ్రీ సరస్వతి పిక్చర్స్ వారి
కర్నూలు	• చాంద్ టాకీస్
ఆదోని	• వసంతి పిక్చర్స్
	• వ్యాలిస్ లల్

వాహినీ వారి పిడుదల

BAKTHA

సంగీతము • సి.రామచంద్ర

దర్శకత్వం • పట్టున్న

చిక్కిరి పెలుగులు

రాతి బండిలో నిర్మల నాంపలి నేడ నులూ దగింది. స్టేషన్ దగ్గరికి భర్త వస్తాడో, కారు పంపుతాడో అనుకున్న ఆమె ఆలోచనలు వట్టిఅడియాసలయ్యాయి. రికొ చేసుకొని వెళ్ళి తలుపు తట్టింది చాలా నేపటికి తలుపుతీసి తీవ్రంగా మాసి క్రోస కంపిస్యరంతో “ఎవరు రమ్మన్నారని వచ్చావో? బయటికినడు” అని కసిరికొట్టి తలుపు వేసేసుకొని లోపలికి వెళ్ళాడు వీరభద్రరావు.

ఆమె బయట ఆలోగే మంచు లో చీ.టిలో నిల్చుండి పోయింది కన్నీరు చెక్కిళ్ళ మీదుగా జారి పమిటంతా తిడిసి వేశాయి ఇంత దారుణమైన శిక్షకు తను చేసిన తప్పులెవరో ఎరగని ఆమె భయంతో గజ గజ వణికిపోసాగింది నిస్సహాయ, నిస్సహాయతా ఆమె చుట్టూ మరింత చీకటిగాడు అల్లుడో మొదల పెట్టాయి దుఃఖావేశంతో ఆమె మనస్సు పట్టెటిప్పి పోయింది.

కోళ్ళు కూయసాగాయి క్రమంగా జనం రాకపోకలు సాగించారు. ఆమె అక్కడే మూర్ఛిభవించిన కోక చేవలలా పడిఉంది.

రావు వున్న డాబాకు ఎదురుగా ఉన్న మేడ క్రింది అంతస్తులో డాక్టర్ వెంకట రమణ ఉంటున్నాడు తలుపు తట్టిన చప్పుడుతో అతనికి నిద్రాభంగమై కోసంతో ఏదో అంటూ విసురుగా తలుపు వేసిన చప్పుడూ తిరువారి కుమిలి కుమిలి సన్నగా విడుచున్న చప్పుడూ అతనికి యిక నిద్రను పట్టినవ్వలేదు.

తెల్లవారేవరకు ఓపిక పట్టి తెల్లవారు తూనే నిర్మల దగ్గరకు వెళ్ళి “ఏమిటి?” అని అడిగాడు ఏమీ చెప్పలేకపోయింది.

ఎండెక్కింది. తలుపు తెరవబడలేదు ఎప్పటికో రావు డ్రెస్ చేసుకొని వచ్చి యింటికి తాళం వేసి కారు డ్రైవ్ చేసు కొంటూ ఎక్కడికో వెళ్ళాడు.

రమణ గంటల తిరుబడి చూశాడు నిర్మల దగ్గరికి వెళ్ళి “రావు వచ్చాక నీను మాట్లాడ తాను. అంతవరకు మా యింట్లో వుండ”మని బ్రతిమలాడి బలవంత పెట్టాడు తన ఇంటికి నీల్చుకు వెళ్ళాడు.

రావు, రమణ యిళ్ళు ఎగురెగురుగా ఉండటంవల పరిచయం ఏర్పడి స్నేహితు లయ్యారు నిర్మల రమణను ‘అన్నయ్యా’ అని పిల్చేది రమణ నిర్మలను ‘అమ్మయ్యా’

అని పిల్చేవాడు ఆమెను అంతగా బలవంతం చేయడానికీ, బ్రతిమలాడటానికీ ఆ చనువే కారణం రావు వచ్చాక మాట్లాడి విషయం ఏమిటో తెలుసుకొని సరిచెయ్యవచ్చుగదా అని అతని ధైర్యం.

రావు మాడు రోజులకుగాని రాలేదు. తరువాత రమణ అతనితో మాట్లాడాడు. అతను నిర్మల తన దగ్గర ఉండటానికి ఒప్పు కోలేదు. కారణమేమిటో స్పష్టంగా చెప్ప లేదు నిర్మల తనకు ఎంత దూరంగావుంటే తన జీవితానికి అంత కాంతి, సుఖం ఉంటా యనీ, ఆమె పెరిగిన విధం, ఆమె చదువు సంస్కారాలు తనకు అనకూల పడలేదనీ, ఆమెవల్ల ఏ లోపమూ లేదనీ, ఆమె బ్రతుకు ఆమె బ్రతకవచ్చనీ, కావలినై డబ్బుపంపుకూ ఉంటాననీ చెప్పాడు రమణ ఎంతో దూరం ‘నీవంటి చదువుకున్నవాడు యిది చేయకూడని పననీ, ఎవడో మార్పుడు చెయ్యవలసిన పననీ’ చెప్పిచూశాడు ప్రయోజనం లేకపోయింది ఏమీ చెయ్యటం అనే సందిగ్ధావస్థలో పడ్డాడు.

~~~~~

చక్రవర్తిరంగస్వామి

~~~~~

ఆమెకు యీ సంగతింతా ఎలానో కష్ట పడుతూ చెప్పాడు.

అది విని ఆమె ముఖం పాలిపోయింది ఏమీ తోచక కుప్పకూలిపోయింది అంతు లేని కన్నీరుకార్చింది. కుమిలి కుమిలి ఏడ్చింది.

ఆమె దుఃఖాన్ని చూసి రమణ మనస్సు తోటి పడిపోయింది.

“అన్నయ్యా, ఇక ఎక్కడికి వెళ్ళను? అమ్మ ఎప్పుడో చనిపోయింది నాన్న ఈ మధ్యనే చనిపోయాడు. పుట్టిన ఊరికి వెళ్ళి ఏమని చెప్పకోవాలి? ఏ తివ్రాస్తేనది భర్త ఎందుకు వదిలి పెట్టాడని లోకం అనుకోదా? ఇక ఎల్లాగి?” అని అంది చెప్పని కళ్ళతో చూస్తూ నిర్మల.

“అయితే యిక్కడే ఉండిపో అమ్మయ్యా” అన్నాడు రమణ అర్ధ కంఠంతో.

“అలాగే అన్నయ్యా ఇక్కడంటే వారిని అవ్వడంపై కళ్ళతో నైవామాస్తా ఉంటాను” అంది.

డాక్టరు వెంకట్రమణకు గవర్నమెంట్ హాస్పిటల్ లో రోజుకు కొన్ని గంటలు మాత్రమే పని మిగిలిన సమయంలో వగ రంలో రెండువోల్ట వున్న స్వంత డిస్పెన్సరీలను చూచుకొంటూ ఉంటాడు. ఆదాయానికి ఏమీ లోటులేదు.

అతను వివాహం చేసుకోకలవలేదు. అందువల్లే ఎన్ని సంబంధాలు వచ్చి నాయంతవరకు త్రోసివేశాడు. ఏ బంధం లేకుండా హాయిగా బ్రతకాలని అతని ఉబలాటం.

అతని యింట్లో అతను, పెంపుడు కుక్క, పెంపుడు పిల్ల, వంటవాడూ, పని మనిషీ ఉంటారు నర్సూ, కొంపాంబర, డ్రైవరూ ఆయా సమయాల్లోవచ్చి వెళుతూ ఉంటారు.

కోకమూర్తి నిర్మల కొత్తగా అతని పాదాలకు చుట్టుకుంది.

* * *

రావుకు ఇంజనీరింగ్ చిగువుతూ ఉండగానే నిర్మలతో వైభవంగా వివాహం జరిగింది. తగిన కట్నం, లాంఛనాలూ యధావిధిగా ముట్టాయి. కొత్తరోజుల్లో ఆమెను అత్యధిక వ్యామోహంతో చూశాడు. అద్దము వంటి ఆమె మనస్సు, వన్నెలవంటి ఆమె శరీర కాంతి, పొంగుతున్న యౌవనపు మిసా, పల్లెటూరి జీవనం యిచ్చిన శరీర సౌందర్యమూ, సహజ ప్రాప్త సౌందర్యమూ అతనికి వెలులెక్కించాయి.

అలా కొంతకాలం వుండి ఉన్నత విద్య కోసం ఇంగ్లండు వెళ్ళాడు కొత్త డిగ్రీలతో పెద్ద హోదాతో సుఖంగా తిరిగివచ్చి హైదరాబాద్ లో పెద్దజీతంతో ఉద్యోగంలో ప్రవేశించాడు.

తరువాత కొన్ని రోజులకే వసంతి తన బయలుయింది.

వసంతి హైదరాబాద్ లోనే పుట్టి పెరిగి కళాకాలంలో చదివింది నాలుగైదు భాషలలో మాట్లాడగలిగి సభలు, సమావేశాల్లో పాల్గొంటూ అందరి పరిచయ స్నేహితులూ ఉండేది ఆమెలో యెన్నూ, అంతంతోపాటు నిర్మలలోలేని నవనాసరిత తెచ్చిపెట్టిన పట్టువాసపు ఒయ్యారము, ఉత్సాహ వైగ మౌన ప్రత్యేక ఆకర్షణను కలిగించి అతనిని వ్యామోహ పెట్టాయి.

ఆమె యింకా వివాహ మాడలేదు పట్టు

చీకటి వెలుగులు

వాసపు నాగరికత జీర్ణించి, సంఘాన్ని లక్ష్యపెట్టవలసిన అవసరం లేనంత ఆర్థిక స్థావరమును వాళ్ళయింట్లో ఇదొక సమస్య కోరేకపోయింది

వైగా, చగుపు పూరితయిన కొద్దికాలానికి ఆమెకు స్త్రీల కళాకాలం ఉన్యాయం కూడా లభించింది

రావుకు వసంతకు కలిగిన పరిచయం స్నేహంగా పరిణమించి ఏదో మైకం వాళ్ళ మనస్సులమీది వంతెన కట్టింది వసంతి సీతా కోక చిలుకలా, చిరిపి నవ్వులతో, బయ్యారం ఒరికిస్తూ అతిని హృదయాన్ని మోహజ్వాలతో రగిలించింది అంది అంది

మొరపు తీగలా అతిన్ని మోహపెట్టింది అతినికి అప్పటినుంచీ నిర్మలలో అన్నీ పల్లెటూరి లక్షణాలే విసిరివేసి మొదలు పెట్టింది నాగరిక సంఘం కోరికతో పాలానటానికి వలసిన అంగ ఆమెలో లేవని అతను అభిప్రాయపడ్డాడు అవును నిర్మల తల్లిదండ్రులది కలెటూరు కావటం వల్ల ఆమెకు పట్టువాసపు దిగువు, సంగీతం, నేపథ్యం, మైమెగగులు, నౌరవ లాంటివి తలవడని మాట నిజమే

అతను నిర్మలను దూరంగా ఉంచడానికి ప్రయత్నించే మొదలు పెట్టాడు నిర్మల తండ్రికి జబ్బుగా వున్నట్లు

జాబు రావటం సాగుగా తీరుతూ ఆమెను పుట్టింటికి పంపాడు

నెలలు గడిచాయి నిర్మలకుండి చనిపోయాడు రావు వళ్ళోలేదు మళ్ళీ నెలలు గడిచాయి

“ఎప్పుడు రమ్మంటారు?” అని ఆమె ఎన్ని జాబులు వ్రాసినా ఎన్నాళ్ళకూ జవాబులేదు ఉండిబట్టక “బయలుదేరి వస్తున్నాను” అని జాబు వ్రాసి వేసి తిగువారి బయలుదేరి నాంపల్లి వేచుకుంటుంటే తీసుకొని రైల్వే కూర్చుంది.

2

ఒకరోజు నిర్మల రమ్మతో అంది అన్నయ్యా, నన్ను నచ్చుకోవ్వ చదివించు. నాకూ ఏమీ తోచటంలేదు ఎప్పుడూ

'అనాసిన్' నొప్పిని జయించుటకు నాలుగు మందుల కూడిక

1. క్వినైన్ సల్ఫేట్
2. ఫినానటన్
3. కపిన్
4. అసిటల్ సాలిసిలిక్ ఏసిడ్

అనాసిన్ — గొప్ప బాధావివారణ — వైద్యవికంగా కూర్చుండిన నాలుగు మందులను గరిగియున్నది, అవి నరములముఖ్యస్థానములందు సంయుక్త చర్యను జరిపి, తలనొప్పులు, జలుబులు, జ్వరము, రంధ్రబాధ, కండ వాపులనుండి రూడిగా, మరక్షితమైన కీచునిముక్తిని గరిగించును బాధావివారణకు 'అనాసిన్' కంటే అతివేగముగా వనిచేయునట్టిది మరేదీ లేదు వేచించుటకు 'అనాసిన్' కంటే అతిమరక్షితమైనట్టిది మరేదీ లేదు జ్ఞాపకముందు కొనుడు! 'అనాసిన్' వైద్యని బాధరమోగము వంటిది. అది గుండెలకు హానిగాని కడుపు ఉబ్బరముగాని కరిగించదు 'అనాసిన్' రక్తలాది జనులకు బాధావివారణి ఎందుకనగా ప్రతివారున్న 'అనాసిన్' ను కొనగలరు. ఒక ప్యాకెట్ రర 2 అణాలు మాత్రమే

నాలుగు మందుల సూత్రమైన 'అనాసిన్' వాడుడు

V 102

నర్మకొద్దుచదివి నే బరికినన్ని రోజులూ నీ దీప్యస్మిలో నేవచ్చేస్తూ ఉంటాను" అంది.

అతని హృదయం తరుక్కుపోయింది. రోజూ ఆమెను తనకొడులో నర్మన్ మూలకు పంపేవాడు. మళ్ళీ రావటానికి కొరకు పంపేవాడు.

కొద్దు పూరి అవంతో అతని దీప్యస్మిలోనే రోజులకు ఉపచర్యలను చేస్తూ, ■ నేనాభావంతో విచారాన్ని కొంత కొంత తగ్గించుకొంటూ వస్తోంది.

ఒకరోజు రమణ ఒకశిశువును తెచ్చి నిర్మల చేతుల్లోపెడతూ అన్నాడు "ఎవరో ఆనాధశ్రీ కని చనిపోయింది ఈ దిక్కు లేనిబిడ్డను పెంచుకూ దీని ఆటపాటలతో కొంత విచారాన్ని మరచిపో అమ్మాయి"

హృదయంలో అప్పడప్పుడూ నెల వేస్తూఉన్నా నిర్మల తనదూకులలో చాలా భాగాన్ని ఆణచివేసుకొందిని చెప్పనచ్చు.

శిశువుకు వసుంధర అని పేరు పెట్టింది. వసు అని ముద్దుపేరు వసుధ అని మరోపేరు. చిట్టితిల్లి అని యింకోపేరు ఇలా ఎన్నో పేరు, ఎన్నో ఆటవస్తువులు, ఎన్నో దుస్తులు, ఎన్నో ఆటలు, ఎన్నో పాటలు, ఎన్నో పనులు

వసు అడుగులేస్తోంది నిర్మలను "అమ్మా, అమ్మా" అని పిలుస్తోంది నిర్మలలో మాతృ భావం పొంగి పొల్లేలా

వసు చిన్నతనపు అల్లరి పనులకు ఒక్కోసారి నిర్మలకు నవ్వువచ్చేది. ఒక్కోసారి విసుగూ, కోమూ వచ్చేవి కన్న బిడ్డను స్వంతితిల్లిలా కనురకొ ■ వసు "అమ్మా, అమ్మా" ■ నేటి స్వంతి తిల్లిని కన్న బిడ్డలా చూస్తూ, పరుగెత్తుకొంటూ వెళ్లి వసును ఎత్తుకొని హృదయానికి వాత్తుకొనేది ఏదో మధురామధూరిని పొంగుతూ తాను వసుకు తల్లి ననకొనేది ఈ అనుధూరితల్లి ఆమె బిడ్డ తిల్లిలా కనపడేది! వసు ఆ తల్లికి పుట్టిన బిడ్డలా కనపడేది!

రమణ "మామా" అని పిలవడం వసుకు నిర్మల అలవాటు చేసింది

ఆ యిలు నలుమూలలు తిప్పటకుగల వేస్తూ వసు తియ్యని పసిగొంతుతో పని లేనిదే మాటిమాటికి పిలచే "అమ్మా, మామా" అనే చిలక పలుకుల్లాంటి, కొయిల కొన రింపుల్లాంటి పిలుపులతో వసంతిబుతువు లోని మామిడితోటలా ప్రతిస్వనించి పోతుం డేది అడపనిగా. వాళ్ళ హృదయాలు పులక రించి పారవశ్యం పొందేవి వసు పాలబుగ్గలు ముద్దులతో కందిపోయేవి

3

వసుకు ఏడేనిమిడండు వచ్చాయి. నిర్మల

వదిలిపెట్టి వచ్చేది మళ్ళీ మూలకాగానే వెళ్ళి ఇంటికి పిలుచుకవచ్చుకొనేది

ఈ విధంగా వాళ్ళిద్దరూ లోకందృష్టిలో పడ్డారు.

వసు నిర్మలకు దొరికినబిడ్డ అన్న వాస్తవాన్ని లోకం నమ్ముతలమకోలేక నిర్మల సౌశీల్యాన్ని సందేహించి తలచింది

వసు నిర్మలను "అమ్మా" అని పిలిచినప్పు డెల్లా లోకం కనిగా చూసేది.

రమణ "మామా" అని పిలిచినప్పుడెల్లా లోకం చాటుగా వెక్కిరించేది

ఉ వెక్కిరింపును రమణ మొదటగా తెలుసుకున్నాడు. నిశ్శబ్దంగా భాధపడి, అసహ్యించుకొని ఉ పేషించాడు.

ఆలశ్యంగా నిర్మలకూడా తెలుసుకుంది ఆమె సహించలేక పోయింది. పిచ్చిపటిస దానిలా అయిపోయింది "ఇక యీ ప్రపంచం లో తల ఎత్తుకుని బ్రతకడం ఎలా? ఈ నిరయ నీవపికాచాల మృగమంచి - ఈ పీడ కల జ్ఞాపకానికిరాని మరో ప్రపంచానికి పోవడం కంటే చేయగలిగిం చేయండి?" అనకుంది. ఆమె ప్రాణానికి వచ్చిన యీ విషమ పరీతుకు ఆమె తిట్లతోలేకపోయింది

పేడపైకి వెళ్ళి మూడవ అంతస్తుమీది నుంచి క్రిందకు గుమికి ప్రాణాలను వదిల దానికి నిశ్చయించుకుంది

చివరిసారిగా చిట్టి తల్లి వసుధను, తనతో పాటు అపనిందను భరిస్తున్న అన్నయ్యను చూచి చనిపోవాలనుకుంది

మెత్తని వెన్నెలలాంటి బెడ్ లైట్ వెలుగు కులో నిద్రపోతున్న ప్రపంచ కళ్యలం అంటు చిట్టితిల్లి వసుధను, స్వార్థమంటే విమిటా తెలియని అన్నయ్యను చూస్తూ నిల్చుంది. "లోకం అంతా చెడ్డదే అయితే ఇంతి మంచి అన్నయ్యా, చిట్టితిల్లి ఎలా దొరుకుతానూ" అని ఆలోచిస్తూ.

రమణ కదలి కళ్ళు తెరచిచూసి "అమ్మాయి, ఎందుకలా నిద్రపోకుండా నిల్చావి ఉన్నావు?" అని అడిగాడు

"ఏమీ లేదన్నయ్యా. లోకాన్నిగూర్చి ఆలోచిస్తున్నాను"

"ఓహో! అలాగా.. నేనూ ఆలోచించాను కొన్ని విండ్లు ఆలోచించాను ఆ ఆలోచనవల్ల లాభం ఏమీ లేదు. లోకం కొందరిపాలిటికి కేవలం దుఃఖం, కష్టం, నిష్ఠరం. బహు కొద్దిమందికి యిష్ట మొచ్చినట్లాడే ఆట మిగిలిన అందరికీ కలగాపులగం దీనికి పరిస్థితులు, పరిసరాలు ప్రవృత్తులు, అందచందాలు, వ్యక్తిత్వలు, ప్రభావాలు, కమితములు, బహిషకరి - ఆధి కృతలు ఎన్నో కారణాలు

ప్రపంచాన్ని గురించిన ఆలోచనలు అలా వుంచి మనస్సాక్షితో మన ప్రవర్తనలో

వలసినన్ని రోజులూ మనవంతుకు వచ్చిన తప్పని సరైన యీ వంకరటింకరబాటలో ఒడుదుడుకులలో అగచాట్టుపడుతూ నడచు కొంటూ-వెళ్ళడమే అంతే ప్రపంచం పెటే మంచిచెడపేరు పిచ్చివాడివేరి రాళ్ళు అని నా అభిప్రాయం వాటికి పిరికిపడకుండా, మనస్సును పాడుచేసుకోకుండా ధైర్యంగా వెళ్ళడమే మనం చెయ్యలిగ్గ పని"

నిద్రనున్న వసు ఆమాయక గుండర వద నాన్ని చూస్తూ రమణ మాట్లాడుతున్నాడు యింకా

"ఈ ప్రపంచంలో ఏదీ అసంభవంకాదు అమ్మాయి. ప్రతి జీవితం యంత్రబద్ధంగా నడిచేతో వస్తే తప్ప జోశ్యం నూటికి నూరు పాళ్ళు ఫలించదు

నీ భర్త వసంతిమీద వ్యామోహపడి నిన్ను యింటినుంచి వెళ్ళగొట్టాడని ఊహించ గలిగామా? అలాగ ఏదో ఒక కారణంగా నీ భర్తలో పరివర్తనం ఎంగుకు కలగకూడదు? జీవితం తెలుపునలుపు దారాలతో నేసిన బట్టలాటిదని అంటారు ■

రమణ తనకోడ ఉపశిక్షిస్తున్నట్లు భావించి ఆమె శ్రద్ధతో వింది వసుకోసం, అన్నయ్య కోసం, మరేదో ఆశతో బతికాలనితోచింది.

బ్రతికటానికి కావలసిన ధైర్యం ఆమెకు వచ్చింది. మరో ప్రపంచానికి పారిపోవా లన్న పిరికి నిశ్చయాన్ని ఆమె మానుకుంది.

"లోకం అంతా చెడ్డదే కాదు, మంచిదీ కాదు చెడూ మంచి రెండూ ఉన్నాయి" అనుకుంది

ఆమె వెన్నెలవంటి శరీరంలోని కుడిసగం మీద దీపపువెలుగుపడి మెగస్తోంది; ఎడమ సగంమీద క్రినీడపడి ఆడతోంది! ★

కొక్కొక్కావ్రుము - పుస్తకం రు 5/-
మీ అభిమానసినితే రలు, నాయకులు, దేవులు.
20 ఫోటోలు రు 2/- 100 ఫోటోలు రు 8/-
PARADISE AGENCY Choolai Madras

బుడుగు! చిచ్చుల పిడుగు!

వీళ్లు ఇంకొరకం ప్రవేటు మేష్టర్లు అమ్మమాట.

పొదున్నే అమ్మమో బామ్మకి వంటకి కావలసినవి అన్నీ చప్పున యియ్యారీ. యియ్యకపోతే బామ్మ యిలా కోపంగా మొహంపెట్టి అమ్మకి ప్రవేటు చెప్పేస్తుంది.

అమ్మ వన్ను ఎప్పుడో నా కొటిలే, నాన్న అప్పుడు అమ్మకి ప్రవేటు చెప్పాడు. నేను దెబ్బలాట అడకున్నాను కానీ, ప్రవేటు అని బాబాయి చెప్పాడు.

మధ్యాహ్నం అప్పుడు, బామ్మ ఒక్కోసారి అమ్మ బుగ్గమీద వేలితో పొడిచి నీయిల్లు బంగారంగానూ అని కోప్పడుతుందా; అమ్మకుత్రం యాడవదు. ఓలా నవ్వుతుంది. (అమ్మ అలా నవ్వుతే భలే బావుంటుంది. నేనుకూడా అలా నవ్వుగలను.) ఒక్కోసారి నాన్న ప్రవేటు చెప్పినప్పుడుకూడా అమ్మ గట్టిగా నవ్వుతుంది.

ఓసారి నాన్న, అమ్మ చెవి పట్టుకుని కి ఇస్తున్నాడు. అంతటోకీ నాకు అకలేసింది. అమ్మ ప్రవేటు అయిందా, అకలేస్తోంది అన్నం పెట్టుకుని అమ్మను

అమ్మకి కోపం వచ్చింది కాబోలు కానీ అప్పటికింకా నవ్వు అయిపోలేదు. అందుకని రెండుతోటి, “ఛీ ఫోకీరీ నెడవకానా”

అమ్మకి కోపం వచ్చింది కాబోలు కానీ అప్పటికింకా నవ్వు అయిపోలేదు. అందుకని రెండుతోటి, “ఛీ ఫోకీరీ నెడవకానా”

అమ్మకి కోపం వచ్చింది కాబోలు కానీ అప్పటికింకా నవ్వు అయిపోలేదు. అందుకని రెండుతోటి, “ఛీ ఫోకీరీ నెడవకానా”

అనలు ప్రవేటు చెప్పడం అంటే తిట్టడం అని అర్థం. కొట్టడం అని కూడా అర్థం.

ఈ ప్రపంచ కం లో ప్రవేట్లు ఎన్నో రకాలు. ఎన్ని రకాలో నే చెప్పలేను. వృద్ధిరకా లుంటా యెమో. ప్రవేటు మేష్టర్లు కూడా ఎన్నో రకాలున్నాయి.

మొగమేష్టర్లు, అడమేష్టర్లు, కళ్లజోడువీ, నల్లకోటువీ... ఇంకా గుండుమేష్టర్లు, పిలకమేష్టర్లు (పూర్వ కాలంలో నాకు ఈ రెండూ ఉండేవి. మేష్టర్లు కాదు. గుండూ పిలకాను)

కొంతమంది చూట్టానికి అచ్చంగా ప్రవేటు మేష్టర్లులా ఉంటారు కానీ నిజంగా కాదు.

కొంతమంది చూట్టానికి ప్రవేటు

మేష్టర్లు ఉండరు. కానీ నిజంగా అవును

ఇంకొంచెంమంది చూట్టానికి, నిజంగానూ ప్రవేటుమేష్టర్లే అలాగే, కొన్ని మేష్టర్లు కొంచెం వారం చెప్తారు కొందరు ఉత్తినే తిత్తారు.

మా యిట్లో బామ్మ, నాన్న, బాబాయి

మొందరక్కాదండోయి-
కానస్త వెనక్కి వెళిదంటి-

అంది కోపంగానూ, నవ్వుతూనూ.

నాకు తరవాతి బాబాయి చెప్పాడు
ప్రేవేలు చెప్తంటే అలా అన్నం పెట్టమని
కూడదూ అని ఇగో ఈ పెట్టిన శృంగం,
ఎప్పుడూ ఏమిట సరిగ్గా చెప్పకు నిన్నే
లోపం అంటారు ఇలా అని మనం అంటే
మళ్ళీ కోపం.

ఇంతెంగును, ఆవళ్ళి సాయం త్రిమే
బాబాయి నన్ను సావిగో కూర్చోపెట్టి
ప్రేవేలు చెప్తున్నాడు లోగో ఏవో
అంతటోకి ఓ నిజం ప్రేవేలు మేషు
గాంటాయన ఒచ్చాడు

ఒచ్చి, నిన్నుమాసి ప్రేవేలు
చెప్పకుంటున్నావా బాబూ
అన్నాడు

నాకు ఒళ్ళి మండిపోయింది
బాధున్నాగా, ప్రేవేలు చెప్తున్న
వుకు ఎకలొకచ్చి మాట్లాడ కూడదన్నాడు
బాబాయి బాధున్న అందుకనే అమ్మ
నన్ను తిటిందకూడా. ఈ ప్రేవేలు మేషు
దలాంటి అయిన చిన్నవాడా చితిక
వాడా అందుకని నాకు ఒళ్ళి మండి
పోయింది

“ఫి ఫోకిరి వెగకొనా” అన్నాను.

అంతే. ఇంకేం అనలేదుగదా కాని
బాబాయి మొటికాయ వేసేశాడు అంత
టోకే బామ్మవచ్చి ఆరి పిగుగా అంది
అమ్మవచ్చి దిప్పకొయి వెధవా అంటే ఆ
ప్రేవేలు మేషులలాంటి అయినకూడా ఆరి
ధివనా అనేశాడు.

ఇంతవరకూ నా తప్ప ఏమిటో వాళ్ళు
చెప్పలేదు గురువు దేవుడు అని మాత్రం
చెప్పారు. నాన్నా అన్నాగ. అప్పుడు
వచ్చినవాడే నాకు కొత్త ప్రేవేలు మేషు
యట.

ఎవడికి తెలుసు మందస్తుగా చెప్పక
పోతే? మహామహా మా బామ్మకే తెలీను.

అందుకని ప్రేవేలు మేషులు కొత్తగా
ఒచ్చినప్పుడు మందస్తుగా వాళ్ళనా చెప్పాలి.
లేపోతే అమ్మా వాస్తాయేనా చెప్పాలి.

లేకపోతే, ఇలాగే అవుతుంది.
ఇలాగే అయితే, పిల్లలుడారుకోరు. నేను
మంచివాణ్ణి కాబట్టి (అప్పుడు అందరూ
నన్ను పెంకివెగవాయి అన్నా) పోనే గదా
అని, ఆ మేషులచేత మూడ్రోలుదాకా
ప్రేవేలు చెప్పించాను. అదేయింకోడైలేనా

నాసలహాలు

ఒకరోలుకూడా ఛాన్సు ఇవ్వడు.

వాదగిర పదిమేషుల పనిచేశారనుకో;
వాళ్ళందరూ నిజంగా మంచివాళ్ళే నేనంటే
ఇష్టం. కానిపాపం రెండ్రోలూ, వదలొం
డ్రోలూ అయ్యాకా వాళ్ళనూ వేసేవాళ్ళు.
నన్ను భరించలేను అని చెప్పారట నాన్న
తో. (భరించడం అంటే మొయ్యిదం అని
బాబాయి చెప్పాడు) ఈ త్రి అబద్ధం నేను
వాళ్ళ పీపుమీద నవారీ చేస్తానని ఎప్పుడూ
అనలేదు కూడా. అయినా వాళ్ళ లా అనడం
అన్యాయంకాదా? అని అడుగుతున్నాను.

అయితే అన్యాయం అని తెలిసినవాళ్ళకి.
అపార్థం తెచ్చుకున్నారన్నమాట. అంటే
కోపం తెచ్చుకోవడం ఇలాఅయితే పిల్లలు
ఎంత అపార్థం తెచ్చుకోవాలి?

ఒకమాట చెప్పాలి. నేనున్నాననుకో.
నాకు ప్రవేలు చెప్పక ఒక్కొక్క మేషు
ఒక్కొక్క లాంటినాడు ఒక మేషురేమో
నాచెరికి, కీ ఇచ్చినపుడేమో యిలా ఎవం
వేపుక తిప్పతారు.

పోనే అని ఊహించుకుంటూ ఇంకో
కొన్నాళ్ళకి కొత్త వాడూ నాడు కొన్నా
వాడేమో కీ చెరిసే మువ్వెళక మెలిపెడ
తారు. మళ్ళా ఇంకో మేషు ఎవంవేపుక
తిప్పతారు ఇలాఅయితే చెవిపొడవేదా
అంతేకాని అయ్యా గుర్రవెంప, బిడి
చెరిసి ఇదివరకటి మేషులన్న మెలిసేకానని
అనుకుంటా అని మాట్లాడు ఎప్పుడూ
అడగను.

మానాన్నా, అక్క పోనీ ముంద
మూగాచెప్పారా చెప్పకు

నేనెంగును చెప్పాలి చెప్పమ.

యిప్పుడు చెప్పాననుకో.
యేమిటంటే, ముందు మేషులకి సల
హాలుఇస్తాను యెంగుకంటే, మేషురం

తేగురువు గురువంటే దేవుడుట. అంగుకు.

ఒకటి ప్రవేలు మేషులు కొత్తగా ఒక
కుర్రాడింటికి ఒచ్చేటప్పుడు ముందస్తుగా
పాత మేషులంతాకొట్టి వెళ్లి ఇగో పాత
మేషురూ నవ్వు అల్లవారి పిల్లడు ఫలానా
బుకుకుకి చెవి ఎలా మెలిపెట్టేవాడినో ఎడం
వెపుకా, కుడికా? అని అడిగిరావాలి లేక
పోతే, ఫలానా నన్నే అడిగయ్యాలి అప్పు
డు వేసే చెప్పాను

ఇంకొకటి. కొత్త మేషులు కొంచెం
రోజులేనా తలపాగా ముందురావాలి
ఎందుకంటే, కొన్నిసార్లు పెంకిపిల్లలుం
టారు పెంకిపిల్లలేమిటిలే ఓసారి నేనే
అలాచేశాను ఒకమేషుకి.

మూడు: చాక్ లేలు తెస్తే యెంలాభం
తేదు వేసివకోడిలు తెస్తే పిల్లలు మీమాట
వంటారు.

“కొత్తగా వచ్చే మేషులు కొన్నాళ్ళు
తలపాగా చుట్టుకోవాలి.”

★ బుడుగు! చిచ్చుల పిడుగు! ★

బుడుగు! బుడుగు!
చిచ్చుల పిడుగు!

మీసాలు తమాషాగా కదులుతాయి.
అందుకు.

డబ్బె. మేష్టరు రోజూ రాకూడదు.
ఓసారి తిలనెప్పి అని, ఇంకోసారి జెరం అని
(కడుపు నెప్పి అనకూడదు ఎందుకంటే, అది
మేష్టరు చిప్పినపుడు పిల్లలికి రావాలి) ఎగ
గొట్టాలి! అలాచేస్తే పిల్లలు నేస్తం అవు
తారు.

వంద: ఇంకొక్కటి. ఈ ప్రెవేటు
కోసం అని ఫెవల్ గా వేరేగది ఇస్తే ఒద్దు
అని చెప్పండి నామూల వివరపోతే మీకే
విషం

అప్పుడు
తల్లిదండ్రులు
మంత్రోహు?

మీసం ఎలా
మెలకుమెలకు

(నన్నుడిగితే, ఓ కబురు చెప్తా. మా పక్క
పీఠిలో నారాయణకొట్టలో పకోడిలు
బావుంటాయి)

పదకొండు: పెద్ద పెద్ద మీసాలతో
మాయంబిదగ్గరి నాగన్న అంత మీసాలతో,
చిన్న పిల్లలికి చగువుచెప్పడానికి రాకూడదు.
కొందరికి భయం వస్తుంది. ఇంకొందరికి,
పొతంవిన్నా బుర్రకెక్కదు. ఉత్తివే అలా
ఆ మీసాల వేవే మాడాలనిపిస్తుంది.
మేష్టరు మాట్లాడినప్పుడు “విష్యక్తుడు”
(ఈమాట ఎలా రాయడమో బాబాయి
చెప్పాడు) లాంటి మాటలు అన్నప్పుడు

నిజంగా గిల్లడమకో. అయినా గిల్లివట్టు
యాడవాలి. మీకు బాగా తెలుసుగా. ఈజీ.
కదూ? అలాచేస్తే మా బామ్మా మేష్టరు
పోట్లాడుకుంటారు — తరవాతి మేష్టరు
మానేస్తాడు. ఇంకో కొత్తవాడు రావడానికి
ప్పదిరోజులుకూడా పట్టుతుంది.

టూ: మంచి మేష్టరనుకో, అప్పుడు
వాడు ఎలాగా రోజూరాడు. అలాంటి
వాళ్ళతో పోట్లాటవేసుకోకూడదు. మనకే
మంచిది.

టెన్. చిన్న పిల్లలు గుండు పిలకా
పెట్టకోకూడదు నాకు పూర్వకాలంలో
రెండు ఉండేవి. అప్పుడు మాబామ్మ
నన్ను చూసి పండులా ఉన్నావు
అనేది. కాని గుండు ఉంటే ఎంత నవ్వు
అని? అందరికీ టెంకికెల్లకొట్ట బుద్ధేస్తుంది.
కొట్టుతారుకూడా మేష్టర్లు మొట్టికాయలు
కూడా కొట్టుతారు పోలకు నూని ఇంకి
పోయేలా. ఇంకొన్ని పజ్జలున్నాయి
నాకు చాలా అనుభవం ఉంది కనుక చెప్తాను.
అనుభవం అంటే టెంకికెల్లలు, మొట్టి
కాయలు తినడం.

ఓసారి మాబాబాయి, వాళ్ళ ఫ్రెండు సీత
గదిలో కూర్చుని చదువు పంట్లున్నారా
కబుర్లు చెప్పకుంటూ అప్పుడు బామ్మేమో
వాళ్ళని చూసి, “వాళ్ళ వరసేం బాగులేదు”
అని అమ్మతో చెప్పింది అప్పుడేమో నేను,
(ఇంకా ఉంది)

“ప్రెవేటుకని ఫెవల్ గది ఇస్తే వద్దనాలి”

పైటోడింట్
దంపతీములను
సంహరించే పండ్లసాడి
శ్రీవత్స కైమికల్చేత్రగ్ని
అమిటాద్. మద్రాసు-30

RATNAM'S 'N' OIL

సేవించిన పూరి సంతోష సౌఖ్యము
అనుభవించగలరు 1 సీసా రూ. 11-4-0.

ఎవ్వస్సుతో తామ్ర వ్రాయండి

డాక్టర్. రత్నం నన్నె,

మలక పేట బ్రిలింగ్స్, హైదరాబాద్-2

ఇంక పిల్లలికి కొంచెం చెప్తాను. ఇకడ్మించి
పెద్దవాళ్ళు — ముఖ్యంగా ప్రెవేటు మేష్టర్లు
అన్నలు చదవకూడదు.

వన్. ఇగో, ఈ మేష్టరున్నారే చూట్టా
నికి మంచివాళ్ళేలా ఉన్నా, కొంచెం రోలు
పోయాకా కొట్టుతారు అలుసు ఇస్తే ఇంకా
కొట్టుతారు. అందుకని అది ఇవ్వకండి

ఏంటేడు ఒకటే చిట్కా. ముందస్తుగా,
ప్రెవేటుకి ఫెవల్ గా ఓ గది కావాలని
అలరిపెట్టాలి. అందులో కూర్చున్నాక,
ఓ పావుగంట మామూలుగా ఉరుకోవాలి
మేషు నచ్చితే సరే లేకపోతే, ఒక్క
సారిగా, “బామ్మాయ్ వీడు గిలేస్తున్నా
జేవ్” అని గట్టిగా అరవడమే. వాడు

23

గా థా ను రా గం

జరి ఆమెకేసి అలాగే గమనించి చూచింది:

“నీ వేదో వల్లమలిన గా థా ను రా గంతో తిల్లడిలి చోతున్నానని భిమిస్తున్నావుగాని అసరిది అనురాగం కావేకాదు!”

“అయితే ఏమిటిది?”

“కేవలం అనురాగ భిమి, పైగా ఆత్మనం చని; అంతే!”

“నీకలాగ తెలుసును!”

“ఒకపారి పరీక్షగా కళ్ళ లోతులు పరీక్షిస్తే అది ఎంతటి గా థా రా గ మో ఇట్టే కనిపెట్టగలను! తెలిసిందా? మీ ఆముస నిట్టెంబలేకుండా దేశాంతరం వెళ్ళి డిం వల్ల తాత్కాలికంగా నీ కీ మతి భిమిగం బయలుదేరింది అంతేగాని ఇది అనురాగం మాత్రం కాదు లేనిపోని దాని కోసం నీవెందు కింత రొప్పుపడతావు? నా

మాట విను. కాస్త తమాయించుకో! చేతులారా పండంటి కాసరం పాడుచేసుకోకు!”

■ ఉపదేశం అంతా విని రత్నావళి అలవోకగా పాడితేపం గా ఒక చిరునవ్వు విరజిమ్మింది:

“అపరాజితా? నీకప్పుడైనా ఎవరినిద నైవా కొంచెం గా థా ను రా గం కలిగిందా?”

“ఎందుకలాగడుగుతున్నావు?”

“ముందు నాప్రశ్నికు సమాధానం చెప్పు.”

“అ కలిగింది! ఇంతకంటే పదివేరింటిలు ఎక్కువ గా థా ను రా గ మే కలిగింది. చివరికి నే నాయ న్నే వివాహం చేసుకున్నాను. అప్పటినుంచీ నా మనస్సులో మరి అన్య చింతే బయలుదేరలేదు. తెలిసిందా?”

“ఉత్తర! అబద్ధా లాడుతున్నావు! ఆ మాత్రం గా థా ను రా గం చవిచూచిఉంటే నీవంత విరాక్షిణ్యంగా కఠినశిలలాగ మూట్లాడవు. అంతే!”

దానినిద అపరాజిత పక్కమని ఒక్క సవ్యసవింది. అపరాజిత ప్రాధమికం పరిపాకం బాగా చవిచూచింది. రత్నావళి: పట్టుమని ఇంకా ఇరవయ్యోపది అయినా చాటలేదు! అందుచేతనే అపరాజితకంత నవ్వు వచ్చింది:

“ముక్కుపచ్చలారనిదానవు నీ వేదో గా థా ను రా గంతో వేగిపోతున్నానని భిమిస్తున్నావే! ఈ విషయంలో నేనొక పరీక్ష చేసాను గాని, ■ పరీక్షకు నిలబడగలవా?”

“ఏ పరీక్ష?”

నీ అనురాగం ఎంతటి గాఢమైనదో కొంచెం పరీక్షిస్తాను?”

రత్నావళిహడా పక్కమని నవ్వింది:

“ఎలాగ పరీక్షిస్తావు?”

“నీకొక చిన్నకథ నెలుతాను. తిరవాత నిన్ను కొన్ని ప్రశ్నలడిగి పరీక్షిస్తాను ■

“ఎందుకలాగ పరీక్షించడం?”

“ఇప్పుడే చెప్పానుగా! నీ గా థా ను రా గం లోతెంతో పరీక్షించడానికి!”

“ఆ పరీక్షలో నేను నెగిలేనో?”

“నే నే వ్యయంగా నిన్ను తోడుకుపోయి నీ ప్రాణేశ్వరుని శిష్యాగారంలో ప్రవేశిచెడతాను సరిగదా?”

“నిజంగా నేనా? ఇదంతా తప్పించినెత్తు దానికి ఈ విధంగా పన్నాగం పన్నుతున్నావా?”

“నిజంగా నే! నాకంత పన్నాగం పన్నువ నీవంత అవసరం ఏమివచ్చింది? నాకింక లేకపోతే బాహుం గా నే ఇది వల్ల కాదని చెప్పిఉండును నీ అనురాగపరీక్ష కోసమే నేనీకథ నెలుతున్నాను.”

“ఎన్ను చంపుకురిన్ను ట్టేనా?”

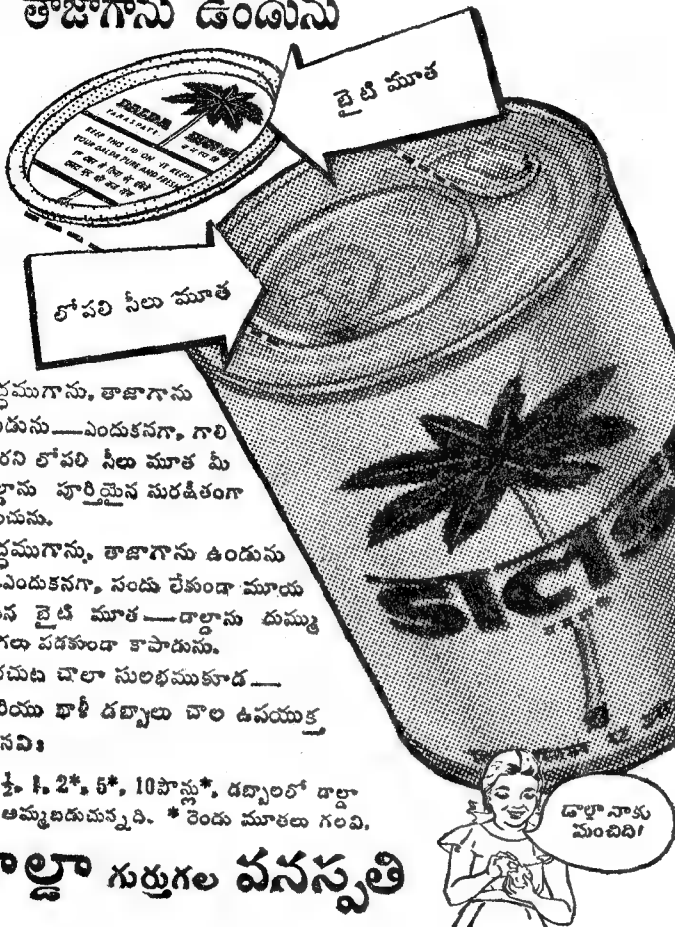
“ఆ నిజంగా నిన్ను చంపుకురిన్న ట్టే!”

వచ్చుచున్నది!

డాల్టా గుర్తుగల క్రొత్త

డబ్బా దానిలోమీ డాల్టా శుద్ధముగాను

తాజాగాను ఉండును

- శుద్ధముగాను, తాజాగాను ఉండును—ఎందుకనగా, గాలి చొరని లోపలి నీలు మూత మీ డాల్టాను పూరియైన సురక్షితంగా నుంచును.
- శుద్ధముగాను, తాజాగాను ఉండును—ఎందుకనగా, సందు లేకుండా మూయబడిన తైటి మూత—డాల్టాను దుమ్ము ఈగదా పడకుండా కాపాడును.
- తెరచుట చాలా సులభముకూడ—
- మరియు భారీ డబ్బాలు చాల ఉపయుక్తమైనవి:

½, 1, 2*, 5*, 10పౌండ్ల*, డబ్బారో డాల్టా అమ్మబడుచున్నది. * రెండు మూతలు గలవి.

డాల్టా గుర్తుగల వనస్పతి

HVM 282 50 TL

మల్లీ రత్నావళి కొంచెం ఆలోచించింది:
 “ఒక వేళ నేనా పరీక్షలో ఓడిపోతేనో!”
 “ఓడిపోతే నీకు కలిగింది గా ధానురాగం
 గొప్పదా!”
 “కాకపోతే!”

“నీ విక ఈ గుమ్మం కదిలి వీధిలోకి
 వెళ్ళడానికి వల్లపడను! తెలిసిందా?”
 “ఏమో! ■ స్నేహో మోసగించాలని
 ప్రయత్నిస్తున్నావేమో. నాకే కథా వద్దు!
 పరీక్షవద్దు! నాదారిని నన్ను బానీ!”

“ఏమో గా ధానురాగంతో చేరిపోతున్నా
 ననీ నీ చూపుచు వేదన ఇంకెవరికీ తెలియదని
 ప్రగల్భాలు పలికావే! ఇంతమాత్రాని కా
 ప్రగల్భాలెందుకు? ఆ మాట మొదటే
 చెప్పలేక పోయావా? నీ వ్యవహారం అంతా
 నేను మొట్టమొదటే గ్రహించానులే!”

“ఏ వ్యవహారం?”
 “నీ అనురాగము, నీ గుండె అంతటి
 తేలిక కావని!”

ఆ ఎత్తిపాడుపు రత్నావళికి బలెంలా
 పాడుచుకుంది. వెంటనే బింకంగా అడిగింది:
 “అయితే ఈ కథా ప రీ క్ష ఎంతసేపు
 జరుగుతుంది?”

“ఎంతో సేపా! ఒక్కగడియ చాలు!”
 “నేను కల్యాణ సమయానికి ఆయన భివం
 టికి వెళ్ళే అవకాశం ఉంటుందా?”

“ఓ సుహృదాజ్ఞానం. కాని నీ వా పరి
 క్షలో నెగిలేనే ఆ క్కడికి వెళ్ళడం!
 తెలిసిందా?”

“అలాగే! కథ మొదలుపెట్టు!”
 “ఇలాగ ఆదిరా బాదరాగా చెన్నావంటే
 పరీక్షలో నెగుకురావడం చాలాకష్టం.
 కాగా జాగ్రత్తగా వినాలి మరి!”
 “అయితే ఒక్క నిమిషం ఆగు!”
 ఆ ని రత్నావళి తొందరగా భివంతి
 లోపలికి వెళ్ళిపోయింది.

2

కా రిక కామిది పలవ పలచని గోక్షీ
 రంలా ప్రపంచంతలా ప్రసరించింది.
 రత్నావళికి భివంతి అంతా ఆ వెన్నెల
 వెలుగు వెలుగులో ఒక పెద్దవృక్షం నెమ్మది
 నెమ్మదిగా తేలింది. వెన్నెల వెలుగులు
 లతానికుంజాల నలని నల్లని నీడలలో తెల
 తెలవి పూలగుత్తుల్లా మెరిసిపోయాయి
 ఆకాశంనిండా మంచుతెరలు నిశ్చలంగా
 నేలాడాయి. దూర దూరంగా దేవా
 లయంలో కల్యాణసన్నాహం మంగళ
 తూర్వాలు వివవస్తున్నాయి. ■ మంగళ
 తూర్వాలు ప్రతిధ్వనులు రత్నావళి హృద
 యంలో మంద్ర మంద్రంగా ప్రతిధ్వనిం
 చాయి. ధారానగరం అంతా ఆ లేత లేత
 వెన్నెల వెలుగుల్లో నేలాడే మంచు తెలలలా

దృశ్యా దృశ్యంగా భాసించింది. జివ్రుమనే
 చలి ప్రాణుల హృదయాలలో వెచ్చ వెచ్చని
 అనురాగగుర్ణం పొంగింది.

రత్నావళి తన ఆ భి సారి కా వేదం
 అంతా ముగించుకొని ముంగురులపై
 నీలవన్నె కాత్మీర రకాలున మేలి ముసుగుగా
 ధరించి తిరిగి ఒక నిమిషంలోనే అపరాజిత
 దగ్గరికి వచ్చింది. వారిద్దరు సుఖంగా ఒక
 రత్న కంబళంమీద కూర్చున్నారు. రత్నా
 వళి ఉజ్వలవేదం చూసి అపరాజిత కన్ను
 గీటింది:

“నీ ధోరణి చూస్తే తప్పకుండా ఈ
 విషయపరీక్షలో నెగ్గలననే ధీమాతోనే
 వచ్చినట్లున్నావే!”

“దాని కేమిలే. అనవసర కాలక్షేపం
 లోకి దిసి కాలహరణం చేదామని
 చూస్తున్నా వేమో. నీ పరీక్ష కానీ!”

అపరాజిత అంగుకుంది:
 “అయితే కథ ప్రారంభించ
 మన్నావా?”

“త్వరగా ప్రారంభించు అయితే ఈ
 కథ నీ వ్యక్తిత్వం కల్పితమా? ఎక్కడైనా
 జరిగిందా?”

“నేనేమి కల్పించడం లేదు అంతా నా
 కళ్ళ కెగురుకుండా జరిగిందే!”
 “ఎక్కడ?”

“ఈ ధారా నగరంలోనే!”
 “ఈ ధారా నగరం లోనా? ఎప్పుడు
 జరిగింది?”

“అంతా ఇంచుమించుగా ఇరవై ఏళ్ళపు
 తుంది. అప్పటికే నీ వింకా పుట్టిన
 లేదేమో!”

“మరి నీ వ్యక్తిత్వం ఉండే దానవు?”
 “ఈ కథ జరిగిన భివంతిలోనే దాదిగా
 ఉండేదాన్ని!”

■ ఎవరికి?
 ■ కాంచనమాలకు”

“అయితే ఆ కాంచనమాలే ఈ కథకు కథా
 నాయిక అన్నమాట!”
 “అవును!”

“ఆమె ఇప్పుడెక్కడ ఉంది?”
 “కథ మొదటి నించీ చెప్ప నీయకుండా
 అడు తిగిలే ఏలాగ? కథ కొంచెం మొదలు
 పెట్టి చెప్పనీ!”

“అయితే కానీ మరి!” అని రత్నావళి
 మేలిముసుగు ఒళ్ళంతా కప్పకుని ఎంతో
 ఆత్రుంగా కూర్చుంది. అపరాజిత కథ
 మొదలు పెట్టింది:

“పాపం కాంచనమాలను తలుచు
 కున్నప్పుడల్లా ఆమె నా కళ్ళలో మొదలు
 తున్నట్లే ఉంటుంది. ఆమె కేవలం
 బంగారపు బొమ్మ! ఎంత పలకరించినా

చిరునవ్వులతోనే సమాధానం ఇచ్చేది.
 నన్ను గా కలకలా గుండేది.”

“కథ చెబుతానని నాయిక పాదాదిశిరః
 పర్యంత వస్తన మొదలు పెట్టావేమిటి?”
 కొంచెం విసుగ్గా అడ్డు తగిలింది

రత్నావళి
 “అదీ చెబుతున్నాను. చెప్పనీ! అంత
 లోనే అడ్డు తగిలిలే ఏలాగ?”

అని అపరాజిత మళ్ళీ తన కథ మొదలు
 పెట్టింది:

“కాంచనమాల అక్షరాలా కాంచనమాలే
 అని అందరు ఆమె నెంతో మెచ్చుకొనే
 వారు. ఆమె మన ధారా నగర దండ
 నాయకుడు చండవర్మ కడగొట్టు కుమార్తె.
 లేక లేక ఆరుగురు మగపిల్లల తరవాత శిగిన
 ఆడపిల్ల కదా అని ఆమె నెవ్వరు నేలమీద
 నడవనిచ్చే వారు కాదు అంత అల్లారు
 ముద్దుగా పెరిగింది, కాంచనమాల!”

“తరవాతి?”
 “తరవాతి క్రమంగా కాంచనమాలకు
 పెళ్ళికూడు వచ్చింది. అదీమచ్చితమేగాని
 ఎన్ని సంబంధాలు తీసుకువచ్చినా ఆమెకేదీ
 వచ్చనేలేదు”

అని అపరాజిత ఒక్క పెద్ద నిట్టూరుపు
 విడిచిపెట్టింది. రత్నావళి అడిగింది:
 “దానికి కారణం?”

అపరాజిత మళ్ళీ కథ మొదలు పెట్టింది:
 “దానికొక పెద్ద కారణమేఉంది. చండ
 వర్మ మేనలుకు చంద్రవర్మ చిన్నప్పటి
 నించీ చండవర్మ ఇంట్లోనే పెరిగి పెద్ద
 వాడైనాడు. కాంచనమాలా చంద్రవర్మ
 లద్దరు చిన్నప్పటి నుంచి మెలిసి ఆమెకునే

వారు. చంద్రవర్మ తలెండ్రు లద్దరు చిన్న
 తనంలోనే స్వర్ణస్తులైనారు. అందుచేతనే
 చండవర్మ చంద్రవర్మను అల్లారుముద్దుగా
 పెంచి పెద్దవాణ్ణి చేశాడు—”

“అయితే కాంచనమాలకు క్రమంగా
 చంద్రవర్మపై అనురాగం బయలుదేరిందన్న
 మాట! అంతేనా?”

“కథ చెప్పనీ! నే నెరిగినంతవరకు
 కాంచనమాల ఎన్నడు చంద్రవర్మనే వివా
 హమాడతానని పట్టుపట్టలేదు. కాని ఎలాంటి
 సంబంధం తీసుకువచ్చినా తలఒంచుకొని
 తన కక్కరలేదన్నట్టుగా కంట నీరు
 పెట్టేది.”

మల్లీ రత్నావళి ప్రశ్నించింది:
 “ఇంతకీ చంద్రవర్మపై ఆమె కనురాగం
 కలిగిందా? లేదా?”

“రత్నావళి! నామాటనివి అనవసరంగా
 అడుదగలకు. నా మానాన నన్ను చెప్పకు
 పోనీ!”

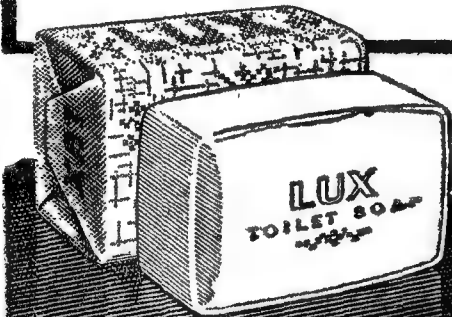
రత్నావళి మోసం వహించింది. అపరా
 జిత కథ అందుకుంది:

అంజలిదేవి

ఎల్లప్పుడూ
లక్స్
టాయ్లెట్
సబ్బును
వాడుచున్నది

“నాకు తెలిసియున్నట్టి మిక్కిలి తెల్లని
మిక్కిలి శుద్ధమైన సబ్బు”

ఈ విషయంలో మీరు ఆమె మాటను విశ్వసించవచ్చును:
లక్స్ టాయ్లెట్ సబ్బుయొక్క స్వచ్ఛమైన తెలుపు అంటే
శుద్ధత — అనగా మీ చర్మసౌందర్యమును దివ్యముగా
కాపాడునట్టిది — మరియు లక్స్ యొక్క మరగః పరిమళ
మైనది, మీ గడవంటిది, అది మీ చర్మమును ఎంతో బాగుగా
శుభ్రపర్చును, దానిని చాలా ఎక్కువ హాయిగా మంచును.
మరి పొదుపు కొరతై. పెద్ద వైజును పుడవకుడు.

సినిమా తారలకు
సౌందర్యము
నిచ్చు సబ్బు

భారతదేశంలో కనూపుచేయబడినది

LTS. 488-242 TL

గా డా ను రా గం

“కాంచనమాలల్ని కొంతకాలానికి చంద్రవర్ణము కాంచనమాలపై అనురాగం కలిగించి గ్రహించింది కాని ఆమె కాంచనమాలను చంద్రవర్ణ కిక్కిరాని కిషకపదలెను. ఇక కాంచనమాలమాట! ఆమె అగాధ ప్రాదయరహస్యం అటుపిమ్మట చాలా కాలంవరకు ఎవ్వరికీ తెలియలేదు.

ఒకనాటి సాయంత్రం నేను కాంచనమాలను ఆ ప్రక్క అడిగాను. కాంచనమాలను చిన్నప్పటినుంచీ నేనే పెంచి పెద్దదాన్ని చేశాను. అయినా ఆమె నోరువిడిచి తన ప్రాదయరహస్యం వాడెగించలేదు. ఎంతసేపు ఒక టేబుల్! నా తల్లిదండ్రులిద్దరు ఎవరిని వివాహం చేసుకోయిందో నారిచే వివాహం చేసుకుంటాను దివిలో వాప్రమేయం ఏమన్నా ఉండిగనకనా? ఎంతసేపు ఇదే ధోరణి!

ఇక చంద్రవర్ణమాల! అతడు చిన్నప్పటినుంచీ మేనమామ బుద్ధిగారే పెరిగాడు. మేనమామకంటే చంద్రవర్ణ కింక వేరే

కావలసినవా రెవరులే! అతని మనస్సులో కాంచనమాలపై అనురాగం అంకురించి చిక్కినమాట నిజమే! కాని ఏమి చెయ్యగలడు? వైగా మేనమామ భార్యకు కాంచనమాలను తిసికిచ్చి వివాహంచేయడం ఇష్టంలేదని గ్రహించివేశాడు.

కాని చంద్రవర్ణ కాంచనమాలను చంద్రవర్ణ కిచ్చి వివాహంచేస్తే బాటలుండని అనుకోకపోలేదు. ఒకనాడాయితో భార్యతో ప్రసాదించాడు. భార్య ఆమాల విని భిగముకుపడింది :

“నాపిల్లను కుభిమల్లే ఆడోరు పేరు లేని నిర్మాణ్యుడికిచ్చి పెళ్లిచెయ్యాలని మీకెలాగ తోచింది? ఇంతకీ ఏమిమానీ మిరిసంబంధం చేస్తున్నాను. భాగ్యలా! భాగ్యలా! విమున్నాయి! పట్టుమని పదివేళ్లు నోట్లకి నెత్తే తాహతియనాలేదయిరి! ఈసంబంధం చెయ్యడంకంటే నాపిల్లకంతాని మరిబిగించడం మంచిది.”

అని ఊగిరి తీర్చుకొనికని బుజ్జిబుడి దీర్చాలు ప్రారంభించింది.

చంద్రవర్ణ ధారావగరంలో అంతటా చండ్రపంచుడుని పోషించాడు! కాని ఏంలాభం! భార్యగిరి పిల్లిపిల్ల అయి పోతాడు అయినా ఆవేళ కొంచెం పాపా సించి, ఏదో పనివా శిష్టకు ఒకరొకరింటే ఇష్టపడుతున్నారని వారిద్దరికీ వివాహం చేస్తే సుఖపడతారని నీళ్లునములుతూ సన్న సన్నగా నసిగాడు. కాని చంద్రవర్ణ భార్య దానికంగీకరింపలేదు. సనమిరా వల్లగాదని తిలించింది. మేనలడికిచ్చి పెళ్లిచేస్తే పిల్లా తమ కంటకట్టుకుని దిగుడుబావిలో దిగుతామని తెలిపించింది.

చంద్రవర్ణ పెద్దకుమారుడుకూడా తల్లితో ఎన్నెన్నో విధాల చెప్పి చూచాడు. ఎంత చెప్పినా ఆమె దానికంగీకరింపలేదు.

భార్యభర్త లిద్దరిమధ్యా ఇలాగ జంఝూ మారుతం చెలరేగుతూంటే కాంచనమాల, చంద్రవర్ణ కలిసిట్లు గుక్కుకుని మాట్లాడ మాటకున్నాయి. చంద్రవర్ణ ఏమి చెయ్య లేకపోతే ఇక వారేమి చెయ్యగలరు?

ఇలాగుండగా ఇంకోక విధమారం కూడా విగుముకుపడింది. ధారావగర ప్రెస్టాగ్యుటోని కుమారుడు విక్రమవర్ణ కాంచనమాల రూపురేఖల ప్రశస్తికర్తగా విన్నాడు. ఒకనాడు విక్రమవర్ణ రాజవీధిలో తనఉత్త మాశ్వంమీద ఒక్కొక్కరిగా స్వారి చేస్తూ కాంచనమాల సౌందర్యం స్వయంగా తలకించాడు.

అనాటినుంచీ విక్రమవర్ణ కాంచన

మాలను తప్ప ఇంకెవరినీ వివాహమాడనని భీష్మించుకుని కూర్చున్నాడు. క్రమంగా అనివాయం చండ్రవర్ణ చెవినిపడింది. అతడేమీ అనలేక విసిగిసనట్టుగా మాట్లాడకూరుకున్నాడు.

పాపం కాంచనమాల ఆ సంగతి విన్నప్పటినుంచి బాగాచిక్కి కల్యమెవోయింది. క్రమంగా ఆసంబంధంవ్యవహారం కొంచెం దగిరబంధువులద్వారా కాంచనమాల తల్లికి తెలిసింది. అదివిషగానే ఆమె ఒక్కమాటగా ఎగిరిగంజేసింది. కాంచనమాలకన్నీ విధాల అదే తిగిన సంబంధమని నిశ్చయించింది. నిజాని కనేక విషమాలలో అది తిగిన సంబంధమే.

విక్రమవర్ణ తల్లిదండ్రులు మహాశ్వర్ణ వంశులు! వైగా విక్రమవర్ణ తండ్రి ధారా వగర ప్రెస్టాగ్యుటోను. వారికి అధికారము, నెభవము, విశ్వర్ణము అన్నీ ఉన్నాయి. విక్రమవర్ణకూడా చాడడానికి కొంచెం బాగానే ఉంటాడు.

చంద్రవర్ణ మరి భార్యపోరు పడలేక ఆసంబంధంవైపు కొంచెం మొగ్గుదల మూపించాడు.

అయితే ఆసంబంధం కాంచనమాలకు నచ్చలేదని అతనికి తెలుసును. పెగా కాంచనమాల ఆసంబంధం మాట విన్నప్పటినుంచీ బాగా పాలిపోయింది. అందుచేత ఒకనాడు చంద్రవర్ణ భార్యతో ఆమాల తెడుగుతూ బెరుగుతూ ప్రస్తావించాడు. భార్య అదివిని పక్కువ వచ్చింది:

“ముక్కుపచ్చలారని పిల్! తనకి తిగిన సంబంధం ఏదో దానికేం తెలుసును? ఏదో చిన్నతనంకొద్దీ మన చంద్రవర్ణ అంటే కొంచెం ముమకారంతో పడి ఏడుస్తూంది. పెళ్లిచేసిన మరునాటినుంచీ ఈ ముమకారా అన్నీ అవే మాయమై పోతాయి.

అదిగాక చంద్రవర్ణ ఈ ఇంట్లో ఉన్నంతకాలము అది అలాగే ఉంటుంది. అందుచేత ఏదో మిష పెట్టి చంద్రవర్ణ నిక్కడి నించి పంపించి చెయ్యండి! ఆమర్నాడది తనంతట తానే విక్రమవర్ణను వివాహమాడడానికి సిద్ధపడుతుంది. ముందెలాగైనా నేను చెప్పిన పని చెయ్యండి. తర్వాత దానిచేత ఒప్పించే ప్రాచీనాది.”

అని చాలా మరుగా సలహా ఇచ్చింది.

ఆ తర్వాత కొన్నాళ్ళకు చంద్రవర్ణకు వికాలాపుర దండినాయక పదవి లభించింది.

ఆపని కొంచెం రహస్యంగా చంద్రవర్ణ చేయించింద!

అటుపిమ్మట కొంతకాలానికి చంద్రవర్ణ వికాలాపురానికి బయలుదేరి వెళ్ళిపోయాడు.

—ఇంకా వుంది

అతీమూత్ర వ్యాధి నెమ్మదించును

మూత్రంలో చక్కెరపోవటం అతీమూత్ర వ్యాధి (DIABETES) అంటారు. ఇది ఎంత ఉష్ణద్రవకరమైన వ్యాధి అంటే, దీని పాలబడినవారు ఆరోజుకొకటి ముక్కువృక్ష ఆనన్యమోతుంటారు ఈజిప్టు లక్షిజాంలో ముఖ్యమైనది క్లుమగాదాహం, అకలి. కరడుగా చక్కెరతోగాని, లేక చక్కెరలేకుండా గాని మూత్రం బయలు వెడలటము, దురద మొదలైనవి వీనన భారమే అనేక సంవత్సరములు వరికోదనల ఫలితంగా తయారు కాబడినది దీన్ని వాడటంవల్ల వేవట వేల మందిమృత్యుముఖమునుండి బయటపడ్డారు దీన్ని వాడితే రెండవలేక మూడవ రోజు నుండేమూత్రంలో చక్కెర తగ్గింది అత్యధిక మూత్రంకూడా వివారిస్తుంది మూడురోజుల తర్వాత మీకు బాగా తేలిక ఇస్తుంది దీనికి వత్తించేదు. ఇన్ ఇక్షన్లు అవసరం లేదు. ఏవరములు గల ఇంగ్లీషు కరవప్రానికి వ్రాయండి. ఉచితంగా పంపెదము.

50 నిల్లెల బుద్ధి ఖరీదు రూ. 6-12-0

స్వాకింగు పోస్టేజీ ఉచితము.

Venus Research Laboratory (A.P.)
P. O. Box No. 587, Calcutta

ప్రాన్సిన్ డీక్, కో సత్ ప్ర నూ రేక్షక్రితం ఆస్తియన్

హంగరీ సహాయనర

ప్రముఖబలంగల జాతి ఆయుధ బలంలేని జాతిని గాంగ డీ సి పరిపాలిస్తుంది. ఆర్థిక బలంగల జాతి ఆర్థిక బలంలేని జాతిని కోచుకుని మరింత బలపడుతుంది. బలం కుడు దుర్బలుణ్ణి, ధనవంతుడు నిర్లక్ష్యుణ్ణి బానిసలుగా చేసుకుని అధికారం చెల్లాయుస్తారు. మానవచరిత్ర అంతా ఈ నూతన ఆదాచరణగా నేకవిస్తుంది.

కాని పర్యాకాంతమైన ఏకాంతకలకాలు బానిస జాతిగా ఉండి పోలేదు. స్వాతంత్ర్యేచ్ఛ ఆరని అగ్ని హోత్రం లాంటిది. ఒకప్పుడు నివురుగప్పి వామరొకప్పుడైతే స్వాతంత్ర్యాగ్ని విజృంభించి బానిసజాతులను ఉలేజీతం చేసింది. గడచిన శతాబ్దంలో యూరప్ లోని అనేక జాతులు జాతీయవాదంతో ప్రబుద్ధము య్యాయి. ఈ శతాబ్దంలో ఆసియా, ఆఫ్రికా ఖండాలలోని వివిధ జాతులలో ఈ జాతీయవాదం మారితోత్సాహాన్ని, ఆపే గాన్ని కల్పించింది.

తుపాకులు, ఔషధాలు, ధనసంకల్పి రిగిన ఒక దేశం మరొకదేశాన్ని గాని, దేశంలోనే ఒకవర్గం మరొకవర్గాన్ని గాని నిర్బాహిణ్యంగా అణచివేసి అధికారం చిలాయిస్తుంటే ఆపీడిత జాతిగాని, వర్గంగాని ఆ దౌర్జన్యాన్ని ఎలా ఎదుర్కొనాలి? దౌర్జన్యాన్ని దౌర్జన్యంతోనే ఎదుర్కొన్న పట్టాలు చరిత్రలో విరివిగా కనిపిస్తాయి. మొరెన్ స్వాతంత్రయ ధం, ఫ్రెంచి వ్యవం, రష్యన్, చైనీస్ విప్లవాలు ఇలాగ నైవా ఆదాచరణలు చూపించవచ్చును. వన్నీ హింసాయుత సంఘర్షణలే. కాని శతాబ్దంలో భారతదేశం కాంతియత గర్వంలో స్వాతంత్ర్యం సాధించి అత్యున్నత స్థితికి చేరింది. గాంధీజీగారు

ఇటీవల రష్యన్ల మాయోపాయంపన్ని ఎత్తుకుపోయిన మాజీ ప్రధాని వాజ్.

వాయకత్వన భారతీయులు మాడు దౌర్జన్యపాటు (టిటిఎ దౌర్జన్యాన్ని కాంతి యంతంగా ఎదుర్కొని స్వాతంత్ర్యం సంపాదించుకున్నారు. ఈ సంఘటన ప్రపంచప్రజలను ఆశ్చర్యచకితులను చేసింది. దౌర్జన్యాన్ని సౌజన్యంతో ఎదుర్కొని సమగ్ర ఫలితాలను సాధించిన మొట్టమొదటి దేశం భారతదేశమే. కాని భారతదేశం ఈ మార్గాన్ని అవలంబించడానికి మార్గదర్శకమైన సంఘటనలు ఇతరదేశాల చరిత్రలో లేకపోలేదు. ఇటువంటి దేశాలలో హంగరీ ఒకటి.

భారత ప్రభుత్వ వైఖరి

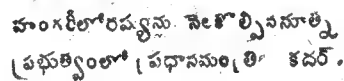
హంగరీ కల్లోలంపై భారత ప్రధాన మంత్రి తిరు వైఖరిని ఇటీవల స్పష్టం చేశారు. హంగరీ ప్రజలు రాజకీయంగా, ఆర్థికంగా మామూలు రావాలని కోరారనీ, ఈ మామూలు సాధించడంకోసం తిరుగుబాటు చేశారనీ, ఈ తిరుగుబాటు అణచివేయబడిందనీ ప్రధాన

తూర్పు యూరప్ దేశాల్లో, ముఖ్యంగా హంగరీలో రష్యా రష్యన్ల జోక్యాన్ని సహించేది లేదని స్పష్టం చేశారు. నెలరోజులపా సహాయనిరాకరణోద్యమం మాత్రం ఇంకా సాగుతూనే ఉన్నది.

సహాయనిరాకరణోద్యమం హంగరీకి కొత్తకాదు. సు హంగేరియన్లు శాంతియుత సహాయ నిరాకరణోద్యమం ద్వారానే ఎడ్జర్ హంగేరియన్లకు ప్రాన్సిన్ డీక్ నాయకత్వం వహించి, ఆస్త్రియాను శా నోరెత్తని దేశం ఏదేదేశం అన్యాయాన్ని, దౌర్జన్యాన్ని ప్రతిఘటించని

ఆ చరిత్రను ఈ వ్యాసం

కరవోద్యమ చరిత్ర

పదాని మరొకముఖ్య విషయాన్ని
 సూచించారు. పారిశుధ్య విప్లవంకంటే
 అది ముఖ్యమైనదన్నారు. హంగీ (పజల)
 సాయం విప్లవం విఫలమైనతర్వాత
 కొంతియకే ప్రతిఘటన పాసిస్తున్నారు.
 బుడాపెన్ పోరులు పవలోకి వెళ్లడానికి

నూరేళ్ళకిందట హంగరీలో జరిగిన
కాంతియుతి ప్రతిఘటన వంటిదే ఇప్పుడు
కూడా జరుగుతోందని ప్రధాని నెహ్రూ
బానించారు.

హంగరీపై అస్తి ౧యూ
అది పత్యం

రెండువందల ఏళ్ళకు పూర్వం ఆస్ట్రేలియా,
హంగరీలు కలిసి పరాయి దండెత్తిన తరువాత
నికోధించి స్వాతంత్ర్యము పొందాయి.
ఉధృత దేశాల ఒకేరాజు పాలన క్రింద
ఏకమయ్యాయి. ఏకమైనా, రెండు దేశాలు
సమానమని, స్వతంత్రములని సంగతి ఒక
మరకు ఉంది. రాజు గారు మాత్రం ఆస్ట్రేలియన్
రాజు గారే. వియన్నాలోని రాజదర్బారుకు
హంగరీయన్ సామంత్ ప్రభువులు హాజరయ్యే వారు. ఈ ప్రభువులలో క్రమంగా
దేశభక్తి పెరిగిచిపోయింది. ఆస్ట్రేలియాకు భక్తి
తెరిగిపోయింది. ఆస్ట్రేలియన్ చురుకుదనం

3/ నూర్జుమిల అమ్మనుడి పాఠశాల పరిశీలనావర్తకము
1. అనాటి పరిస్థితి నిరూపించునట్లుగా పాఠశాలకు గాఢమైనా, తియ్యతంగా ప్రతిబింబించిన, "మహా మాతృభావ నిగిగించుచున్న పాఠశాల" అని కేరెడు" అని వచనం ప్రసంగించారు.

સા. રૂ. ૭૦૦ ના અંકે મળે.

★ హాంగరీ సహాయనిరాకరణం ★

హాంగరీయన్ ప్రభువుల అలసతిను అసరా తీసుకుని హాంగరీ హక్కులను క్రమంగా వారిచివేశారు. ఒకసారి హాంగరీయన్ జాతీయవాదల కుట్ర బయట పడింది. అప్పుడు కుట్ర నాయకులను ఉరితీసి హాంగరీని బానిస దేశంగా మార్చేశారు.

కాని జాతీయవాదం అంతటితో నశించలేదు. హాంగరీలో సైనికులను బాగుచేయడానికి చక్రవర్తి ప్రయత్నించినప్పటికీ హాంగరీయను “మేము ఎన్నుకున్న పార్లమెంటుకే సైనిక సమీకరణ చేసే అధికారముంది,” అని ఎదురు తిరిగారు. ఇలా ఒక అయిదేళ్ళు ఘర్షణ జరిగాక చక్రవర్తి పార్లమెంటు ఎన్నికలను అనుమతించాడు.

1888 లో హాంగరీయన్ పార్లమెంటు సమావేశమైంది. అప్పటిదాకా హాంగరీయన్ మాతృభాష మీద నిషేధం ఉండేది అసమావేశంలో మొదటిసారిగా కాంట్రీ షె చెస్లీ “నేర్చుకొని యువకుడు హాంగరీయన్ భాషలో ప్రసంగించాడు! ఇది ఆకాంక్షాగోష్ఠిపాహసమే అతని తోటి ప్రభువులందరూ నిరంతర బోయాడు తెలియక చేశాడనుకున్నారు కాని మరుచటి సమావేశంలో కూడా షె చెస్లీ అదే పనిచేశాడు.

అతడు హాంగరీయన్ హిసస్టితిని హాంగరీయన్ భాషలోనే వరించాడు. హాంగరీ తిరిగి ఉన్నతస్థితికి రాగలదనే విశ్వాసం వెలుడించాడు. వృద్ధులైన ప్రభువులందరూ అతడా భాషలో మాట్లాడు తున్నందుకు ముక్కుమీద వేలేసుకున్నాడు కాని యువ సభ్యులు మాతృప్రస్థానిగ్రోహించి ఆసందితో ఆ మాతృభాష ప్రసంగాన్ని విని తివ్యయులయ్యారు. ప్రసంగం పూర్తయిన తర్వాత సభాభివం మారుమోగేలు వార్షియాలు చేశారు.

ఈ సంఘటనతో హాంగరీయన్ జాతీయవాదానికి కొత్తడోపు వచ్చింది షె చెస్లీ ప్రభువును రాజకీయనాయకత్వం వహించి వలసిందిగా ప్రజలు ఒత్తిడిచేశారు. కాని అతడు నిరాకరించాడు విద్య, పారస్వతం, వ్యవసాయం, పరిశ్రమలు వీటిని పునరుద్ధరించడానికి అతడు జీవితాన్ని అంకితం చేశాడు. అతడు స్థాపించిన ‘సేవల అకాడమి ఆఫ్ సైన్సు’ గొప్ప జ్ఞాన కేంద్రంగా ప్రఖ్యాతిపొందింది.

హాంగరీ రాజకీయ నాయకత్వం ఫ్రాన్సిస్ డీక్, లూయీకోసత్ ల చేతుల్లో

ఉండేది డీక్ భూస్వామి; కోసత్ బారిష్టరు.

నీరెత్తేదేశం ఏందేశం?

“ఆస్ట్రీయాను మనం యుద్ధం చేసిజయించలేము మనం లాంగిఉండక చేసేదేముంది?” అని మితవాగులు ఫ్రాన్సిస్ డీక్ ను అడిగారు.

“మీహక్కులు భంగమవుతున్నాయి కాని మీరు నోరెత్తవలెను హక్కులు భంగమవుతున్నప్పుడు నోరెత్తినదేశం ఏందేశం? ఆస్ట్రీయాదినికి, డాన్యోనికిలాంగి పడిఉండే దేశానికి ముక్తదేశం.” అని డీక్ ఎలుగెత్తడాటాడు.

1886 లో పార్లమెంటులోని జాతీయవాదులు జాతీయ విద్యా ప్రణాళికను తయారుచేశారు ఆస్ట్రీయన్ ప్రభుత్వం దాన్ని అంగీకరించలేదు. లూయీకోసత్ ఆప్రణాళికను ప్రజల్లో బాహులంగా ప్రచారంచేశాడు అతన్ని తను పక్షానికి తిప్పుకోడానికి ఆస్ట్రీయాను ప్రభుత్వం ఉన్నతపదవిని ఎరపెట్టింది కాని అతడు నిరాకరించాడు. ఇక చేసేదిలేక ప్రభుత్వం అతన్ని, షె చెస్లీ ని, చ సె ల్యీ నీ అనే మరొక ప్రభువును, జాన్ బెల్గాన్ అనే పార్లమెంటు సభ్యుణ్ణి అరెస్టు చేసింది. బెల్గాన్ సాసంజో మళ్ళీ ఎన్నికను జరిపించింది. కాని ఖైగులో ఉన్న బెల్గాన్ నే ప్రజలు పెద్ద మెజారిటీతో ఎన్నుకున్నారు.

మళ్ళీ రెండేళ్ళ దాకా పార్లమెంటు సమావేశంకాదేదు సమావేశం కాగానే కోసత్ ను తదితరులను విడుదల చేయాలని ఒత్తిడి చేసింది. “మీరు మీ వైఖరి మార్చుకుంటే విడుదల చేస్తా”మని ప్రభుత్వం అన్నది.

“మార్చుకోము” అని డీక్ ఖచ్చితంగా సమాధాన మిచ్చాడు. “నా స్నేహితుల విడుదల కంటే మాదేశం భవిష్యత్తు మే ముఖ్యం. దేశాన్ని కాదని తాము విడుదల కావడం మా స్నేహితులకు కూడా బాదాకరమే” అన్నాడు.

చివరికి ప్రభుత్వం మళ్ళీ మెత్తబడి కోసత్ ప్రభువులను విడుదల చేసింది.

లూయీకోసత్ విడుదల కాగానే “షెస్ గెజెట్” అనే పత్రిక పెట్టాడు ప్రజలకు అది అభిమాన పాత్రమైంది. సమస్య వచ్చినా ‘కోసత్’ ఏం రాశాడు? అని షెస్ గెజెట్ దిద్దేవారు.

జాతీయ వాదులు తమ ఆందోళన అంతరెండు విషయాల మీద కేంద్రీకరించారు. ఆస్ట్రీయన్ తో సమానంగానే తమ మీన పన్నులు వయ్యాలనీ, హాంగరీయన్ భాషను దేశభాషగా అంగీకరించాలనీ వారు కోరారు.

(54 వ పేజీ చూడండి)

ఎస్ట్రెలా బ్యాటరీలు లిమిటెడ్., బ్యాటరీలు బొంబాయి-కలకత్తా-ఢిల్లీ-కన్పూర్-మద్రాస్-నాగపూర్

మంత్రాలు: నమ్మకాలు

మంత్రంతో మాయమైన 'కంఠసర్పి'

ఈ మధ్య కొన్ని వారాలుగ ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో మంత్రాలను గూర్చి బాబులు ప్రచురిస్తున్నారు. వాటిని చూస్తూంటే నాకు కూడా తెలిసిన విషయాలు వ్రాయాలని కుతూహలం కలిగింది. మా ప్రాంతంలో వాచిస్తున్నతనంలో నిభాను వూడి సుబ్బయ్యగారిని ఒక పామునుంట్ల వేత్త ఉండేవాడు. మా ప్రాంతంలో ఎవరికి పాము కరచినా వారిని తీసుకవస్తూండే వారు ఒకరోజున మా వడ్డనున్నాడులో ఒక కాపుకు కట్టపాము కరచింది కొంత సేపటికి ఆతని నాలుక పెద్ద సొరకాయవలె నోట్లోనుంచి 20 అంగుళాలవరకూ పెరిగి బయటకొచ్చింది. మనిషి చచ్చిపోయినాడని అనుకున్నారు. సుధాస్ వ్నానికి శ్రీ సుబ్బయ్యగారిని తీసుకవచ్చారు. ఆయన వచ్చి ఒక తురాయి చీతికిట్లాగు రెండు నిమిషాలలో నాలుక మారాత్తుగా లోపలకు లాక్కుపోయింది. పదినిమిషాలలో కోగి లేచి కూర్చున్నాడు. నిభానువూడి సుబ్బయ్యగారి మంత్రమునకు అంత ప్రవేది వుంది ఆయన కుమారులు రామచంద్రయ్య గారు నేటికీ గుడివాడలో మంత్రం వేస్తూంటారు.

ఒకరోజున తిరిగొప్పలనుంచి రాత్రి 12 గంటలకు ఒక కేసువచ్చింది. చావలి సుబ్బారావుగారిని నాకు బంధువు, మిత్రులు వారి అమ్మాయికి (డిఫ్డెరియా) 'కంఠసర్పి' అనే వ్యాధివచ్చింది వాళ్ల గ్రామంలో వున్న డాక్టరుకు చూపితే చూవల్లకొడు బెజవాడ తీసుకపోయిని చెప్పాడు. బెజవాడకు తీసుకవచ్చి కమ్మ, ముక్కు, చెవి, నోరు పైచలిసుకు చూపాడు. ఆయన కోగిని చూచి అయిదునందిల రూపాయలు యిస్తే చికిత్స చేయగలనని, ముందు యిప్పుడు రెండునందిల బజాజాగా యివ్వాలని, మిగతా మూడునందిల రేపునామంత్రం లోగా యివ్వాలని చెప్పాడు. పాపం ఆ పరెటూరి పెద్దమనిషి ఆ పుటికి పెకం తీసుకరాలేదు. ఇంటి వద్దనుంచి తెప్పించి యిస్తాను, చికిత్స ప్రారం

భించమని చెప్పి వా ఆవై దుర్గుడు వివక దాయరు మీద వైం వెడితే నే చికిత్స చేస్తానని కషాయవలె మొండి పట్టు పట్టాడు. అంతట ప్రభుత్వ ఆసుపత్రికి తీసుకవళ్ళగా, ఇది అంటు వ్యాధి యివల చికిత్స చేయ వీలుపడెను తీసుకపోయిన్నాడు. మరి యొక పెద్ద డాక్టరుకు చూపగా యిది ప్రమాద మైన వ్యాధి అని చెప్పారే గాని వ్యాధి ఏమిటో ఎవ్వరూ చెప్పాడుకాదు దానితో మెరికన్ ఆసుపత్రికి తీసుకవళ్ళి చూపగా వారు యాంటీ డిఫ్డెరియా సీరం కొనుక్కు రమ్మని చెప్పగా అది కొనితెచ్చి ఇచ్చాడు పేయ్టల ఒక ఇంజనీరు యిచ్చి అంటువ్యాధి ఇవల వుండుటకు వీలుపడెను ముందుకోగిని బయటకు తీసుకపోయిన్నాడు. ఆ పుటికి రాత్రి 11 గంటల యిండి 20 రూపాయల నుంగులు తెప్పించి బయటకు తీసుక పోయింటే యొక పిల్ల బతకదని నిశ్చయించు కొని నావద్దకు తీసుకవచ్చాడు. నేను ఉదయం చూడమని చెప్పి మాయింట్లో ఉంచి ఉదయం పరీక్షించి చూచితిని. అది కంఠ సర్పి. జ్వరమున్నది కూడా అంతట నాలు దినాలకు ముందు యిచ్చి గుడివాడ తీసుక వళ్ళి మంత్రం వేయించిమని సలహాచెప్పాను. గుడివాడలో నిభానువూడి రామచంద్రరావు గారుంటున్నారు వారితో మంత్రము వేయించమని చెప్పగా అలాగే తీసుకవళ్ళి మూడు దినాల మంత్రం వేయగా సర్పిమూడి పోయింది. మొత్తం పది రూపాయల తిరు గుళ్ళతో వ్యాధిపూర్తిగా నిమ్మలించి పిల్లకు ఆరోగ్యం కలిగింది. ఇది నా అనుభవంవల్ల చెప్పేడి మాటలు.

వాచిన్న పుటినుంచి మాయింట్లో కొన్ని వ్యాధులకు మంత్రములు వేసి కుడి రేపు ఆచారంఉంది కామెర్లకు చీటికట్టుదురు. ఆచీటి ఒకచోటపాతి ఆరోగి స్నానం చేయుట, మాత్రవిసర్జన, అన్నం తిన్నకంచం అందుకుదుగుట మొదలైన వేసిన మోగికి కామెర్లబోతాయి మాదులుమాత్రం కూడా వేసే ఆచారంకర్దు. పసిపిల్లలకు 1 రోజు మొదలు 12 నెలలవరకు గృహబాధలు కలు తాయి దానికి చీటికట్టి కుడిరేపు ఆచార

మున్నది నాకు పామునుంట్రిం ఒకటివచ్చు. మంత్రం వాని ఎటిభయంకరమైన ప్రదేశంలో పరున్నా నివసించినా అచటకు పాము, తేలు రాదు. ఇలాంటి మంత్రాలు ఎన్నో వున్నాయి ఇంకా చాలా మంత్రాలు నశించి పోయాయి.

మేము వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు మొదలైనవారము భక్తి రహితతారక రాజ యోగమువలెలో సభ్యులము అందులో యోగసంబంధమైన మంత్రచికిత్సయున్నది. '64 బ్రీదింగుకోర్సు' అనియున్నది.

వివ్యాధికై వా ఆ బ్రీదింగులో ఏది ఎలా పనిచేసేది వివరముగాఉంది. దీనిని కుంభ కోణంలోని శ్రీ వెంకటసామిరావుగారు కని పెట్టారు ఈ చికిత్సకూడాచెసి వ్యాధులు నయముచేయు ఆచారముకలను. శ్రీ ప్రభాకరశాస్త్రిగారు, మా పిన తండ్రీగారు యాచికిత్స చేస్తూండేవారు. ఏమందులో ను నయంకానిరోగాలు యాచికిత్సలవల్ల కొన్ని వేలమంది వ్యాధులనుండి రక్షించ బడ్డారు. ఇలాంటి మంత్రచికిత్సలు మన ఋగ్వేదంలో కోకోల్లలు గా నున్నవి. ఇవన్ని శాంబరమంత్రములే నీచంగా పరిగణించబడుతున్నాయి. షీ నాయుంట్ల నకు ఒకమంత్రం పారాయణంచేయిస్తే ఆయుర్వృద్ధికిలిగి రోగనివారణ మవుతుంది. ఇది షీయలో ప్రకృతము. కాసరోగానికి ఒకటివుంది. మరొకనిచిత్రమైన మంత్ర ముంది. మనము ఎద్దులకై వా ప్రయాణం చేయదలచినప్పుడు ఆమంత్రం మూడుసార్లు పఠించి బయలుదేరివెళ్ళాలి ఆ ప్రయాణం విజయవంతంగా ముగుస్తుంది. రైళ్లు బోల్తా పడటం, దొంగలు కొట్టడం, ప్రయాణము లలో ఇబ్బందులు పడటం ఏమీ జరగదు. సుఖవంతంగా ప్రయాణంచేసి తిరిగి రాగ్గులు తారు. ఈ మంత్రాలన్నీ దైవోపాసనలను కలవారికి ఎక్కువ త్వరగా ఉపయోగ పడే తాయి. లేక ఎక్కువకాలం పఠించి సిద్ధి పొందాలి.

పమళ్ళివాయ, బెజవాడ.

★ మంత్రాలు, నమ్మకాలు ★

తలనొప్పికి మంత్రం

మంత్రాలు మహత్తర శక్తి గలవని - అందులో ఏమంత్రం సంకేతము లేదని నమ్మకాలలో నేనొకరిని. ఆ సంగతి అర్థం చేసుకోవాలంటే కొంత సరిజ్ఞానం, సాధన, అనుభవం వుండాలి నేను గూడ మొదట - యిదింత బూటకం అని వాదించేవాణ్ణి కాని 1984 నుంచి కిరీకరకు యోగా భాగ్యం సంతోషం. ఆ సందర్భంలో బొంబాయి కాల్యాణిని మార్వాడీ గ్రంథాలయంలో ఆ నేకం మంత్రం, శాస్త్రం, శాస్త్రాస్త్రం పై ముఖ్య గ్రంథాలు, పత్రికలు చూస్తూ తెలుసుకున్నాను. ప్రస్తుత, పత్రికా పతన ఎటువైపు వాయోగ సాధనానుభవం లో గడించినకత్తి, అనుభవంకల్ల - పురాణాలలో మన మహర్షులు, పురాణకారులు చెప్పియున్న ప్రతిదివ్యశక్తి - సగ్గు సత్యము, సాధ్యము అని తెలుసుకున్నాను దురదృష్టవశం కల్ల నాయోగాభ్యాసానికి ప్రతిబంధకాలు కలిగి నిలిచిపోయింది అట్టి ప్రతిబంధకాలకు కారణాలన్నీ చెప్పితే ఆశ్చర్యపడతారు ఇంతకు - విధనన్న మార్గాన్నుండి విశోధించి పతనం చేసిందింటే నమ్మండి! నేను కుంభకాసనంలో భూమినుండి ఆధారం లేకుండా తొమ్మిదిండుకాల ఎత్తులో గాలిలో (భూమి ఆధారం లేకుండా) కూర్చునేవాడినంటే మీరు నమ్ముతారా? లేదు

నాకు మంత్ర శాస్త్రముంటే అచంచల విశ్వాసమని చెప్పానుగదా! ఒక రోజు బోరువాయివావుండి 11 గంటలకు వెళ్ళివాను. ఎంకుకో నాయంత్రం 2 గంటలకు భిరింపరాని తలనొప్పినిచ్చింది. నేను బాధపడుతుండగానూ మాస్ట్రో నెరు సునూస్త్రాక్రిజి వి ఎస్. కృష్ణమూర్తి చూచి నిమిషాలలో బోగొట్టగలనన్నాడు. అతను మాస్త్రో పిచ్చివాడు, అమాయకుడుగా వుంటాడు నేను జనీముఖం" అని చప్పరించితే నాను అతను మీసం మీద చెయ్యి వేసి - "నాదిబ్బ యిది చూడు - గాగ్రంటిగా బోగొట్టగలను - అని సవాలుచేశాడు. దానికి నేనాశ్చర్యపడి, ఆ నమ్మకం కలవానిని కావడం - "సరే మంత్రం వెయ్యి" అని కూర్చున్నాను. తేడాడు, ఆశ్చర్యం 5 నిమిషాలకే చాల తరకు పోయింది. 10 నిమిషాలకు నా తల నొప్పి ఏమైందో - అతి తేలికగా - అసలు నాకు తలనొప్పి వచ్చిందా - ఉట్టిది - అన్నట్లు ఆశ్చర్యపోయాను.

అప్పుడే నా మోచేతికి కూడ మంత్రం వేయడంతో, 7,8 మాసాలపైడి మోచేతిలో కీలునొప్పిగా వుండి అటుయిటు మోచేయ్యి కదిలినప్పుడు నొప్పిగా వుంటావుండేది. ఉట్టిది అయిన మంత్రం వేసి తర్వాత ఏమై పోయిందో భగవంతునికే ఎరుక.

మానవునికి, ప్రకృతిశక్తులకు గల పరస్పర సంబంధాలు తెలియని మూఢత్వంకల్ల తెలుసుకోలేక పోవచ్చు. కాని మంత్రం సర్వ శక్తివంతమైనది.

బండి బుచ్చయ్య.

సంపాదకుడు: ములుకోల, బెడవాడ.

* * *

మంత్రాలన్ని బూటకాలే

నేను 1947 సం॥ లో కనిగిరి తాలూకాలో ఆయుర్వేద వైద్యము చేస్తూఉండేవాణ్ణి. మంత్రాలన్నీ, దివ్యులన్నీ నే నెంతమాత్రం నమ్మేవాడిని కాదు.

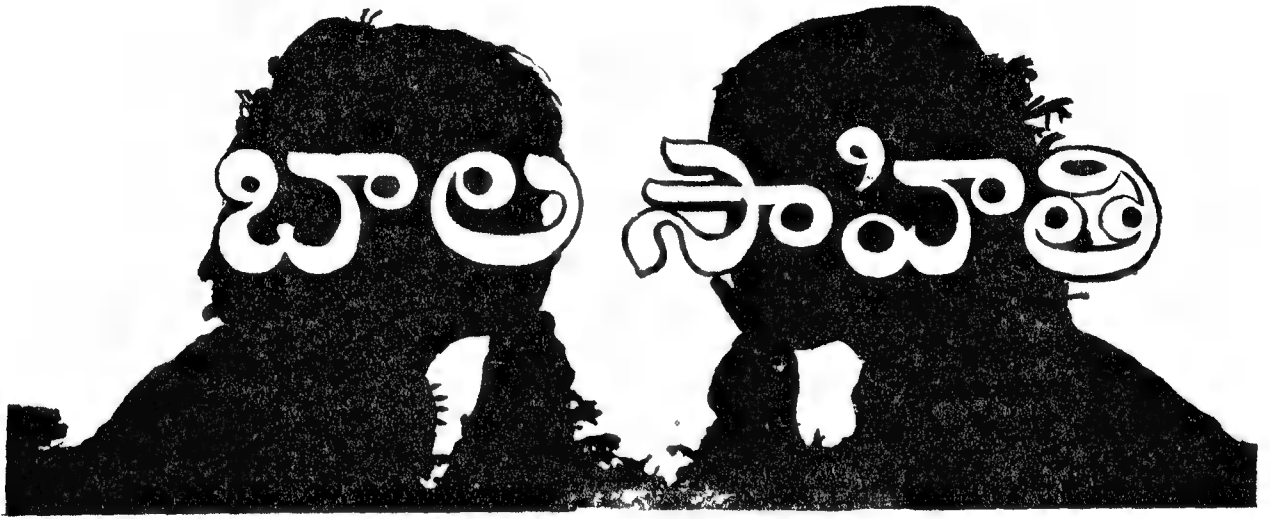
అదే సమయములో పెద అలకలపాడను గ్రామములో ఒకవ్యక్తికి చేతిమీద పెద్ద కణమే బాధపడుతూ, నానగ్గరకొచ్చి బాగుచేయాలని ప్రార్థన పడగా, నాకు నిజంగానే క్రమవైద్యం చేతగాక నాకు చేతగాదని చెప్పాను కాని వారునికే వస్తే చస్తాను బ్రతికే బ్రతుకుతాను నీవు చేసి తీరాల్సిందేనని బ్రతిమిలాడగా నేను క్రమ వైద్యుల సలహా తీసుకుంటూ తుదకు ఆ కణాన్ని బాగుకాను నామీద ఒక రకమైన మూఢభక్తి చాలామంది ప్రజల్లో ఏర్పడసాగింది

అదేసమయంలో మౌగ్రామానికి సమీప గ్రామముడొకడు అప్పటికి సంవత్సరము నుంచి పెద్దపెద్ద హాస్పెటల్సు అన్నీ తిరిగాడు, డాక్టర్లందరిని కలుసుకున్నాడు పెద్దపెద్ద భూతవైద్యులను కలుసుకున్నాడు. దాదాపు రు 1500-0-0 లు ఖర్చు వెళ్ళాడు. కాని అతనిజబ్బుపోలేదు. ఇంతకు అతను గుజరాతీ నైకు వ్యాపారం చేసేవాడు. అతనికి అచ్చట గుజరాతీ దివ్యుల పట్టింది అతని అనుమానం. అది మొదలు క్రుంగి కృశించిపోతున్నాడు. డాక్టర్లు జబ్బేమీలేదని చెప్తున్నాడు. భూతమాంత్రికులు అతనికన్న మంత్రాలు వల్లించారు, వైద్యం చేశారు. గుజరాతీదివ్యుల ఒకపట్టున పోయేదయ్యిందాని అతని అనుమానం. అన్ని హాటలిరిగి విసిగి యింకబాగుకాదని యింటికివచ్చాడు.

ఆ సమయంలో నే నెం గళా పుర మ నే

గ్రామములో ఒక భూత వైద్యుడుండేవాడు. అతడు నేను ప్రయత్నించేస్తానని పూనుకున్నాడు. కాని రోగిని మాడవోయేసరికి ఆ రోగి - భూతవైద్యుని గడ్డంపట్టుకొని నాలుగు ఊపులుపుసి 'నీనా నమ్మి పారవోలేది, నీ తాత లాంటి వాండ్రకు నేను పోలేను' అని గాండ్రించేసరికి ఆ భూత వైద్యుడికి 15 రోజులు అదురుజ్వరమే తగిలింది. ఆలాంటి సమయంలో నానగ్గరకు వచ్చి విషయముతా చెప్పి వైద్యము చేయమని చెప్పాడు. పెద్దడాక్టరుమంచి జబ్బేమీలేదంటే నేనేమిచేయగలను నానగ్గరకొద్దన్నాను నామీదవున్న మూఢభక్తిచే 'నీవు చేయదలవుకుంటే యెంతపనిఅయినా చేయగలవని ప్రార్థనపడ్డాను నేనూ ఆలోచించాను. తుదకు ఒకయ్య కి తిట్టింది. "దురదగొండి" కాయలను తెచ్చి బాగా ఎండబెట్టి బాగా ఒకపిడికకు పూడి తయారుచేసి వుంచుకొని చెప్పినవోజుకు ఆ గ్రామముచేరాను. రోగిని దూరంగావుండే చోటాను ఆజాను బాహుకు. 6 అడుగుల పొడవుగల మనిషి. చాలాబలమైన మనిషి అతనినిమాస్త్రోచే నిజంగా భయం చేస్తుంది అతని దగ్గరకు పోవడానికి జంకాను. అతనిని రెండు సార్లు భూలమ్యపుంచి చేతులుచాపి కట్టివేయించాను గోచిమాత్రంఉంచి వొంటిమీద గుడ్డలు తీయించాను ఎన్నుకొని గాండ్రిస్తున్నాడు. తర్వాత అచ్చటన్న వారందరిని బయటికి పంపించాను వేపమండలు తెప్పించాను మంత్రాలు చదువుతున్నట్లు నటించాను కొంతసేపటికి నేను తయారు చేసి వుంచుకొన్న "గురదగొండి" పూడిని చేబల్లో వేసి అతని వొంటికిందా పూడాను. అతనికి దురదయెత్తి విద్య సాగాడు. గీగొనుటకు వీలుగాకుండా చేతులు కట్టి వేయబడివున్నాయి ఎంతిదిచ్చినా దురద తగ్గలేదు తుదకు 'నన్ను వెళ్ళనీయండి' నేనెళ్ళాను నాలుది గడ్డితినికచ్చాను. నాకు బుద్ధివచ్చింది ఇంకెప్పుడూరాను. నన్ను విడిపించండి వెళ్ళానన్నాడు. తర్వాత కొంతసేపటికి వాళ్ళంతా ఆముదంపూసి - మంట తగిలినంతవారే చేతులకు కట్టి తాగూడదీసి పండుకో బెటాను అది మొదలు నాచేసుచెడితే యింట్లో బోర బడ నాగాడు అప్పుటి నుంచి రోగికి నామీద మూఢభక్తి యెక్కువైపోయింది. తర్వాత నవరాత్రులు చేయమని నావంట బడ్డాను నాకు నవరాత్రులు యెళ్ళాచేయాలో అసలు తెలియకు. సమీపములో నన్ను భూతవైద్యుని కలుసుకొని నాకు సహాయంగా రావాలని కోరాను.

(56 వ పేజీ చూడండి)

కోతి బుద్ధి

క్రూరవరం గ్రామంలో
గోవన్నను బండివాడు
వానరమ్మ పెంచినాడు
వాలివంటి గట్టివాడు.

ఎల్లప్పుడు వానరమ్మ
ఎదుటనే గోవన్న చెత
ఏ కీడులు మూడకుండ
ఎంచి పొంచి చూచుచుండ
అంతలోన నిద్రవచ్చె
నొక్కనాడు గోవన్నకు
గురుపెట్టి నిద్రపోవ
జగ్రమంటు నీగవచ్చె.

అరేరే! కే చెంతనుండ
అర్యాయం ఈగ వ్రాలె
గోవన్నకు నిద్రచెడిన
కోరిగించి కోప్పడునని
కోతి లోన తలచుకొనుచు
బస్సు బస్సు మంచు నీగ
నుస్సురుమని యెగరగొట్ట
బున్నని ముఖమున వ్రాలెను.

గొడవర్తి
బొస్కరరావు

నీవని ఇల్లాగుండా
నా పని తెలియదా నీకు
కోతిబంటు చెంతనుండ
గోవన్నను తాకుదువా?
అనుచు చేత బండరాయి
అంతలోన ఈగ పైకి
గోవిందుని ముఖముపెంపు
కోపంబున విసిరికొట్టె!

రాయి విసురు వినిన ఈగ
మాయమయ్యె నంతలోన!
ముక్కు బద్దలాయె గోవన
ముఖమును చిట్లించినాడు.

ఎంతమంచి నేర్పుజూపి
ఎంతశ్రమ పడిన నేమి?
“కోతిబుద్ధి” పోదు ఎపుడు
గొప్పగాను పెంచినంత.

అందుకేను పెద్దలంత
అల్లరిపనులను చేస్తే
“కోతిబుద్ధి” అంటు మన్ని
“కోతి”తోన పోల్పుతారు!!

★ వ ర ప్ర సా దు లు ★

పూర్వము రావణుడు బ్రహ్మవల్ల
గొప్పగొప్ప వరాలను పొంది
భూలోకమంతా తిరుగుతూ వీరు
లైనవారి నందఱిని ఓడించసాగాడు.

ఇలా తిరుగుతూ ఒకప్పుడు
ఉశిరబీజమనే ప్రదేశానికివచ్చాడు.
అక్కడ 'మరుత్తు' అను రాజు దేవ
తల నందఱిని పిలిచి యజ్ఞము చేస్తు
న్నాడు. సంవర్తనమున బ్రహ్మర్షి
సకల దేవతలను చేర్చుకొని యజ్ఞం
చేయిస్తున్నాడు.

దుర్మార్గుడైన రావణుని చూచి
దేవతలు భయపడి జంతుజాలముల
రూపములు ధరించారు. ఇంద్రుడు
నెమిలి అయినాడు. యముడు కాకి,
కుబేరుడు తొండ, వరుణుడు హంస
ఇలాగే మిగిలినవారు తలా ఒక
జంతువు రూపాన్ని ధరించారు.

రావణుడు యజ్ఞశాలను ప్రవేశ
ించి యజ్ఞ దీక్షితుడైన రాజును
చూచి, 'యుద్ధముచేస్తావా? లేక
ఓడిపోయానని ఒప్పుకుంటావా?'
అని ప్రశ్నించాడు. రాజు రావ
ణునిచూచి ఆవహానము చేశాడు.
దాంతో రావణునికి కోపమువచ్చి,
'నేను కుబేరుణ్ణి జయించాను నన్ను
జయించగలిగినవాడు లేడు' అని
విజ్రువిగాడు. మరుత్తు రావణుని
మాటలకు మండిపడి, 'ఇప్పుడేనిన్ను
యమలోకానికి ప్రయాణము చేయి
స్తాను' అని ధనుర్బాణములు తీసు
కున్నాడు.

అక్కడేఉన్న సంవర్తన ఋషి
మరుత్తుకు అడ్డమువచ్చి

'రాజా! ఇది ఈశ్వర ప్రీతి
కొఱకు చేస్తున్న యజ్ఞము. ఈ
యజ్ఞము పూర్తిగానియెడల కుల
క్షయము కలుగుతుంది. యజ్ఞదీక్షి
తుడైన నీకు యుద్ధము జోలివద్దు
దీక్షితునికి క్రోధముతగదు.' అని
బోధించాడు. గురువుమాటలకు
సమ్మతించిన ఆ రాజు యుద్ధము
మాని యజ్ఞార్థము వెళ్ళిపోయాడు.

~~~~~

రా మ ప్రి య

~~~~~

అప్పుడు రావణుడు తానేగెల్పా
నని, శత్రువు ఓడిపోయాడని తలచి
యజ్ఞము చూడవచ్చిన మహర్షు
లను చంపి, రక్తము త్రాగి తన
దారిని పోయాడు.

రావణుడు వెళ్ళిపోగానే
ఇంద్రుని దేవతలు తమ తమ
రూపాలను ధరించి ఆయా జంతువు
లకు వరములిచ్చారు.

ఇంద్రుడు నెమిలినచూచి, 'ఓ
పక్షిరాజా! నీవు నాకు చేసిన ఉప
కారమునకు సంకోషించాను. నా
వెయ్యికన్నులు నీపింఛమందు
వుంటాయి. నేను వర్షిస్తుంటే నీవు
ఆనందము పొందుతావు.' అని
వరము లీయగానే అంతవరకు నల్ల
వైయున్న నెమిలిపింఛములు రంగు
రంగులతో ప్రకాశించాయి. ఇప్పుడు

మనముచూచే నెమిలికన్నులు
ఇంద్రుడికన్నులే.

యమధర్మరాజు కాకిని చూచి,
'పక్షి! నావల్ల జీవులు అనేక రోగ
ములతో బాధపడుతూ వుంటారు.
నేను నీకు ఇప్పుడగుటవల్ల రోగము
లేనియు నిన్నంటవు ఎంతవరకు
మనుష్యులు చంపకుండా వుంటారో
అంతవరకు నీవు జీవిస్తావు. నాలోక
మునఆకలిబాధచేసకనకలామజీవులు
నీవుభుజించినమాత్రాన తృప్తిచెందు
తారు' అని వరమిచ్చాడు అప్పటి
నుండి మానవులు శ్రాద్ధములలో
పితృపిండాలను కాకులకు పెడుతు
న్నారు పిండములను కాకులు
తినెత్తయితే పితృదేవతలు తృప్తి
పొందినట్లు తలంచబడుతున్నది

వరుణుడు హంసకు స్వచ్ఛమై
తెలుపు వర్ణమును ప్రసాదించాడు.
వరమియగానే అప్పటివరకు
చామనచాయరంగుగలిగిన హంసలు
స్వచ్ఛమైన తెలుపు రంగును
పొందాయి.

కుబేరుడు తొండకు నీశిరస్సు
బంగారురంగు కలిగియుండుగాక అని
వరమిచ్చాడు. అప్పటినుండి
తొండలు తలభాగమున బంగారు
రంగును పొందాయి.

బాలలూ! చూచారా మనము
రోజూ చూచే జంతుజాలములు
ఎలాంటి వరములను పొందాయో!

★

హౌర్యం ధౌ
మ్యుడు అనేమ
హర్షి ఉండేవాడు.
అతని దగ్గర అనే
కమంది శిష్యులు

గురుభక్తి

న్నాడు. ఒక వై
పునుండి నీరుబ
లంగాలతన్ని న
ట్టుతోంది. అత
ని ఒళ్లంతా తడిసి
పోయి మట్టితో

విద్యాభ్యాసం చేస్తూ ఉండేవారు
ధౌమ్యుడు. వారికి విద్యనుబోధిస్తూ
కన్న బిడ్డల్లాగా చూస్తూ వుండే
వాడు.

ధౌమ్యుని శిష్య సమూహంలో
ఆరుణి అనే అతడు ఒకడు. అతనికి
గురువు పట్ల భక్తి గౌరవాలు
అపారం. గురువుమాట జవవాటని
వాడు. అతడు విద్య నభ్యసిస్తూనే
గురువుచేప్పేయి తర కార్యాలు
కూడా చేసేవాడు. ధౌమ్యమహర్షి
అతన్ని తన వ్యవసాయకార్యాలు
చూస్తూ వుండడానికి నియో
గించాడు

ఒకనాటి సాయంకాలం ఆరుణి
గురువుగారి వరిపొలం ఎలావుందో
చూసి వద్దామని బయలుదేరాడు.
అక్కడికి చేరేలోపల నిర్మలాకాశం
మేఘవృతమైంది చూస్తూ వుండ
గానే ఎడతెరిసిలేకుండా కుంభవర్షం
ప్రారంభమైంది. నేలంతా వరద
లతో నిండిపోయింది. వానలోతడిసి
ముద్దయిపోయిన ఆరుణి వెనుదిరిగిన
వాడు కాదు. పొలంగట్లన్న జాగ్ర
త్తుగా పరీక్షించడం మొదలెట్టాడు.
అన్ని గట్లు సరిగ్గావున్నై కానీ ఒక
గట్టుకుమాత్రం రంధ్రం పడివుంది
ఆ రంధ్రం గుండా నీరు వేగంగా
పొలంలోనికి వచ్చిపడుతోంది. అది
చూచి ఆరుణి కలవర పడ్డాడు.
రాబోతున్న ప్రమాదాన్ని గుర్తించాడు.
వైరు మునిగిపోయిందంటే
తీరిన నష్టం సంభవిస్తుంది. నంవ

త్సరం పాటు తాముచేసిన కృషి
అంతా వ్యర్థమై పోతుంది. ఆశ
మానికి వెళ్లి గురువుగారిని, శిష్యు
లను తీసికొద్దామంటే- అంతలోపల
వైరు మునిగిపోతుంది. కాబట్టి తక్ష
ణమే ప్రవాహాన్ని ఆపాలి.

ఆరుణి వెంటనే చిటికెపాటు
కాలాన్నికూడా వృధా పోనియ
కుండా ఆరంభాన్ని పూడ్చడానికి
పూనుకున్నాడు. దానిలో గడ్డి
చుట్టలను దూర్చాడు. ప్రవాహం
ఆగిందికాదు. గండిలో రాళ్లు పడి
శాడు. ఉహు!—ప్రవాహం
కట్టుబడలేదు. మట్టిముద్దలను తీసి

కె. సదానందం

రంధ్రంలో కుక్కాడు. మన్ను
కరగిపోయి నీరు ఎప్పటిలా ప్రవ
హించసాగింది. ఆరుణి అన్ని
విధాలా ప్రయత్నించి విఫలు
డయ్యాడు.

అతనికి యిక ఏమిచేయడానికి
తోచలేదు ఒక్క ఊణకాలం
ఆలోచించాడు ఉన్నట్టుండి చటు
క్కున రంధ్రంలో దూరాడు. నిల్లు
రాకుండా చేతులూ, కాళ్లూ ముడిచి
పెట్టుకొని కూర్చున్నాడు.
ప్రవాహం ఆగింది. పొలానికి
ముంపుదెబ్బ తప్పింది. ఆరుణికి
భయం తీరింది.

రంధ్రంలో ఆరుణి కూర్చు

నిండిపోయింది. ఊపిరి పీల్చుకోవ
డానికికూడా కష్టంగావుంది. చాల
సేపు నీటిలో కూర్చున్నందుచేత
చలివేయడం ప్రారంభించింది.

చీకటిపడింది. చుట్టూ చీకటి—
కారుచీకటి! చలి అధికమౌతోంది.
ఆకలేస్తోంది. కాని ఆరుణి రంధ్రం
నుండి కదలేదు. అటువంటి వేళ
కాని వేళ ఆనిర్జన ప్రదేశంలో
అతని స్థితిసరిగి సాయంచేసేవాళ్లెవ
రున్నారు?...తన గురువు శిష్యు
లతో వస్తాడని అతడశించాడు.

క్షణాలు, నిమిషాలు, ఘడియలు
దొర్లి పోతూ వున్నై. అర్థ
రాత్రయింది. ఎవ్వరూ రాలేదు.
ఆరుణికి చలి సహించడానికి శక్యం
కాకుండావుంది. దవడలు గడ గడ
లాడుతున్నాయి బలం నన్నగిల్లి
పోతోంది. ఒళ్లంతా బిగుసుకు
పోయింది. కండ్లు మూతలుపడ్డాయి.

సాయంకాలం వెళ్లి న ఆరుణి
ఎంతకూ రాకపోయేసరికి ధౌమ్య
ఋషికి అనుమానంకలిగింది. ఆశ
రాత్రిలో, జడివానలో—ఏదో
సంభవించి వుండాలనుకున్నాడతడు.
వెంటనే కొండలు శిష్యునిను వెంట
బెట్టుకొని వరిపొలందగ్గరికి వెళ్లాడు.
అంతటా కలయజూశాడు. ఒకచోట
పొలంగట్టు రంధ్రంలో యరుక్కొని
స్మృతితప్పి కూర్చునివున్న ఆరుణి
అతని కంటబడ్డాడు. జరిగిన సంగ
తంతా అతనికి బోధపడింది. వెంటనే
శిష్యుణ్ణి రంధ్రం నుండి తీయించి

శివుని ఆజ్ఞ

పార్వతి తపస్సు చేసి శివుణ్ణి మెప్పించి ఆయనను పెండ్లి చేసుకుంది.

పార్వతి దేవితో బాటు ఆమె వాహనమైన సింహంకూడా శివుని నివాసమైన కైలాసగిరికి వెళ్ళింది.

కైలాసంలో ఉన్న అరణ్యంలో ఒక ఏనుగు వుంది ఆ ఏనుగును చూడటంతోనే సింహానికి నోరూరింది.

తన కుంభస్థలం మీదికి శరక బోనోన్న సింహంతో యేనుగ, 'ఆగు!' అంది.

సింహం, 'నన్నా ఆగమంటున్నావు? నే నెవర ననుకున్నావు? పార్వతి దేవి యొక్క వాహనాన్ని!' అంటూ గుడ్డెర చేసింది

'కావచ్చు. కాని యీ అడవిలో శివుని ఆజ్ఞ లేనిదే చీమకైనా హాని

గురుభక్తి

తగిన ఉపచారాలు చేశాడు. ఆరు గిరికి తెలివివచ్చింది విద్యాధులందరూ కలిసి రంధ్రాన్ని పూడ్చారు.

ఆరుగిరి చూసిన ధైర్యానికి, గురుభక్తికి, ఓర్పుకూ గురువు మెచ్చుకొన్నాడు "నీకు నకల శుభాలు కలుగుగాక!" అని ఆశీర్వదించాడు.

జరగటానికి వీలేదు. వెళ్ళు!' అంది ఏనుగు.

సింహానికి కోపంవచ్చింది. కోపమంతా దిగమింగుకుని, ఒక్క మందహాసం చేసి, 'శివుని ఆజ్ఞంటే ఎంత నేపు? ఇట్టే తెస్తాను వెళ్ళి! ఆయన ఆలిషంక చుట్టాన్నైన నన్ను కాదంటాడా?' అని, పార్వతి దేవి అంతఃపురంవైపు పరుగెత్తింది.

సింహం ఆ దేవేరి చేతి శిఖారసు చేయించుకుని శివునియొక్క అనుమతిని ఇట్టే సంపాదించుకొని, అప్పుడు తనకు ముప్పురాక తప్పదని అర్థమైపోయింది యేనుగ

ఏంచెయ్యాలో తోచక, ఆ ఏనుగు మెల్లిగా అడుగులు వేసుకుంటూ తన మిత్రుడు గుడ్లగూబ నివసిస్తోన్న రావి చెట్టు వద్దకు వెళ్ళింది.

'ఏం మిత్రమా విచారంగా వున్నావు? ' అని అడిగింది ఘూకం.

ఏనుగు సంగతంతా చెప్పి, "ఆ సింహం ఈ రాత్రి రేపా మళ్ళీ వచ్చి, 'శివుని ఆజ్ఞ అయిందంటూ నాపని వట్టేస్తుంది' అంది

గూబ, 'ఏడిసిందిలే! నువ్వేం భయపడకు. నీ ప్రాణానికి నా ప్రాణం అడ్డువస్తాను' అంది.

గూబ పలుకులు వినేసరికి అంత

విచారంలో కూడా ఏనుగుకు నవ్వు వచ్చింది.

గూబ, "నవ్వకు మిత్రమా. 'రోంత ఉన్నావు! నువ్వు చేయకలిగిందేమిటి?' అని తోసి పారేయ్యకు. ఈ ఆపదలోంచి నిన్ను తప్పించి తీర్తాను. ఆనాడు నువ్వు నాకు చేసిన ఉపకారానికి ప్రత్యుపకారంచేసి నా కృతజ్ఞత నీకు కనపరుచుకుంటాను" అంది.

ఏనుగు, 'నీకు నా వల్ల జరిగిన ఉపకారమేమిటి?' అంది

గూబ, 'మరి చిహ్నం వా? ఆశ్చర్య మేముందిలే. మంచివాళ్ళు తాము ఇతరులకు చేసిన మేలు ఇట్టే మరిచిపోతారు...ఆనాడు గాలివాన వచ్చినరోజున ఈ చెట్టు కూలిపోయి నేమిదానికి ఒరిగిపోయింది జ్ఞాపకం లేదూ? అప్పుడు నా భార్య తొట్టిలో గుడ్డు పెట్టి పొడుగుతున్న నమయం. 'ఎలాగ రా భగవంతుడా!' అని ఆందోళన పడుతున్న నమయంలో భగవంతుడులాగే నువ్వు ఈ దారి నవచ్చావు. నా గోడు విని, నీ తొండముతో ఈ చెట్టును యధావకారం నిలబెట్టి, నీ కాళ్ళతో చెట్టు మొదలు కట్టుదిట్టంచేసి నా కొంప నిలబెట్టేవు' అంది.

పాలంకి వెంకటరామచంద్రమూర్తి

వనుగ, 'ఆ మాత్రానికేనా ఇంతగా చెబుతున్నావు? అది నా చేతిలోవున్న పనిగాబట్టి చేశాను' అంది.

గూబ, 'ఆసింహం మళ్ళీ వస్తే నువ్వేమీ అడ్డెర్పవడకు. ఎందుకైనా మంచిది. నువ్వు అది వచ్చే వరకూ ఈ చుట్టుప్రక్కలే వుంటే ఏం జరుగుతున్నదీ నాకూడా తెలుస్తుంది' అంది.

వనుగ, 'నరే' అందికాని దాని గుండెమాత్రం కుదుటపడలేదు.

అక్కడ సింహం పార్వతీదేవి ముందు నిలబడి, "చూశావుటమ్మా, ఈ అడవిలోవున్న ఏనుగుకు ఎంత పొగరోనూ? దాన్ని నేను ఫలహారం చెద్దామని వేడితే, 'నన్ను భక్షించడానికి నీకు శివుని ఆజ్ఞ వుందా?' అని అడిగింది! నీ వాహనాన్నైన నాకుకూడా కావాలా శివుని ఆజ్ఞ?" అంది.

పార్వతి, 'తప్పకుండా కావాలి. నీకే కాదు, నాకుకూడా ఏమిచెద్దామన్నా ఆయన అనుమతి కావాలి సందే తెలుసా? నువ్వు నా వాహనానివిగదా అన్నగర్వంతో ఇక్కడ విచ్చలవిడిగా సంచరించి ఆయనకు కోపం రప్పించావంటే, ఆ మూడో కన్ను తెరిచి నిన్ను మసిచేసి పారేస్తాడు యేమనుకున్నావో? మన్మథుడు ఎలా భస్మమైపోయాడో ఆనాడు నువ్వు కళ్ళారా చూశావుగా?' అంది.

'ఆ మాటలు వి నటంతోనే సింహం చప్పబడిపోయింది. 'కాని ఆ ఏనుగును ఎలాగైనా దక్కించుకోకపోతే యింక నాకు పరపతే ఉండదు!' అని దేవుళ్ళాడింది.

పార్వతి, 'ఏదో నమయంచూసి ఆయన అనుమతి సంపాదిద్దగానిలే. అడిగినంతమాత్రాన్ని ఆయన సమ్మతించడు. ఉపాయంగా అడగాలి' అంది.

సింహం ఆక్షణంనుంచీ ఉపాయం కోసం వెతికింది. మరునాడు శివుడు మంచీకళలో వుండగా చూసి, 'ప్రభూ, తమ అనుమతి ఐతే నేను మా అడవికి పోతాను' అంది.

శివుడు నిర్ఘాంతపోయి, 'అదేమిటి? నువ్వు వెళ్ళిపోతే మీ అమ్మ గారికి వాహనమేలాగ? ఇంతకీ నీ కిక్కడ వచ్చిన లో ప మేమిటి?' అన్నాడు.

సింహం, "లో ప మ ని కాదు ప్రభూ. నాకు మా అడవిలోని ఏనుగులను చంపి తినడం అలవాటు. ఇక్కడ అడవిలోని జంతువులు షరస్వరం విరోధం లేకుండా మెలుగుతున్నాయి. 'ఈ పద్ధతి మంచిదే!' అని తోచి నేనుకూడా ఏ ఏనుగు దరికీ వెళ్లటంలేదు. కాని రోజూ ఒక ఏనుగుమాత్రం నాకు కలలో కనపడుతోంది. దానిని భక్షించి నట్లుకూడా కల గంటున్నాను. కాని స్వప్నంలోంచి మెలకువ రావటంతోనే 'అది కలయే' అని, 'కడుపు ఖాళీగానే వుంద'నీ తేలి పోతోంది. నిత్యం ఆ ఏనుగు కలలో కనపడి నాకు ఆశ కలిగిస్తోండడం వల్ల, అది నిజంగా ఎదురైనప్పుడు ఆకలిచిచ్చువల్ల దాన్ని ఎక్కడ చంపేస్తానో అన్న భయంవేస్తోంది. అందుకోసం ఇక్కడనుంచి పోతానంటున్నాను" అంది.

శివుడు యాధాలాభంగా 'యీ మాత్రానికేనా, మీదేవిని వదలి

వెడతానంటున్నావు? అంతగా వుండబట్టలేకపోతే ఆ కలలో కనబడే ఏనుగును భక్షించవచ్చులే' అన్నాడు.

సింహం 'చిత్తం, చిత్తం తమకు మహాప్రభువులు. మా అమ్మగారిని వదలి వెళ్ళటంఅంటే నాకూ బెంగయే నండి' అంది. తర్వాత మెల్లిగా అక్కడనుంచి జారుకుని, అడవిని ప్రవేశించి, ఉరకలా వేసుకుంటూ పోయి, ఏనుగుముందు ప్రత్యక్షమైంది. శివుని ఆజ్ఞ మాట చెప్పి, 'ఇప్పుడేమంటావు?' అని గర్జిస్తూ మీసం దువ్వొంది.

వనుగ దీనంగా చెట్టపై నున్న గుడ్లగూబవైపు చూసింది. గూబ 'మృగరాజా, శివుని అనుమతి విందని మాకు తెలియటానికి సాక్ష్యమేమైనా వుందా?' అని అడిగింది.

సింహం కోపంగా గుడ్లగూబపై పుచూసి, 'సాక్ష్యం కావాలా మీకు? కావలిస్తే వెళ్లి శివుణ్ణి అడుగు. ఆయన అనుమతించినపుడు పార్వతీదేవికూడా అక్కడే వుంది. ఆవిడే చెబుతుంది కావలిస్తే' అంది.

పార్వతీదేవిమాట రావటంతోనే గుడ్లగూబకు ఒక ఉపాయం తెట్టింది. వెంటనే అది సింహంతో, నేను నీ మాట నిజమో కాదో ఆ శివుణ్ణి అడిగివస్తాను. మీ రిద్దరూ కూడా అక్కడికి రండి. ఈ వ్యవహారమేదో అక్కడే తెముల్చుకుందాము' అంది.

గుడ్లగూబ ఇట్టే ఎగిరివెళ్లి శివుని సన్నిధిని వ్రాలి వెంటనే కళ్లు మూసుకుంది

పమధగణంమధ్య కొలుపు తీర్చి

★ శివుని ఆజ్ఞ ★

శ్రన్న శివుడు, గూబకేసి చూసి, 'ఎవరు నువ్వు?' అని ప్రశ్నించాడు.

గుడ్లగూబ పలుకలేదు. శివుని వాహనమైన నంది కేళ్ళరుడు, 'యీ పక్షికి నిద్ర పట్టినట్లుంది దేవా' అన్నాడు. తన తోకతో ఆ వృషభ రాజు మెల్లగా ఆ గూబను తట్టి 'లే, లే. దేవసన్నిధిలో ఆవులించ నైనా కూడదు. అలాంటప్పుడు ఏకంగా నిద్రపోతున్నావేమిటి?' అని లేపేడు.

గుడ్లగూబ నిద్రలోంచి అకస్మాత్తుగా లేచినట్లు లేచి కళ్ళు నులుపు కోడం ప్రారంభించింది. శివుడు

'ఎవరు నువ్వు' అని మళ్ళీ ప్రశ్నించాడు.

గుడ్లగూబ, 'దేవా, నేను వేద వ్యాసుని శిష్యుణ్ణి' అంది.

శివుడు ఆశ్చర్యంతో, 'వేద వ్యాసుని శిష్యులలో గుడ్లగూబ ఒకటి వుందని నాకు తెలియదే!' అన్నాడు.

గూబ, 'ఆ సంగతి మా గురువు గారికే తెలియదుస్వామీ. ఆయన ఒకనాడు శిష్యసమేతంగా వచ్చి, నేను నివసించే చెట్టుకింద కూర్చుని శిష్యులకు తర్క శాస్త్రం బోధించాడు. తొట్టలోనుండి నేనూ కూడా విని ఆ శాస్త్రంలో పాండిత్యం సంపాదించాను' అంది. నందివైపు తిరిగి, 'వృషభరాజా, చాలా గొప్ప స్వప్నం వచ్చిందయ్యా,' అంది.

'ఏమిటా స్వప్నం?' అన్నాడు శివుడు.

గూబ, 'నేను భార్యా బిడ్డలూ ఉన్నవాణ్ణి కాని ఆ కలలో నేను బ్రహ్మచారివై ఉన్నట్లు, మా గురువైన వ్యాసమహర్షి 'వత్సా, నీకు విద్య పూర్తియింది. ఇంక నీవు పెండ్లి చేసుకుని గృహస్థాశ్రమం స్వీకరించు' అన్నట్లు వచ్చింది. నేను 'చిత్తం స్వామీ' అని గురువులవద్ద కలపు తీసుకొని పెండ్లి కుమార్తెకై వెతుకుతోంటే ఒక దేవకాంత కనబడింది. ఆమెను సన్ను పెండ్లి చేసుకోవలసిందని కోశేను. ఆమె 'శివుని ఆజ్ఞ' ఐతే గాని నేను నన్ను వివాహం చేసుకోడానికి వీల్లేదు' అని బదులు చెప్పింది ... స్వామీ ఆమెను

వివాహం చేసుకోడానికి నాకు అనుమతి ఇవ్వాలి' అంది గూబ.

శివుడు 'నువ్వామెను వివాహం చేసుకోడానికి అనుమతి ఇచ్చాను. ఎవరా దేవకాంత?' అన్నాడు.

గుడ్లగూబ నసుగుతో, 'ఆమె పార్వతీదేవిలా కనబడింది ప్రభు' అంది.

'పార్వతీ దేవి' అనటంతోనే శివుడు నిర్ఘాంతపోయాడు. తీరా మాట ఇచ్చేశాడు గనుక కోప్పడకుండా, 'ఘూకోత్తమా, వేదవ్యాస శిష్యుడవైన నీకు తెలియనిదేముంది గనక? కలలో కనబడినంత మాత్రాన పార్వతీదేవిని నువ్వు వివాహం చేసుకుంటానంటే ఎలా కుదురుతుంది?' అన్నాడు.

గుడ్లగూబ, స్వామీ, కలలో ఏనుగు కనబడింది కాబట్టి దాన్ని భక్షించటానికి అనుమతి ఇవ్వమని సింహం కోరింది. తాము అనుమతి ఇచ్చారుట. అలాంటప్పుడు నాకు మాత్రం...' అని ఆగింది.

శివుడు, 'తప్పే. సింహం కూడా ఆ ఏనుగును భక్షించటానికి వీల్లేదు' అన్నాడు.

అప్పుడే శివుని కొలువును ప్రవేశిస్తోన్న సింహానికి, ఏనుగుకీ మాటలు చెప్పల్లో పడ్డాయి. ఆశాభంగం కలిగిన సింహం చిన్నబోయింది. ఏనుగు మహదానందంతో గుడ్లగూబను తన కుంభస్థలంమీద కూర్చోబెట్టుకుని, అడవిలోకి వెళ్ళిపోయింది.

సమైక్యమైన సంజ్ఞగూడు

జాలురుకు సంతాపశ్శకములు

కాసిమసే కన్నురిమాత్రులు.	జింజిపే జ్వరహృదికి, విత్తవానికి.
కర్కసే గోరొజనమాత్రులు.	జ్వరేన్ సకల జ్వరములకు.
బాలకసే బాలరసమాత్రులు.	కాలరెక్కు కాలరా, అజ్వరములకు.

తదితర దుందులపై మాకు ప్రాయశః.

సంజ్ఞగూడు - పక్షపాద

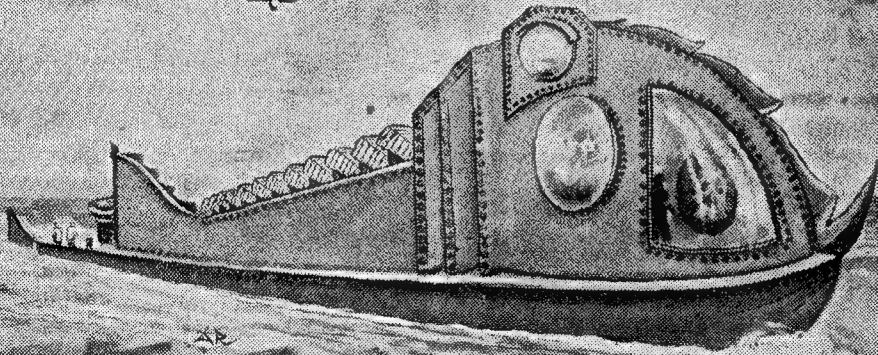
చేయించుటకు ప్రయత్నించు.

పోర ఏ బెంటు. యు నై టెడీకక్ సర్వీ
 బందర్ పిథి, మద్రాసు - 1.
 గ్రాంఛీలు: హైదరాబాదు, విజయవాడ.

వారసింహ లేహ్యము
 ఎంగురుతో చేరినది. మేహము
 ఎక్కువ, విస్తృతమైన వగైరా హరించి
 లుము 20వద్ద కల్గియును 20కు.
 2వద్ద 3, 4-10 వోసేతరు 1-1-0
 పి. సి. ఎ. అండ్ కో, (అయిర్వేది నవాబుం),
 పెరిషి (హైద్రా) — వెల్లూరు జిల్లా.

సుగిరి గిరిలలో నుడుస యుద్ధ

మూలం: జూన్స్ వెర్క్

31 కెప్టెన్ నీమో అఖిరి మాట

త్రరవాత జలాంతర్గామి తలుపులు
దభాలున మూసుకుపోయాయి.
నాటిల్లో నాలుగువైపులా అంధ
కారము, నిశ్శబ్దతలుముకున్నాయి.
జలాంతర్గామి మహావేగంతో
ప్రయాణం సాగించింది. అది ఉత్త
రంగా పోతుండో, దక్షిణంగా
పోతుండో ఏమీ అంతు చిక్క
లేదు. ఆ ఓడ అంత దారుణంగా
ముంచివేసినతరవాత కెప్టెన్ నీమో
మళ్ళీ ఎక్కడికి ప్రయాణం కట్టాడో!

నాకానాక ముంచివేసినప్పటి
నుంచీ కెప్టెన్ నీమో అంటే పట్ట
కానికోపం బయలుదేరింది. అంతలో
దీపాలు వెలిగాయి చేనొకమారు
యంత్రాలకేసి చూశాను. జలాంత
ర్గామి గంటకు 25 మైళ్ళ వేగంతో
చరచరా సాగిపోతుంది. చాలా

వరకు సముద్రం లోపలనుంచే
ప్రయాణం సాగించినా ఒక్కొక్క
ప్పుడు సముద్రం మీదికకూడా
తేలుతూండేది.

మా జలాంతర్గామి అప్పుడే
ఇంగ్లీషు ఛానల్ దాటిపోయిందని
నావ్వే తీరంకేసి సాగిపోతుందని
గ్రహించాను.

సాయంత్రం అయ్యేసరికి జలాంత
ర్గామి కొన్ని వందలమైళ్ళ దూరం
వెళ్లిపోయింది. బాగా చీకటివడింది.
సముద్రం అంతా అంధకారబంధు
రంగా ఉంది. కొంతనేటికి మినుకు
మినుకుమంటూ చంద్రవంక కనిపిం
చింది.

నేను నా గదిలోకి వెళ్లాను గాని
ఎంత ప్రయత్నించినా నిద్ర పట్ట
లేదు. నాకానాక ముంచివేసిన
వ్యవహారం అంతా గుండెలమీద

అనువాదం: "వినాయక"

కుంపటిలా కనబడింది. ఎంతగా
ప్రయత్నించినా నిద్ర పట్టలేదు.

ఆరోజు మొదలుకొని జలాంత
ర్గామి ఎటు సాగిపోతున్నదీ ఎవరికీ
తెలియలేదు. అంతా మంచు మును
గులో మునిగిపోతున్నట్లే కనబడింది.
నాకలో ఉన్న గడియారాలన్నీ
ఆగిపోయాయి. జలాంతర్గామి
ప్రయాణం ఆవిధంగా సుమారు
ఇరవైరోజులదాకా సాగిపోయింది.
కెప్టెన్ నీమో మాకెవ్వరికీ మరికని
పించడమే మానేశాడు.

నెడ్లాండ్, కాన్స్టెంట్ నూఫా
నాకళ్ళకి కనబడడమే మానేశారు.
అక్కనుకొద్దీ నెడ్లాండ్ ఆత్మ
హత్యకు పాల్పడతాడేమోనని
కాన్స్టెంట్ భయపడ్డాడు. అందుచేత
అస్తమానము అతగాణ్ణి కనిపెట్టు
కుని కూర్చునేవాడు. నాకీ పరిస్థితు
లన్నీ బాగా దుర్భరంగా కనిపిం
చాయి.

కొంతనేవేమీ తోచక కొంచెం

జరిగిన కథ :-

అది 1866 వ సంవత్సరం ప్రారంభం. సాగర గర్భంలో బ్రహ్మాండమైన జలజంతువేదో కనిపించిందనే వార్త ప్రపంచప్రజలను విభ్రాంతులను చేసింది. సముద్రంలో ప్రయాణంచేసే నౌకలకది ఇట్టే కనిపించి ఇట్టే మాయమయ్యేది. అమెరికా ప్రభుత్వం ఆ బ్రహ్మాంతులకన్న అనేక యుద్ధనౌకలు ఆ జలజంతువును వేటాడడానికే నియమించారు. అమెరికా ప్రభుత్వ నౌకాళా కార్యదర్శి హాబ్స్ (Hobbs) ప్రభుత్వ ప్రతినిధిగా ప్రాఫెసర్ అరోనాను ఈ విజ్ఞానయాత్రలో పాల్గొనవలసిందిని ప్రార్థిస్తాడు. అతడు వెంటనే దాని కంగీకరించి తన పరిచారకుడు కాన్స్టేబుల్ సహా ఓడ ఎక్కుతాడు. అబ్రహామలింకన్ క్రమక్రమంగా పసిఫిక్ ఆముహాసముద్రంలో ప్రవేశిస్తుంది. అది అలాగ కొంతదూరం ప్రయాణం చేసేసరికి కొంతదూరంలో సముద్రతరంగాలమీద ఒక పెద్ద వెలుగుకనిపించింది. ఆ వెలుగు ఒక పెద్ద జలచరానికి సంబంధించినదే ఉండాలని నౌకాధికారులంతా ఊహించారు. నావ దానిదగ్గరికి పట్టిరచి దానిమీద ఫిరంగిగుల్లివర్షం కురిపించారు. అబ్రహామలింకన్ తరవాత జరిగిన పోరాటంలో ఎందుకు పనికిరానిదై పోతుంది. ప్రాఫెసర్ అరోనా, కాన్స్టేబుల్ నెడ్ లాండులతో కలిసి ఒక జలాంతరామిలో ప్రవేశిస్తాడు. కొంతసేపటికి ఓడనావికులు వారికి సుష్టుగా భోజనం పెడతారు. కప్పెన్ సీమో ఇక ఆ ఓడలోనించి ఎవరు బైటపడలేరని చెప్పి ప్రాఫెసరు అరోనాకు జలాంతరామి యంత్రాల రహస్యాలు తెలియజేస్తాడు. కప్పెన్ సీమో జలాంతరామి నడిపించేపద్ధతి అంతా ప్రాఫెసర్ అరోనాకు తెలియజేస్తాడు. పిమ్మట జలాంతరామి కిరుచ్చైలా లేచుకున్న అద్దాలలోనించి అద్భుతమైన సాగరగర్భ జలచరాలు కనిపిస్తాయి. ఆ తరవాత జలాంతరామి సాగరగర్భంలోని కెప్టెన్ ద్వీపానికి బయలుదేరుతుంది. జలాంతరామి వానికొక ద్వీపంమీద గావేలి గిల్చివాద్వీపానికి సమాపంలో నిలబడుతుంది. అరోనా అనుచరులతో కలిసి ఆ ద్వీపంలో ప్రవేశిస్తాడు. ముగ్గురు గిల్చివా ద్వీపంలో వేటముగించుకొనివస్తూండగా హఠాత్తుగా ఒక రాయి వారిదిగర పడుతుంది. పిమ్మట కప్పెన్ సీమో వజ్రాయుధంతో ఆటవికుల నందరినీ హడలగొట్టి వేస్తాడు. క్రమంగా జలాంతరామి పగడాలదీవి జేగుంటుంది. చనిపోయిన నావికుని కొకనికి అక్కడ సమాధి ఏర్పాటుచేస్తారు. కప్పెన్ సీమో మమ్మారు సింధుశాఖలో ఒక పెద్దమత్స్యం సంపాదిస్తాడు. పిమ్మట ఎంతో చాకచక్యంతో ఒక బెప్పనావి ప్రాణాలు సంగ్రహిస్తాడు. పిమ్మట జలాంతరామి మన్యగరాసముద్రండాటి అట్లాంటిక్ మహాసముద్రంలో ప్రవేశిస్తుంది తరవాత జలాంతరామి నావికులు విగో ఆఖాతంలో మునిగి వెండిబంగారాభరణాలు సేకరిస్తారు. కప్పెన్ సీమో ప్రాఫెసర్ అరోనాకు అట్లాంటిన్ ఖండం చూపిస్తాడు. జలాంతరామి సముద్రం ఆట్టుడుగున ఉన్న బొగ్గునులలో నించి బొగ్గు నింపుకుంటుంది. క్రమంగా దుర్బద్ధమైన మంచుకొండ అడుగునించి ప్రయాణంచేసి దక్షిణాదుం సమీపిస్తుంది తరవాత కప్పెన్ సీమో దక్షిణాదుం కనిపెట్టి అక్కడ తన జండా ఎగరవేస్తాడు. జలాంతరామి దక్షిణాదుం దగ్గరినించి మళ్ళీ తిరుగుప్రయాణం సాగిస్తుంది. అప్పపాది జంతువులతో చేసిన పోరాటంలో జలాంతరామి నావికు డోక్టరు మరణిస్తాడు. తరవాత జలాంతరామి గల్ఫ్ స్ట్రీమ్ లో ప్రయాణం సాగిస్తుంది. పిమ్మట జలాంతరామి నావికులు క్రతునాక మంచివేస్తారు.

“నాకొక 20 మైళ్ళ దూరంలో భూమి కొంచెం చూచాయగా కనిపిస్తుంది.”

“మనం సముద్రానికి బలి అయి పోయినానరే! తప్పకుండా ఈవేళ రాత్రి పారిపోదాము.”

“గాలి బాగా జోరుగా విసురు తుంది గాని మనం చిన్న బోటులో పడితే అంతగా భయపడవలసిందేమీలేదు.”

“నేను తప్పకుండా నీతో వస్తాను” అన్నాను.

“పారిపోతూంటే పట్టుబడిపోవడమే జరిగితే, శక్తికొద్దీ దెబ్బలాడతాను. ప్రాణాలకై నా తెగిస్తాను.”

“మనం అందరము ప్రాణాలున్నంత వరకు పోరాడదాము.” అన్నాను

తరవాత నేను టాపుమిడికి వెళ్ళాను. సముద్రం అంతా చాలా అల్లకల్లోలంగా ఉంది.

ఆవేళ సాయంత్రం ఆరు గంటలకు నెడ్ లాండ్ మల్లీ నా దగ్గరికి వచ్చి నన్ను హెచ్చరించాడు:

“వెళ్ళిపోయేలోగా మల్లీ మనం ఒకర్నొకరిని చూసుకోవడం జరగదు. ఈసంగతి మళ్ళీ మీరింకొకసారి జ్ఞాపకం చేస్తున్నాను. నెమ్మదిగా ఆ చిన్నబోటు దగ్గరి రండి! మేమిద్దరం మీకొనం ఎదురు చూస్తుంటాము.” పిమ్మట తొందరగా అక్కడినించి వెళ్ళిపోయాడు.

నేనాఖిరిసారిగా ఆ జలాంతరామిలో ఉన్న విచిత్రవస్తువులకేసి చూశాను. నా వస్తువులన్నీ ఒక చిన్ననంచీలో జాగ్రత్త చేశాను. నాగుండె గబగబా కొట్టుకుంది. సముద్రంలో ఈదడానికి తగిన దుస్తులన్నీ వేసుకున్నాను.

★ సాగరగర్భంలో సాహసయాత్ర ★

మౌతనిదలో పడ్డాను. అంతలో నెడ్ లాండ్ నా దగ్గరికివచ్చి, నన్ను లేపి నా చెవిలో నెమ్మదిగా ఊదాడు:

“మనం అంతా పారిపోతున్నాము!”

నేను లేచికూర్చుని అడిగాను:

“ఎప్పుడు?”

“ఈవేళ రాత్రే జలాంతరామిలో ఉన్న జనం అంతా బద్ధకంగా పడుకున్నట్లున్నారు. ఇంతకంటే

మంచినమయం దొరకదు.”

“అయితే మనమిప్పుడెక్కడున్నాము?”

■ సమయంలో కెప్టెన్ సీమా ఏమిచేస్తున్నాడో తెలియలేదు. నాకాక్షణంలో జలాంతర్గామిలో ఉండగా జరిగిన సంఘటనలన్నీ ఒకటాకటిగా జ్ఞాపకం వచ్చాయి.

అదే సమయంలో కెప్టెన్ సీమా గదిలో పియానోసంగీతం వినిపించింది. అప్పుడే పది కావచ్చింది. ఇక జలాంతర్గామి విడిచి-వెళ్ళే సమయం ఆసన్నమయింది. నేను మెల్లిగా తలుపు తెరుద్దామని అనుకొన్నాను.

కెప్టెన్ సీమా ఆ గదిలోనే ఉన్నాడు. అంతలో అతడొక పెద్ద నిట్టూర్పు విడిచిపెట్టాడు. అది విని నేనక్కడే ఆగిపోయాను. అతడు నిలబడిఉన్నాడని ఊహించాను.

ఆ ఉత్తరక్షణంలో కెప్టెన్ సీమా దండ కట్టకుని నావైపు నడిచి వచ్చాడు.

అతనిహృదయం శోకావేశంతో కొట్టుకుంటూంది. అతడన్నప్రంగా ఏదో గొణుగుకుంటున్నాడు:

“భగవంతుడా! ఇంకిది చాలు!” అన్న మాటలు నాకు స్పష్టంగా వినిపించాయి.

ఏదో బ్రహ్మాండమైన పశ్చాత్తాపోద్వేగం అతన్ని కాలిచివేసి ఉండవచ్చును. కనకనే అతడా విధంగా బాధపడుతూ ఉండవచ్చునని అనుకొన్నాను. ఇక నేనతని గది తలుపు తెరిచివదలుచుకోలేదు. మాట్లాడకుండా నా దారిని నేను వెళ్ళిపోయాను.

అయిదారు నిమిషాలలో ఆచిన్న నావ దగ్గరికి వెళ్ళిపోయాను. నెడ్ లాండ్, కొన్సెలు ఆ నావలో కూర్చున్నారు. పారిపోవడానికి సిద్ధంగా ఉన్నారు.

నేనానావలో కూర్చుంటూ “బయలుదేరండి!” అన్నాను.

నెడ్ లాండ్ నెమ్మదిగా ఆ చిన్న నావకు, జలాంతర్గామికి మధ్య విగించిన మరమేకులన్నీ ఒకటాకటిగా వదులుచెయ్యడం మొదలుపెట్టాడు.

అంతలో జలాంతర్గామిలో ఒక పెద్ద గందరగోళం బయలుదేరింది. నెడ్ లాండ్ నా చేతికొక చిన్న బాకు అందించాడు. నేనది చేత్తో పట్టుకుని సిద్ధంగా నిలబడ్డాను.

కాని జలాంతర్గామి నావికులంతా ఒకేగొంతుతో గట్టిగా అరుస్తున్నారు. వాళ్ళందరూ అలాగ ఎందుకరుస్తున్నారో నాకేమీ బోధపడలేదు. అందరూ ఒకే కంఠంతో ఒకే మాట ఉచ్చరిస్తున్నారు! వాళ్ళందరూ పెట్టేకేకలు మా పారిపోవడాన్ని గురించి కానేకాదని తేలిపోయింది. అయినా వాళ్ళంతా అలాగెందుకు కేకలు పెడుతున్నారో! నేను వాళ్ళు పెట్టేకేక జాగ్రత్తగా ఆలకించాను.

వాళ్ళంతా ‘సుడిగుండం!’ ‘సుడిగుండం!’ అని ఒకే గొంతుకతో అరుస్తున్నారు. నేనది విని నిర్ఘాంత పోయాను! ఏదో సుడిగుండంలో పడినంతమాత్రాన అంత భయం కరంగా కేకలు పెట్టాలా? బహుశా మేము నార్వేజీరంలో సుప్రసిద్ధమయిన పెద్ద సుడిగుండంలో పడిపోయామేమో!

నార్వేజీరంలో లాఫోజెన్, ఫారో ద్వీపాల మధ్యన ఒక పెద్ద సుడిగుండం ఉంది. ఆ ప్రాంతానికి ‘సాగరనాభి ప్రదేశ’ మనే పేరు సుప్రసిద్ధం! అది మాఅందరికీ బాగా తెలుసును.

ఏదిమొళ్ల ప్రదేశంలో ఉన్న

ఓడలూ, జలజంతువులు ■ సుడిగుండంలో పడి గిరిగిరా తిరిగి చిట్టచివరికి దానిలో ములిగిపోతూంటాయి.

తేలిపో తేలియకో కెప్టెన్ సీమా జలాంతర్గామి నా బ్రహ్మాండమైన సుడిగుండంలోకి పట్టించి ఉంటాడు. అందుచేతనే మా జలాంతర్గామి శరవేగంతో ■ సుడిగుండంలోకి వెళ్ళిపోతూంది. జలాంతర్గామి ఆ సుడిగుండానికి సమీపానికి వెళ్ళిన కొద్దీ పారిపోవాలని మేము చేసిన ప్రయత్నాలన్నీ మంట గలిసి పోయాయని తేలిపోయింది. ఇక ఆ సమయంలో చిన్న నావలోకి దూకడమంటే మృత్యుముఖంలోకి దూకడమన్న మాట! అందుచేత మేమల్లాగే నిలబడిపోయాము. జలాంతర్గామి ఇక చేసేదేమీలేక శరవేగంతో ■ సుడిగుండంవైపు వెళ్ళిపోయింది. —ఇంకా ఉంది.

పాండురంగ మాహాత్యయము

శ్రీ కృష్ణదేవరాయ సభాలోకారులైన తేనాలి రామకృష్ణ మహాకవి వర్యుని చేరచియింపబడినది, విలసిల్లు “పాండురంగ మాహాత్యయము” అంబకు పద్యకావ్యము లఘుటీకతో రాయలు సైబాన ముద్రితమైనది. వెల రు 4 8 0

పరమానంద గురుశిష్యుల కథలు
గుల్బర్గాలో బాలురకు, వృద్ధులకు కడు పుష్పించు కథాసంగ్రహము. వెల రు 0 12 0
నర్వరచింతామణి (నర్వరశాస్త్రము)
అను నామాంకిరము గల యోగశాస్త్రము ఆంధ్ర తత్వరసహితము సర్వశాస్త్రము. ■ సేకమైన ఆపూర్వ విషయములు కలవు. వెల రు 1 12 0

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ :—ఆంధ్ర దేశ పురూర్యచరిత్ర 1850 నుండి 1956 వరకు ఖుప్తముగా సులభకైతిలో బాలురకు, పెద్దలకు దెలియునట్లు వాయుకుల బొమ్మలతో వ్రాయబడినది. వెల రు 0 8 0

ఆంధ్ర పబ్లిషింగ్ హౌస్,
వేపేరి, మద్రాసు - 7.

ఆంధ్ర - వారసత్వ

“పిల్ల కాయలచేత తోటకునీళ్లు పోయించండి నేను అటు గేదకు మేతవేసి వస్తాను” అని వెళుతాడు. ఇహ మళ్ళీ రాడు... మే నేజరు గారింటికి వెళ్లి ఆయన కొడుక్కి ప్రైవేటు చెపుతూ కూచుంటాడు... కుట్టవెగనకు భర్తూఫారంలో చేరుస్తాడు! సరేనీ ఈ అరవైనుండి వానరల్ని నేను మళ్ళీ నూనూచుంటాను.

(పిల్లల వైపు తిరిగి) అరేయ్! పోలాయ్! పేగులు తోడుతాను వెవా!... ఆ అమ్మాయ్ జడపుచ్చుకుని లాగుతావ్?... కూచో... అరేయ్... గొడ్డకొడికల్లే వా రేవరు? ప్లాండవ్... సిట్... స్టాండ్... డి... డి... డి... లైను తప్పకుండా వెళ్ళండి...

ఊ: ఇహ నా నాలుగవ “ప్రాణేశ్వరుడు” నేను తాడుకట్టిన నాంచారమ్మ ఇసుకలో నుంచి తైలాన్ని తీయవచ్చు నేమోగాని ఆమె పెదిమమిది నవ్వును తెప్పించలేం. ఆమెను పెండ్లాడటం నా అదృష్టమనీ, నమ్మి పెళ్లాడటం ఆమె దురదృష్టమనీ నాంచారమ్మ కనిపెట్టిన సిద్ధాంతం. మే నేజరిచ్చిన 28 రూపాయలూ తీసుకెళ్ళి నేరుగా ఆమెకు సమర్పించుకుంటాను. ముక్కు పొడుం కొనుక్కోటానికి ఒక్క అణా ఇవ్వమంటే గంటే కొలుస్తాను నా గత్ర అంటుంది. చక్కపలుకుపెట్టే తిండి తిన్నానంటే నాలుగు కందిగింజలు చేతిలో విదుల్లుతుంది. బడి పంతులుకు భార్యగా ఉండటంకంటే, తినటానికన్న విధవముండ పేలని కొత్తనామెత ప్రవచించింది. ఉన్న దుండగా కుచేయిడి సంతతిమాదిరిగా నలుగురు ఆడపిల్లలు పుట్టారు. వాళ్ళ తలలకు రాయడానికి కొప్పరి నూనె లేదంటే నమ్మండి!

తెల్లవెంట్రుక లుండవ

(GOVT REGD).

రంగులనుచూచి మోసపోవద్దు. అది తాత్కాలికము మా సువాసన “మన మోహిని పేర్ ఆయిర్” అనేక వనమూలికలతో ఆయుర్వేద వద్దిలొ తయారైనది. 80 సం||ల విద్యున్నవరకు వెండ్రుకలను వల్లగా వుంచును ఇదిగాక మెదడుకు దణ్ణదనము నిచ్చును. ఉన్నాదము, తలనొప్పి వగైరా అజ్ఞుల రావేయదు. “జ్ఞాపక శక్తి”ని కంటిచూపును వృద్ధిచేయును. కొద్దిగా నెరసివుంటే ఒక పీసా రు. 5-0-0; 3 పీసా రు. 12-0-0 ప్రగము నెరసివుంటే ఒక పీసా రు. 6-0-0. 4 పీసా రు. 15/- పూర్తిగా నెరసివుంటే ఒక పీసా రు. 7/- అ 5 పీసా రు. 18/- అ. ఎని చేయలేదని ముజావునర్పిన పూర్తి సొమ్ము వాసను చేయబడును. కోరినవారికి పూసే.

GENERAL LABORATORIES,
(P. W) P. O. Rajdhanwar (H. Bhag.).

జన్మకొక శివరాత్రి అన్నట్లు మా మొహంలా కాస్త తేటగావుండేది దనరాపండక్కి. లేని నవ్వుతెచ్చుకొని, చాక్కచినుగులు ఉత్తరీయంకింద దాచిపెట్టి, పైరు చెప్పులు వేసుకొని, పిల్లల్ని అడిలించుకుంటూ వస్తుంటాం... పప్పుతెల్లలు పిల్లలకోసం అని మింగుకుంటారు... మేయూ వాటికోసమే మొహము వాచిపోతున్నాం... నామటుకు నేను పసిపిల్లవాడిలాగా ఇంటింటికి వెళ్ళి పప్పుడు దోవెడు దోవెడు పప్పుతెల్లలు తింటుంటాను. ఏడాదినుంచివున్న ఆకలిని పదిరోజుల్లో కాస్త తగ్గింపరుస్తాను... ఆ పప్పుతెల్లలను ఇంటికిగూడ మూటకట్టుకొని తీసుకురావేదని నాంచారమ్మ మాత్రముచూకొని కూచుంటుంది. ఆ పదిరోజులూ చేతిలోకి నెయ్యి నెయ్యినుపొమ్మని శిక్షవిధించింది!... మహాద్ మానగరారు మాత్రం ఈపదిరోజులూ అంతా తినబుజానవేసుకొని మోస్తానంటాడు. ప్రతిపిల్లవాడికీ తన స్వయంగా పాతంచెపుతున్నట్లు స్టంట్లు వేస్తాడు!... పిల్ల కాయల ఇళ్ళకుపోయినపుడు వాళ్ళిచ్చే కానుకలన్నీ కోటుజేబులో వేసుకొని వస్తాడు. అందులో తను సొగము తీసుకొని కటాక్షవీక్షణాలు పారేస్తూ నాకు సగం పైకం ఇస్తాడు... దున్నే రోజుల్లో దేశంమీదికిపోయి కోతలరోజుల్లో కొడవలివట్టుకొని రావడమంటే ఇదేగా!

(పిల్లలవైపు తిరిగి) అరేయ్... ఎవరా క్కడా... సోమలిం గం... పెద్ద గంట కొట్టా... టైమయ్యేవుంటుంది... ఇంకా ఇంతసేపా... టైము కావస్తుంటుంది... కొట్టకొట్టా... (గంట గణగణ విసబడుతుంది.) ఆ... అబ్బాయిలూ అమ్మాయిలూ స్టాండ్... ఇవ్వాలేవారం... సాయంత్రం బడిలేదు... రేపు ఆదివారం నెలన... ఎల్లండి పొద్దున్నే రండి.. పొండి... లైను తప్పిందంటే పిపుమొగుతుంది నా గత్ర.. (పిల్లలంతా వెళ్ళిపోతారు)

ఆ... బరికేక బడిపంతులంటాడు... కాదుకాదు. చావలేక బడిపంతులని అనాలి... ఎండొక్కతున్నది... లోపల ఆ త్యా రాముడు గోలపెడుతున్నాడు... ఇప్పటికింకా నాంచారమ్మ పొయిమీద ఎసరు ఎక్కించివుండదు... రామ రామ! కృష్ణకృష్ణ!... ఇప్పుడే ఇంటికివెళ్ళితే నలుగురుపిల్లలూ కానలివ్వమని పిలుస్తారు... కాస్త అటు రామమందిరంవాక వెళ్ళివస్తాను. అక్కడ గాలికి తిరిగేవాళ్ళంతాచేరి చతుర్ముఖ పారాయణం చేస్తావుంటారు... నావగ్గర పిక్కలేవుగా! నమ్మ ఆ నవివర్గా... ఊరికి వనకొలుపుండి చూసి సంతోషిస్తుంటాను... వెళ్ళివస్తాను... అప్పుడప్పుడు వస్తావుండండి!

ఆశావాది

రాజగారి గుర్రాలశాలలో పనిచేసేవాడొకడు ఖాసీ చేసి రాజగారిచే విచారణలో ఉరిశిక్ష విధించబడ్డాడు. తీర్పుయిన తర్వాత “మహాప్రభూ! నా దొక మనవి చిత్తగించండి. నాకు గుట్టాన్ని ఆకాశమార్గాన ఎగిరించడం చాతనవును. ఒక్క నంవత్తరము గడువిస్తే మీ పంచకళ్యాణి ఆకాశాన పయనించేటట్లు చేస్తాను. అలా చేయలేకపోతే నా శిరిస్సును వలినవారి కొప్పగించు కొంటాను,” అని వేడుకొన్నాడు. రాజు కూడా “నరే చూద్దాం. అలాగే కానిమ్మ”న్నాడు. మర్నాటి నుంచి గుర్రానికి శిక్షణ ప్రారంభమయింది. అశ్వ శిక్షకుడు తర్ఫీదిస్తుండగా అతనిన్నే హితు డొకడువచ్చి “ఒరే, నిజంగా నీవు ఆ గుర్రాన్ని ఎగిరించగలవా?” అని అడిగాడు. వాడు “నా మొఖం! గుట్ట మెలా ఎగురుతుంది? ఈ మిషతో ఒక నంవత్తరం నా ఉరిశిక్ష వాయిదాపడింది. ఈ నంవత్తరం లోపా ఎన్నెనా జరగవచ్చు. ఈ రాజు మరణించవచ్చు. లేదా నేను చనిపోవచ్చు. లేదా యీ గుర్రం చనిపోవచ్చు. ఈ మూడూ కాకపోతే ఈ లోపల గుర్రమే ఎగరడం నేర్చుకోవచ్చు!” అన్నాడు నవ్వుతూ.

—ఎ. పి. రంగారావు.

వనితా వోకే

కొన్ని కొన్ని సమయాల్లో మనం ఛాందస్సును వాటివల కఠిన పరిస్థితుల్ని ఎదుర్కోవలసి వస్తూ వుంటుంది. ఈ మధ్య కొందరు నల్లపూసలు వేసుకోవటం తిరిగి ప్రారంభించారు. కొన్నాళ్ళు నల్లపూసలు (పెళ్ళైనవాళ్ళైనాసరే) వేసుకోకపోవటం ఛాందసు. వేసుకుంటే మోటు అని అనకున్నవాళ్ళు కూడా చాలామంది ఉన్నారు. కాని యిప్పుడు శ్రీమతులేకాక “కుమారి”లు కూడా నల్లపూసలు, కుంకం బొట్టతో ప్రత్యక్షం అవుతున్నారు. (మా నాయనమ్మ కాలంలో కన్నె పిల్లలు అగులబొట్టు పెట్టుకునేవారుట.)

కొన్నాళ్ళు బంగారురంగు పూసలు, కొన్నాళ్ళు గజాపూసలు, మరి కొన్నాళ్ళు మైనంపూసలు, ప్రస్తుతం నల్లపూసలు (ఈ మధ్యలో కొన్నాళ్ళు బోసిమెడలు) ఇల్లా ఒకదాని తర్వాత ఒకటిగా గుర్రబా ఛాందసు నూరిపోతున్నాయి.

పూర్వం, అంటే మన అమ్మమ్మల చిన్నమ్మడు చిన్న చిన్న రంగు రంగు పూసలు రవికలకీ, గొడ్డకీ, (అంటే ఆ కాలపు జంపరుగొడ్డు) కుట్టుకునేవారుట. ఆ కాలంలో అవి “చీమలు చేసిన పూసలు” అనే పేరుతో చెలామణి అయ్యేవి. చాలా చవకగా ఉండేవిట కూడా. వాటిని యిప్పుడు ఎవిన యువతీమణులు ఛాందసు వేసేటంతో ధరించడం మొదలు పెట్టడంతో ధర పెరిగి అఖరికి ఆ కాలంలో అర్థనాకి మూడు వచ్చే గుత్తులు అర్థరూపాయికి ఒకటయ్యాయి.

ఇల్లా పూసలలో అనేకరకాలు ఉన్నప్పటికీ సమయానుకూలంగా ఒక్కొక్కరంగు ఛాందసుగా పట్టణాల్లో గుర్తించబడుతోంది. ఇంతకీ చెప్పవచ్చే జీమటంటే పూర్వం

పది సంవత్సరాలు వచ్చీరాని ఆపిల్లలే నల్లపూసలు వేసుకుంటే, మనం మాత్రం ఏం తీసిపోయామని యిప్పటి వవిన యువకులు కూడా నల్లపూసలు వేసుకోవటం మొదలు పెట్టారు అంటే ఒక్కటి లేదాలెండి, ఏమిటంటే ఆ కాలంలో పెళ్ళయిన తరువాత వేసుకునేవారు యిప్పుడు ముందుగానే వేసుకుంటున్నారు. ఇట వంటివన్న చెయ్యటంవల్లనే నలుగురిలో నవ్వులపాలు కావటంకూడా.

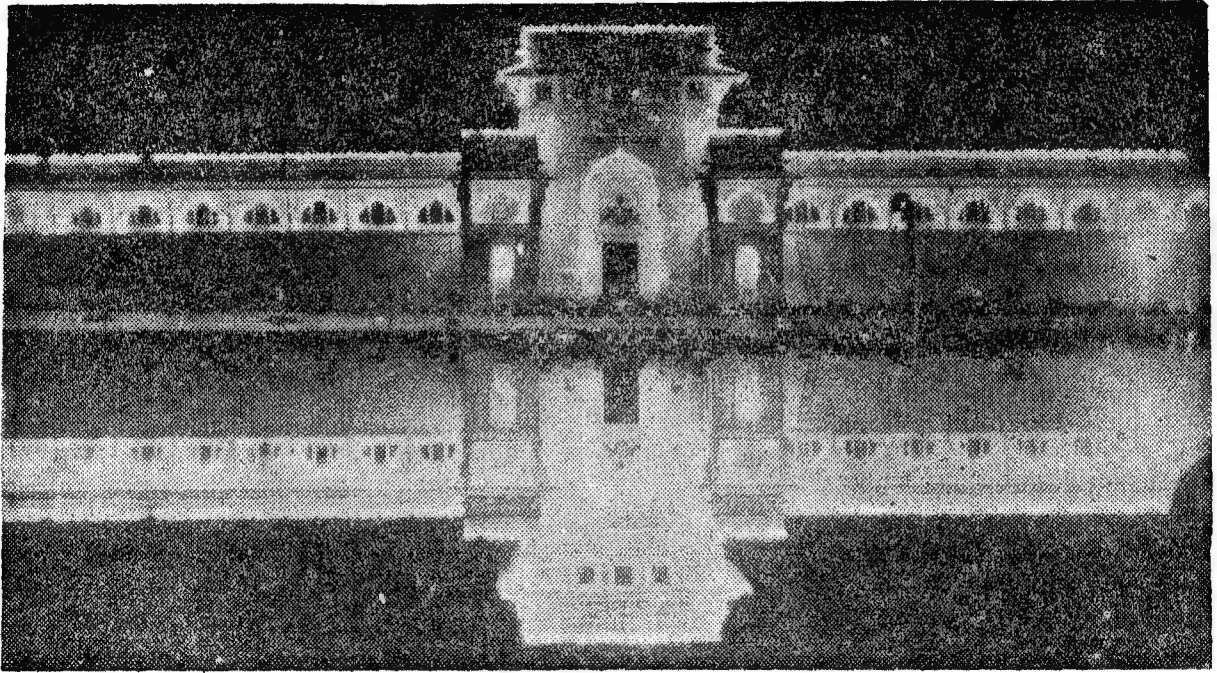
ఈవిడవకో ముసలమ్మకాబోయి, అందుకనే ఈకాలపు ఛాందసుగరించి ఈలా గరాస్తోంది అనుకుంటారేమో. అదేంకాదు. నేనుకూడా ఈకాలపుస్త్రీనే. అందుకే నాకు ఈపూసల ఛాందసువిషయంలో ఒకసారి “బుద్ధివచ్చింది మహాప్రభో! యింకప్పుడూ “అతిఛాందసు” పు పోకూడదు” అనుకునేదాకా వచ్చింది.

మొన్న మధ్య మా మేనత్త మనవరాలి పెళ్ళికి, మేమంతా “ఇందుపల్లి” అగ్రహారం వెళ్ళాం. అది అసలే కుద్రపెట్టారు. వెళ్ళేటప్పుడు అక్కయ్య చెప్పనేచెప్పింది “నీ కాలేజిఛాందసు అక్కడమాపించక” అని. నేనుకూడా పెద్దలమాట ఎందుకు వినకపోవాలని సాదాగా నేనెళ్ళాను. కాని నేను చేసినవారబాటు అక్కడికి వెళ్ళేదాకా గుర్తురాలేదు. అదేమిటంటే వెళ్ళేటప్పుడు మెల్లోఉన్న నల్లపూసలదండ తీయడం మర్చిపోయాను. ఇక అక్కడికివెళ్ళక, అందరికీల్లోనూపడాక తీయడం ఎలా? అందుకని ఏమేలేఅయిందని ఊరుకున్నా.

విం. సుధ

ఇంతలోకే మా ఆత్రియ్య పిన్నత్రగారుట, ఒకముసలావిడవచ్చి, పట్నంనుంచి వచ్చిన వారు వీరేననేఅంటూ (నాఖర్కంకాల్) నా ప్రక్కనే చిలికిలపడింది. యింకేం అవిడ కంటబడింది నా నల్లపూసలదండ! అవిడ కాస్తేపు నన్ను ఎగాదిగాచూసి సంతృప్తిగా చిరు నవ్వు నవ్వుకుని, “ఏ పూరిచ్చా రమ్మయీ” అంది నేను ఇకేమిటా? అని తెల్లబోయి చూస్తున్నాను. అక్కయ్య నోరుమానుకుని తెగనవ్వుతోంది, నేను ముందే చెప్పలేదా? అన్నట్లు నా వంక చూస్తూ. నాకు అప్పటికి పరిస్థితి అర్థమైంది. నేను కొంచెంతిమాయించుకునే లోపల అవిడ మళ్ళీ అక్కయ్యతో పాపం అది సిగ్గు పడుతోంది కాబోలు నువ్వు చెప్పమయ్యి అంది; తెలుసుకోక పోలే కొంపమునిగి పోయినట్లు. చటుక్కున నేను కాస్త తెలివి ఉపయోగించి, మా ఊరేనండీ అన్నా. అంతలో ఊరుకుంటే అవిడ గొప్పేంఉంది. మీ ఆయనకి ఎంపనమ్మా? అంది. నేను కోపం, అనమానం రెండొకరినీ దహించి వేస్తూండగా “ఇంకా ఏంలేదండీ” అని అక్కడినుంచి లేచినచ్చేకా. అక్కయ్య మాత్రం నా తెలివికి అశ్చర్య పోతూయింకా అక్కడే కూర్చుని ఉంది. తరువాత అవిడ తనముసలరాలితో అంటోంటే విసిపించింది. పట్నంలో చదివేపిల్లకూడా చూగులక్షణంగా నల్లపూసలు వేసుకుంది అని. పాపం ఆపిల్లకింకా కొత్తఛాందసు వాటి సమాచారం తెలియదు కాబోలు.

ఇల్లా ఒక్కొక్కప్పుడు మన చిన్నతనపు సరదాలే సమయాన్నునుసరించి మేలగక పోవడం చూలంగా ఇద్దరికీ అనుమానాల్ని, మనకు అభిమానాల్ని కలగ చేస్తాయి. పట్టణాల్లో అయితే మనసంగతి ఎవరూపటిం చుకోరుగాని పల్లెల్లో అల్లా కాదుగా! ★

ఆంధ్రప్రదేశ్ అవతరణోత్సవాలకు విద్యుద్దీపాలతో ప్రకాశించే హైదరాబాదు పబ్లిక్ గార్డెన్స్ లోని అజంతా మందిరం

సెప్టెంబరులో సంతానవంశం కానివారు అరుదు. దీనిలో బిడ్డలు పుట్టిన తరువాత నష్ట మయిపోవటం ఒకరకమూ, నెలలు నిండక పూర్వమే ఆకాలప్రసవంవల్ల నష్టం కావటము మరొకరకమూను ఈ రెండవ రకాన్ని గర్భప్రావం, లేక, గర్భవిచ్ఛిత్తి అంటారు. గర్భప్రావాలలో రెండరకాలు. లేక నెలలలో పిండాకారం సరిగా ఏర్పడక మునుపే జరిగేది ఒకరకం; పిండాకారము స్పష్టంగా ఏర్పడిన తరువాత జరిగే ఆకాల ప్రసవం రెండవది.

పది కొమ్మలకంటే ఒక గర్భప్రావం స్త్రీల ఆరోగ్యాన్ని ఎక్కువగా చెడగొట్టు గొందరి వైద్యులూ, అనుభవజ్ఞులూ అంటారు. గర్భప్రావం జరిగిన తరువాత, రక్తం శుభిషడి, దేహాగ్నియం యథాస్థితికి వచ్చిన తరువాత తిరిగి గర్భం ధరించినట్లయితే, తలి ఆరోగ్యం మంచిస్థితిలో ఉండటమే కాకుండా, పుటివబిడ్డ ఆరోగ్యవంతంగా పెరగటానికి అవకాశం ఉంటుంది. తల్లి

రక్తం పరిశుభిముగాలేని యెడల, పుటివబిడ్డ బలహీనముగా ఉండి వ్యాధుల దాడిని ఎదుర్కొనలేకపోతుంది పుట్టుకతో వచ్చిన బలహీనత బిడ్డను ఆజ్ఞాంతియూ అంటిపెంకుకొనే ఉంటుంది. ఆ బిడ్డ బ్రతికినప్పటికీ ఈసుగోమంటూ జీవితంలో ఏ ఆనందాన్ని అనుభవించలేనిస్థితిలో ఉంటుంది.

ఒక పర్యాయం గర్భప్రావం జరిగిన తరువాత, తిరిగి ఆ ప్రమాదం రాకుండా కాపాడుకోవటం తిరిగి, పుట్టబోయే బిడ్డా శ్రేయస్కరం. ఒక పర్యాయం గర్భప్రావం కాగానే, మరొకసారి ఆ విధంగా జరుగుతుండేమో నన్ను సంశయంగానీ, జరిగి తీరుతుందన్న గట్టి నిమ్మకం గానీ ఉండటానికి ఎక్కువ అవకాశములేను. తిరిగి ఆ విధముగా జరుగదనికూడా ఎవరూ చెప్పలేరు

ఇల్లిందల సర్వతీర్థి

కొని గర్భప్రావం జరిగిన వెంటనే దానికి మూలకారణమేనో తెలిసి కొన్ని చికిత్స పొందటం అత్యంతవశ్యకం; తల్లిబిడ్డలకు ఊచితరం.

సహజంగా వాటంతట అని అయే గర్భప్రావాలు గర్భకోశం ఆరోగ్యకరమయిన స్థితిలో లేనప్పుడుగానీ, స్థానం తప్పినప్పుడుగానీ జరుగుతాయని వైద్యుల ఆభిప్రాయం. గర్భప్రావాలనుండి స్త్రీలను కాపాడగలిగిన మంగులు “ఎలోపతి” “హామియోపతి,” “యువానీ,” “ఆయుర్వేద” కాన్సాగ్రిలలో ఔక్కుమించి ఉన్నాయి. వీటికంటే సానం తప్పిన కోళాలను యథాస్థితికి తీసుకొనివచ్చి, దేహాగ్ని పలుతెన్నీ పుష్పి చేక్షాగ్యగలిగినవి యోగాసనాలని యోగా ఇన్ సెట్టులునుండి శ్రమతి సీతా దేవి యోగిందగాను పెంపిసున్నాను.

మూత్రవివాసే అయిన ఒక గృహిణి ఇరవై అయిదు సంవత్సరాల వయస్సులో పొడగరి, బలకాలిని. కొని, ఆమెకు ఋతుమతి అయినప్పుడు

★ గర్భిణినిలకు యోగాసనాలు ★

కూడా నొప్పి వచ్చేది; బలహీనంగా ఉండేది. ఆమె తన 21 వ సంవత్సరాల మొదటిసారి గర్భం ధరించింది. ఆమెకు అప్పుడు వేవిళ్లు తప్ప ఏ వాధా లేదు. ఆరోగ్యం ముఖ్యంగానే ఉన్నది. కాని ఆరవ నెలలో గర్భం పోయినది. దాని తరువాత, ఆమె చాలా నీరసించిపోయింది. రెండవసారి గర్భం ధరించినప్పుడు, ఆమె ఎలాగోతని ఆయుర్వేద విధానాలలో గర్భప్రాసం కాకుండా ఉండటానికి చెప్పిన చికిత్సలను పొందింది. వారు చెప్పినట్లుగా జాగ్రత్త పడ్డది. కాని ఫలితం కూర్చుంటుంది. ఆ విధంగా తిరిగి రెండు పర్యాయములు గర్భప్రాసం జరిగింది. అయినా పర్యాయం ఆమె గర్భం ధరించినప్పుడు, ఎటు పాల్పడ్డారో, నైదుల అభిప్రాయాన్ని ను సరించి, కేంద్ర చికిత్స పొందితేనేగాని, లాభం కలుగజేసినాన్ని భావంతో, దిగులు పడిపోయింది. స్నేహితు లెవరో కూచించిన మొదట అనుకోకుండా ఆమె బొంబాయిలో ఉన్న యోగా ఇన్స్టిట్యూట్ కు వెళ్ళటం తలపెట్టింది. ఆమెకు అప్పుడు మూడు నెలల గర్భము. కేవలమీసత, బలహీనత తప్ప అప్పుడు ఆమె కేవలమయిన వ్యాధి లేదు. పాత్రకడుపు మాత్రం చిగువు తప్పి ఉన్నది అగ్నిమాంష్యమా, మలబద్ధిమా, జారీయమయిన కడుపు నొప్పి ఉండేవి. మనసులో ఆందోళన - విశ్వాస గర్భప్రాసం జరుగుతుందోనన్న భయం ఆమెకు పీడిస్తూ ఉండేది.

ఆమెకు ఆ యోగా సాధనాలయంలో ఈ క్రింది చికిత్స పథ్యము నియమింపబడింది! ప్రతి ఉదయమూ 7 గంటలకు నిద్రలేచి నాలుగవలక్షల గంజలో పాలు, తేనె కలిపి తీసుకోవలసింది. అప్పుడప్పుడు దీనిని కూరుగా నాలుగు ఉప్పు దిన్నట్లు, గూర్చి కలిపిన వేడివేడి పాలు తీసుకోవలసింది. ఉదయము ఎదున్నరనుండిని మిడింపావురకూ, గారిలో నడవటం వంగి వీడయినా పని చేయటం గలగల నడవటం,

ఆ సమయంలో అలపు వచ్చినట్లయితే, 5 నిమిషాల విశ్రాంతి, తరువాత తిరిగి పనిచేయటం, ఎనిమిదింటావుకు ప్రక్క మీద విశ్రాంతి తీసుకోవటం ఆమెకు వారు నియమించిన విధులు. అపకుండ్ల సమయంలోనే, ఒక ప్రత్యేకమయిన ప్రాణాయామసాసనం చేయవలసినదని విధించారు. ఆకలిగా ఉన్నట్లయితే, పండ్లరసం గాని, పండ్లు గాని తీసుకోవటానికి అనుమతించారు. తొమ్మిదిన్నరకు గోదవేపుని నీటితో స్నానం; 15 నిమిషాల విశ్రాంతి తరువాత అరగంటకాలం లేత ఎండలో తిరుగులెనవ్వులు ఉదయం 10 గంటలనుండి తేలికయిన చేలిపనులు గాని, గ్రంథపఠనం గాని గృహకృత్యములు గాని చేయవచ్చు. ఉదయము 11 గంటలకు భోజనం. ఆ భోజనములో చప్పారీలు, ఆకు కూరలు, ఒక డౌస్టు వరిఅన్నం, పప్పు, తియ్యటి నెయ్యం, లేక, గ్లాసెడు మజ్జిగ తీసుకోవచ్చునన్నారు.

భోజనానంతరం ఒక పావుగంటపేపు సంగీతపాఠనగానీ, కూర్చుని ఆకుతో ఆటలు పట్టుకు, చీట్ల పేకవంటి వాటితో కాలక్షేపం గానీ చేయాలి ఆమె చాలాపేపు కూర్చోవటంగానీ, వంట చేయకూడదని ఖండితంగా చెప్పారు. నిలవబడినప్పుడు గానీ, నడచేటప్పుడు గానీ, దేహం ముడుచుకోకుండా నిరారుగా ఉండవలెనని ఆశీర్వాదం. మధ్యాహ్నం మూడుగంటల వేళ నాలుగు అవున్నల పక్షిరసం, దాని తరువాత

వారా డబ్బర/బన, కొండబ్బయిల, ఆ నా ఫలాలు తీసుకోవచ్చునని ఆ ధి కారులు చెప్పినారు. ఆమెకు నాలుగు గంటలవరకూ బయట కాలక్షేపం. ఆపైన క్లినిక్ వద్ద మత్స్యసనం, హలాసనం, అర్ధపర్వాంగాసనం, సర్వాంగాసనం మొదలయిన యోగా సనాలలో శిక్షణ; క్రమబద్ధమయిన ఉచ్చాస్తి సరికొత్త సములు, ప్రధానంగా దేహంలోని కండరావయవాలకు కేక్రీని పటుత్వాన్ని చేకూర్చగలిగిన యోగాసనాలలో శిక్షణ ఇచ్చేవారు. యోగాసనాలకై, ప్రత్యేకంగా తయారుచేసిన బల్లమీద ఆమెను పరుండచెట్టి సానం తప్పిన అవయవాలు, కోశాలు యధాస్థితికి వచ్చేట్లుగా బల్లనుకదలించి, అవయవ కదలికను చేయించారు; వాటిలో నడుం భాగం తలభాగం కంటే ఎత్తుగా ఉండేట్లు పాత్ర కడుపులోని కోశాలకు బలాన్ని కేక్రీని చేకూర్చగలిగిన ప్రత్యేకమయిన ఆసనాలలో క్రమంగా శిక్షణ ఇచ్చారు.

సెన చెప్పిన చికిత్సకు తోడుగా అల్పావయవాలలో కిరణాల చికిత్స, నడుంవరకు స్నానం (Hypbath), మర్దనం చేస్తూ వచ్చారు. పుష్కరమయిన ఆహారం నిలమినులు, మాల్లు, కాలియం మొదటిరెండు వారాలు ఇచ్చారు. సాయంకాలం అయ్యి గంటల తరువాత తోలుపని, సంగీతం, తేలికయిన గ్రంథపఠనం, బహిరంగ ప్రదేశంలో నడకకూ అనుమతించారు. సాయంకాలం ఆరుగంటలకు ఎక్కువ పులుపుగానీ, తీసిగానీ లేచి నిమృతం రసం తీసుకోని; రాత్రి ఎనిమిది గంటలవరకు గృహకృత్యాలలో తేలికయినవి చేసుకోవటానికి అనుమతి లభించింది. రాత్రి ఎనిమిది గంటలకు భోజనం, దానిలో 8 అవున్నల "బిట్ మిలు" గానీ, చప్పారీలు గానీ, పచ్చికూరలు లేక, కూటుగానీ, ఆకాలంలో పండేపండ్లు, మాల్లు కలిపిన ఒక కప్ప వేడిపాలు ఉండాలని నిర్దేశించారు. ఒక పావుగంట ఇటు అటు తిరిగిన తరువాత సుమారు రాత్రి తొమ్మిది గంటలకు పడకకు చేరుకోవాలి.

ఈవిధంగా రెండు నెలలు యోగాసాధనాలయంలో ఉన్న తరువాత, ఆగర్భిణి స్త్రీ కడుపులో ఉన్న పిండము సక్రమంగా ఎదగటానికి తగిన వసతి గర్భసంచిలో కలిగినది. శిర్షకోశంలో మాంష్యము తగినది మలబద్ధకం తగ్గిపోయినది. నాడీ మండలం చైతన్యవంతమయినది. ఆమె ఇల్లు చేరుకొన్న కొంత కాలానికి నెలలు విండగానీ, శుఖముగా, సులభంగా ప్రసవించి ఆరోగ్యవంతమయిన బిడ్డను కన్నదరి వార్త వచ్చినది. ఈవిధంగా ఆ నేకమంది గర్భిణి స్త్రీలు, లోపం చేత అంతమవుతారనీ వారికి గర్భ

ఇటీవల హైదరాబాదులో జరిగిన ఆంధ్ర సమాకార మహాసభలో మయూరనాట్యం చేసిన కుమారి నాయకుడు

సావాల జరిగినవో వాటికి తగిన చికిత్సను పొందుతామన్నాడు. ఆ లోపాలు ఏ కేంద్ర చికిత్స లేకుండానే యోగాసవాలతో చక్కబడుతున్నాయి. ఈ విధంగా, ఆ ఇకానీట్యూట్ లో వేలదిగా లోనలు ప్రతి సంవత్సరము చికిత్సపొందుతున్నాడు.

యోగులు అన్నిరకాల విషాలను తిని కూరించుకొంటారు. దానివల్ల వారికి ఏవిధ మయిన ప్రమాదమూ కలుగదు; ఆరోగ్య భంగమయినా కాదు. యోగ సాధన వల్ల వారిది వజ్రకాయమవుతుంది. ఎటువంటి వ్యాధులకయినా, క్రిములవాడికయినా తట్టు కొనగలుగుతారు.

హతయోగులుగాని, ఆధునిక విజ్ఞాన శాస్త్రవేత్తలుగాని నిర్ణయించినదేమిటంటే ఆరోగ్యవంతులయిన దృఢకాయులకు ■ రోగక్రిములూ హానికలిగించలేవని. ముప్పవద్దు డైన డాక్టరు కెలాగ్ ఒక పర్యాయము కలరా క్రిములను ఆరోగ్యవంతులయిన దేహములోకి ఎక్కించి ప్రయోగముచేసి పూజాడు. ఆ దేహరోగ్యానికి తట్టుకొన లేక, ■ క్రిములు సగిరిచిపోయినట్లుగా తెలుసుకొన్నాడు. జలుబుగాని, ఇన్ ఫ్లయంజాగాని ఆరోగ్యవంతులయిన దేహల మీద వాడించేయలేవు. దేహాన్ని పరిశుద్ధ మయిన ఆరోగ్యస్థితిలో ఉంచుకొంటే దేహంలోని అంతర్భాగాలు రోగక్రిములను ప్రతిఘటించగలుగుతాయి. జ్వరదాలవల్లను, ఇంజక్షన్ వల్లను దేహంలోని అంతర్భాగాలు పరాధినికు ఆలవాటు పడి, స్వల్ప క్షితి రోల్పోయి, బలహీనమయిపోగలవు. ఐర్లీన్ యూనివర్సిటీ చారిటీ క్లినిక్ వాటి దీర్ఘమలబ్ధికానికి యోగసాధనమే ఉత్తమమయిన చికిత్సగా ఆమోదించారు.

బెటన్ లో ఆస్ట్రేలిసిర్వి కార్నిల్ వారు ఆస్ట్రేలిసిర్వికు యోగసాధనలోని (పాచా యామాన్ని) పరిగ్రహించారు. (ఫెంచి చై ద్యోశాస్త్ర) వేత్తలకు కూడా యోగా సవాలతో చేసే చికిత్సవిధానాన్ని, దాని విలువనూ గ్రహించారు. ఈవిధమయిన చికిత్సవిధానం బహు సున్నితమయినది, నాగరిక మయినది అని విదేశాలలో కూడా గుర్తించారు. యోగాసవాలతో చేసే చికిత్స దేహంలోని అంతర్భాగాలను, కోశాలను పరిశుభ్రపరచి నవచైతన్యాన్ని కలిగించ గలదు. యోగాసవాలవల్ల బాహ్యశయవాల దాక్షిణ్యంకంటే అంతర్భాగానికి ఆరోగ్యము ఎటువైపు చేకూర్చగలదని సాధకులు తెలుపుతున్నాడు. ఈ సాధన చేతి అవయవాలు ఒకదాని కోకటి మెలకువ కలిగించుకొనకుండా దేహానికి పటుత్వాన్ని చేకూర్చగలవు. యోగాసవాల ప్రధానంగా

వాడీమండలాన్ని వశపరచి దేహాన్ని స్వాధీనంలో ఉంచగలవు.

భారతదేశం ఆర్థికంగా వెనుకబడిన దేశము. కొట్టకొలదిగా ఉన్న ప్రజానీకానికి ఘనవైద్యుల సలహాగాని, వెలగల జ్వరదాలు గాని, అన్ని వనతులూగల వైద్యాలయంలో ప్రవేశంగాని లభించటము అసాధ్యం. మన దేశ పరిస్థితులకు అనుకూలమయిన చికిత్స విధానం యోగాభ్యాసం.

మనదేశంలో యోగసాధనా ఆయాలు బహు తక్కువగా ఉన్నాయి. ఉన్నవాటికి ద్రవ్య సహాయము లభించక పోవటమే కాక, ప్రజా దీర్ఘలేక పోవటం వల్ల నితత్సహముతో నడుస్తున్నాయి. ఈ సంస్థలలో చికిత్సకై ఒక్కొక్క వ్యాధికి ఆధిక మైములో ధనము వెచ్చింపబడు తున్నది. చికిత్స అన్ని తరగతులవారికీ అందు బాటులో లేదు. ఈ చికిత్సవిధానము ప్రచార బాహుళ్యం పొందితేగాని ప్రజా దరాన్ని పొందలేదు.

(బెటన్ లో న్యూకాజల్ జవరలు హాస్పిటల్లో ప్రమాతికాళ్ళకై ప్రత్యేకంగా గర్

అర్థంకాని అనుభవం (12 వ పేజీ తరువాయి)

ములు, అక్కడ వున్నవి. తమ విద్యా విధానమునకు భిన్నముకాకుండా, ఎవరికి రుచించిన దృక్పథాన్ని వారవలంబించ దానికి, ఎవరికినచ్చిన జీవిత సరళిని వారనుస రించడానికి, ఎవరికి దోచిన అభిప్రాయము లను వారు వెలువరించడాని, అక్కడకీ పూర్తి అవకాశము వున్నది. ఇట్టి బహువిధ కార్యకలాపములలో, పలుకుల వికసించు వ్యక్తిత్వ ఉద్ద్యమంలో కొన్ని వికృతములు సంభవించడం ప్రకృతి చిత్రము. ఏదో కొంతమంది విద్యార్థులలో తత్కాలికంగా ఏర్పడే ఒక యెదు లక్షణమును ఎత్తిచూపి, విద్యార్థిబృందము యావత్తూ, విశ్వవిద్యాలయ శిక్షణ సర్వము అనివీతకరమని చెప్పడం భావ్యమా?

విశ్వవిద్యాలయ విద్యార్థులు, చాలవడకే నంచి యావదవడకే వస్తున్నవారు గదా! యావత్ ప్రజలు కొంతమందికి వికారము కలిగించడంలో ఆకృష్టమేమున్నది? అట్టి వికారము మన విద్యార్థులలో లేదందురా? విద్యార్థులు కాని యువకులలో కూడా వున్నది కదా? దీనివలన మన విశ్వవిద్యాల యాలు అవినీతి ప్రదములనిగాని, మన యువ కులు అధిపతనము చెందుతున్నారనిగాని, మన జాతి ఊజించి విస్మర మవుతున్నదిని గాని చెప్పగలమా?

(టూడ్ థెన్ ఒక గ్రంథము (వాకాదు దానిలో ప్రపంచసంతరం బాలింతలు చేయవల సినవ్యాయామం పటములతో సహా ముద్రింప బడ్డది. ఆ గ్రంథం ఘనవైద్యుల ప్రశంస లను పొంది ఆ వైద్యాలయములో నిధిగా అమలుపరచబడుతున్నది. (Exercises After Child Birth By Gertrude Behn with a Foreword by Linton Snatih M. D., M. S., F. R. C. S., F. R. C. O. C.) ఈ విధంగానే మనదేశంలో కూడా స్త్రీల ఆరోగ్యంకోరకు ప్రపంచ సంతరం, ముందూ ఉపయోగపడే యోగాస వాలను గుర్తించి వైద్యాలయాలలో ప్రమాతి కాళ్ళలో అమలుపరచవల్సి ప్రభుత్వం తగిన చర్యను తీసుకోవలసి ఉన్నది. ప్రధాన శగ రాలలో యోగసాధనాలయాల అన్ని వనతు లతో కూడా వెలకొల్పవలసి ఉన్నది. స్త్రీల ఆరోగ్యం కాపాడటమంటే వాటిని పీర్వ వంతం చేసుకోవలమన్నమాట, వాటిని పీర్వ వంతం చేసుకోవలసినీగాను, స్త్రీల ఆరోగ్యసంరక్షణకై వనతులను కల్పిం చటంలో ప్రభుత్వం వెనుకబడరాదు. ★

(శక్తి వృద్ధి గాదు ఆకృష్టమగుగాని, కేంద్రబిగిగాని పరిగా ఎదుగరని వారు “పార్వస్వైజర్”ను గురించి వ్రాసిన దానిని బట్టి తెలుతున్నది. వారు వ్రాసినట్లు “దేర్ వెల్” నది కేంద్రబిగివద్ద లేదు. అది ఆకృష్టమైంది “ఐసిస్” (Isis) అనే నదిలోని ఒక భాగము. ఆ భాగములో పాయలున్నవి ఒక పాయలో, నలువైపుల మూసిన ఆవరణలో విశ్వవిద్యాలయమునకు సంబంధించిన పురుష విద్యార్థులు, ఆధ్యా పకులు, స్నానము చేయుదురు. మిరియించిన (నూపర్ పెన్సిటిపు) లింగ భావము (కాన్ డ్ డ్ నెన్) పాశ్చాత్యదేశీయులకు లేదు. కాన స్త్రీలలో వలెనే, అక్కడే పురుషులు కూడా తమ మర్యాదానములను ఇతర పురు షులు చూచనకెమోయని లజ్జపడిరు - భగ వంతుడిచ్చిన శరీరమును గూర్చి గాని, అందలి భిన్నావయవాలను గురించిగాని విడియపడి వలసిన అవసరమేమి? స్త్రీలు “పార్వస్వై జర్”కు పోవలసిన అవసరంలేదు. అది షిక్కారుకు వెళ్ళే ప్రదేశం కాదు.

లండన్ పత్రికలు ఈ దురాచారాన్ని యాపుమాపడానికి కృషి చేస్తున్నవట!

అదిగా (శక్తి వృద్ధి గా రభిప్రాయపడినట్లు బ్రిటిష్ జాతి పరిపము కాసేన్ని నూల!

(శక్తి వృద్ధి గాని వ్యాస ధోని ప్రతీతి పాహర్తయినకు ఎంతలా అమనో ఉదు. ★

సినిమా

ఫ్లిలిం పరిశ్రమలో అందరిచేతా సమర్థుడని పించుకున్న గ్యాన్ముఖర్తీ నవంబరు 15న కలకత్తాలో చనిపోయాడు. రచయితగా, దర్శకుడుగా, నిర్మాతగా పేరు గడించు కున్నవాడు గ్యాన్ముఖర్తీ.

ఇటీవల కొంతకాలం గా అస్వస్థతతో తీసుకుంటూవచ్చాడు. ఈ కారణం గా నే, ఈయన దర్శకత్వం వహిస్తున్న వాటిలో ఒకచిత్రాన్ని (నరమావారి "నేతాకోంసీ ఆగ") మరోదర్శకుడికి ఒప్పించబడ జరిగింది. గ్యాన్ముఖర్తీ ఇతరచిత్రాలు (నిర్మాణంలో ఉన్నవి) మధు, ఆర్.వి.

ఈయన ఈపరిశ్రమలోకి రావడానికి ముందు ఎం. ఎస్. సి. పరీక్షలో ప్రథమ శ్రేణిలో ఉత్తీర్ణుడయ్యాడు. (అలహాబాదు విశ్వవిద్యాలయం) అప్పట్లో, ప్రఖ్యాతి శాస్త్రవేత్త డా॥ మేఘనాథ్ సాహ ఈయ

బుద్ధి" ఈనెల 29 న బొంబాయి కలకత్తా నగరాలలో విడుదల అయింది. బౌద్ధ శిల్ప చిత్రకళాఖండాలన్నిటినీ ఇందులో చిత్రించారు. లండన్, పారిస్ నగరాలలోని ప్రదర్శనశాలలలో ఉన్న కళాఖండాలను కూడా ఈయాపేడానైనా ఒకచోటకు (సెల్సులాయిడ్ మోడకు) చేర్చారు. దీనికి శ్రీ రాజ్ బంత్ ఖన్నా దర్శకుడు, శ్రీ సలీల్ చౌదరి సంగీతంకూర్చాడు. ఈ చిత్రాన్ని ఇటీవల ఐక్యరాజ్యసమితి విద్యా వైఖ్యానిక సాంస్కృతిక సభి (థర్టీలో జరుగుతున్నది) ప్రతినిధులకు చూపించారు.

సాహజ్ మోడీ నిర్మించిన చారిత్రక చిత్రం 'రాజ్ హత్' త్వరలోనే విడుదల కాబోతోంది. రసపుత్ర చరిత్రలోని ఒక రాజకథను ఇందులో చిత్రించారు. రాజా

★ బొంబాయి సినిమా లేఖ ★

నను అసిసెంటుగా తీసుకున్నాడు. కలకత్తాలో ఆణుశక్తి పరిశోధనలు జరుపుతూ ఉండగా, ప్రస్తుతం ఫెలింస్టాన్ అధిపతిగా ఉన్న శిశిర్ ముఖర్తీ, ఈయనను చిన్న పని పేరిట బొంబాయి తీసుకువచ్చాడు. ఆ రావడం రావడం, గ్యాన్ముఖర్తీ స్థిరపడి బావడం జరిగింది. హిమాంశు రాయ్ అధ్యక్షతన బొంబాయిటాకీన్ సంస్థ గొప్పగా వడుస్తున్న ఆరోజుల్లో గ్యాన్ముఖర్తీ ఆక్రమణ స్క్రీపు రచయితగా, దర్శకుడుగా మంచిపేరు తెచ్చుకున్నాడు. బంధక్, నియాసంపార్, ఝాలా, కిస్మత్ వంటి ఉత్తమచిత్రాలకు పనిచేశాడు. గ్యాన్ముఖర్తీ దర్శకత్వం (రచనకూడా ఆయనే) తయారైన "కిస్మత్" రికార్డును ప్రపంచంలో ఇంతవరకు ఏచిత్రమూ మించలేదు. కలకత్తాలోని పారడైజ్ థియేటరులో "కిస్మత్" ఏకదిన 186 వారాలు నడిచింది.

దరిమిలా ఈయన స్వంతంగా సంగం, సర్దార్, కత్ రంజ్ చిత్రాలు నిర్మించారు. గ్యాన్ముఖర్తీ వయస్సు 47 సంవత్సరాలు.

* * * భారత ఫిలిం డివిజను పనులను విమర్శించే ప్రావీణ్యముగల నిర్మించిన "గౌతమ

భూమికను దర్శకుడు సాహజ్ మోడీయే నిర్వహించారు. రాజమహారెగా మధు బాల నటించింది. ప్రదీప్ కుమార్, ఉల్లాస్ ఉమాదత్ మొదలగు వారు కూడా పాల్గొన్నారు. సంగీతం: శంకర్, జైకిషన్లు సమకూర్చారు.

ప్రదీప్ కుమార్ స్వంతచిత్రం "ఏక్ ఝుక్" కూడా త్వరలో విడుదల కాబోతోంది. ఇందులో ప్రదీప్, వైజయంతికాల, అనితాగునా, ముబారక్, బిపిన్ సుప్ర, ప్రాణ్, ఓంప్రకాష్, లలితా పావర్, రాజేంద్రకుమార్ పాల్గొన్నారు. సంగీతం హేమంత్ కుమార్. ప్రసిద్ధినిర్మాత శ్రీ బి. ఎక్. సర్కార్ కుమారుడు దిలీప్ సర్కార్ నిర్మించిన 'బంధన్' కూడా విడుదలకు సిద్ధమైంది. మినాకుమారి, ప్రదీప్ కుమార్, మాలిలార్, శశిశ, అచల, కామో వగైరె. సంగీతం: హేమంత్ కుమార్.

పుత్తేత్తాహము తండ్రికి ....

అశోక్ కుమార్ మొన్న 45 వ పుట్టిన రోజు పండుగ జరుపుకున్నాడు. ఆరోజున వాళ్ళిమ్మగారు కులదీపకుడికి 21 రూపాయలు ఇచ్చి ఏమైనా కొనుక్కొన్నారన్నాడు. తండ్రి కుమారుడిని దగ్గరకు తీసుకొని, శీరం అమ్రాణించి, నిజమైన పుత్తేత్తాహము కన్నీటి ప్రసరించారు. కొడుకునిమాచి తండ్రి, తండ్రి

నర్తకి ఇ. వి. నరసింహ

సినిమాలో మాసిసి

చిలకలపూడిలో ఉన్న చిన్నవానికి చిన్నవాడికి ధూళిక స్వర్ణంలా కనపడే సినిమా లోకంలో నటీనటులసభదే యావన్మంది దేవతలుగా దీసిస్తారు. డిస్టెంట్ లాంగ్ సాట్ లో మాచే ఈ ఆకాశపురిత లోద నాలకే గాక, ఛెన్నై పట్నంలోనే ఉంటూ, సినిమాలు తీసేవారికి కూడా వీరు దేవతలుగా గౌరవిస్తారు; విద్యుద్దీపాలలా ప్రకాశిస్తారు. ఎటొచ్చి ఈ దగ్గరవారి దృష్టిలో విద్యుద్దీపాలుగా వెలిగే కాల్బీలు రెండే. మహా అయితే మాడు. వీటినే నటీనటులు లేక హీరో హీరోయిన్ యి అంటారు. మిగతా నటాధి అంతా ఓ మోస్తరు వారికేనే దీపావళి, కోడిగుడ్డు దీపావళిను.

ఈ తెరలోకవేలుపులకు, సురలోక వేలుపులకు పోలికలు పోలేకున్నాయి. మాట వరసకి ఆవేలుపులు అనిమిషాలు; ఈ తెర వేలుపులు రోజుకి 48 గంటలు మేలుకొని వెలిమింది పనిచేస్తూ ఉంటారు గాబట్టి స్థూలంగా ఆ దేవతలు లక్షతులని చెప్పవోవచ్చు. కాలమానంలోకూడా కొంత పోలిక ఉంది. మామూలు మానవుల కాలమానం ప్రకారం మాడు నాలుగు ఏళ్లయితే, కొందరికి ఒక సంవత్సరం అవుతుంది. ఉదాహరణకుబొంబాయిలో ఒక సినిమానటికి నాలుగేళ్లనించి 22 వ సంవత్సరం నడుస్తోంది. ఇంకో నటికి 18 వ ఏడు కొనసాగుతోంది.

దేవతలకథలు చాలవరకూ ఒకే పంథాలో ఉంటాయి. ముందర నవ్వుతూ పాడుతూ ఉంటారు. రాక్షసు డొస్తాడు. లేదా ఇం దుడు కలిస్తాడు అక్కడి నించి కొంచెం ఆవస్థపడతారు చివరికి దానవ సంహారం, లేదా దీవేంద్ర కాపాప సంహారం జరుగుతుంది.

ఈ తెర వేలుపులు కనబడే సినిమా కథలకి కూడా చిర కాలం గా ఇదే వరదే. అక్కర దేవతలు చాలమంది ఉన్నాడు కాబట్టి, అక్కడ పాత్రలలో వైవిధ్యం, వైవిధ్యం ఉంటాయి. ఇక్కడి బాక్స్ ఓఫీస్ దేవతల సంఖ్య పరిమితం కాబట్టి ఈ లక్షణాలు ఇక్కడి తక్కువ. అది అనందబామ్మలు చూచి కుమారుడూ ముగ్ధులై పోయారు.

“ఈరోజు, ఈక్షణం నాకు చిర స్మరణీయాల” అన్నాడు ఆరోక.

(అంధ్ర వారపత్రిక బొంబాయినిలేఖరి.)

అంధ్ర - వారపత్రిక

తెరవేలుము

మధ్యాంత రహితాలయం కథా రాజులు, తలయెత్తిన దోకయులేని బాక్సియా మాసలో పోషినట్టు, ఒకేసారి సంతానంలా, ఒకే విధమైన యాపురేఖలతో అవతరించడానికి

అధారం ఈ తెరవేలుపులే.

ఇందుకు నిదర్శనం ఇన్నాకు మనం చూసి, ఇప్పుడుమాస్తాన్ని అనేక చిత్రాలే. వీటన్నిటి కథలను, వీటిలో పాత్రలను ఉమ్మడిగా చూడుముక్కల్లో ఇలా చెప్పవోవచ్చు:

అనగాగనగా ఒకరాజు, లేదా ఒకరైతు. అతనికి ఒక వాగ్గేయరచాపు. లేదా దీర్ఘకుమారుడు. ఆడోళ్ళే (అనగా బొం

ఈ మధ్య విడుదలయిన

మధ్యరకం చిత్రాలు

బొంబాయిలో ఈమధ్య విడుదల అయిన మాడు మధ్య రకం చిత్రాలు: అయోధ్యాపతి, ఇస్కాన్, ఢిల్లీ దర్బార్. ఈ మూడింటిలోనూ వీరికే చివరి చిత్రం చాలా బాగుందని, మిగతా రెండింటినూ చాలా మెరుగని చెప్పవోవచ్చు.

అయోధ్యాపతికథ ఆ బాలగోపాలం ఎరిగినదే. కైకమృతిచ్చినమాట నిలబెట్టకోవడం కోసం దళిరథుడు, తన తనయుడు రాముడిని అడవికి పంపడం, పంపి ఆవేసన చెందడం, వేసనలో నేమరచించడం ఇందులో చిత్రించారు. ఉపాకిరకో, అభిధర్మచార్య ముఖ్యభూమికలు నిర్వహించారు. ఎంత చదివినా, విన్నా, ఎప్పటికీ తనివి తీరని ఈ గాథను ఉత్తమ చలన చిత్రంగా నిర్మించడానికి బ్రహ్మాండమైన అవకాశాలున్నాయి. తిదస్యంగా నిర్మించడానికి కూడా చాలా అవకాశాలున్నాయని ఇది ఋజువు చేస్తుంది. ఇందుకు స్క్రీన్ పే రదన, నిర్మాత్య నిర్వహణ, పాత్రధారుల నటన చాలా దోహదం చేశాయి. ఈ చిత్రంలో సంగీతం వివదానికి బాగానే ఉందిగాని హిట్ అవుతానని ఒక్కపాటా చెబించటంలేదు.

రెండో చిత్రం ‘ఇస్కాన్’లో నళిని జయవంత్, అజిత్ నటించారు.

ఇది సగటురకం “అరవిందన్ నైట్స్” కథ. ఇందులో మామూలుగానే అనగానగా రాజు, కుమార్తెలైన మంత్రి సింహాసనం కోసం

కుట్రపన్నడం, అంతా ల రాశి అయిన రాకుమారి, కథాకూమామీషా యధాప్రకారం ఉన్నాయి. ఎటొచ్చి, చిత్రంలో రాకుమారి (ఎల్. వీ. జయవంత్) మృతం అవుతూసాంవిర్యరాశిలావలగ లేదు. ఆమె ఎటనకూడా కొంత కృత్రిమంగా పోగింది. సంభాషణలూ ఆబాషతుగానే ఉన్నాయి. అజిత్ కొత్తి పోకడలేని లేకుండా జాగ్రత్తపడి, ఎప్పటికీ మరే నే, బండి ఎడిపించాడు. దర్శకత్వ ప్రతిభ, సంగీతం, ఛాయాగ్రహణం, కెబ్బ గ్రహణం కథ స్థాయికిగట్టే, ‘మాడ్డు’మీరకుండా ప్రకాశించాయి.

మూడవది “ఢిల్లీ దర్బార్.” ఉన్న మూడిటిలోనూ ఇదే బాగుంది. సాజహాన్ కాలంసాటి, ఒక రసపుత్ర ప్రభువు కథను ఇందులో చిత్రించారు. మొగలాయాల కాలంలో వైభవం యావత్తూ సముజ్వలంగా ఇందులో ప్రకాశించకపోయినా, మొత్తం మీద మంచి ఫలితాలు సాధించారు. మాటల పాటల రచన, కథ నడిపిన తీరు బాగానే ఉన్నాయి. పాత్రధారులంతా సహజంగా, సాఫీగా తమభూమికలు నిర్వహించారు.

రసపుత్ర ప్రభువు అమర్ సింగ్ గా ప్రేమ అదీజ్, రాణిగా సుమిత్రాదేవి మటుకు ఉన్న వారందరికన్న మిన్నగా నటించారు. వారివల్లనే ఈ చిత్రం బాగా రాణించిందని చెప్పవచ్చు.

(అంధ్ర వారపత్రిక బొంబాయినిలేఖరి)

నరసూవారి హిందీచిత్రం "సితారోంసే ఆగే"లో అశోక్ కుమార్, వైజయంతిమాల

బాయి లేక మ(దాను) ఒక జమీందారు, లేదా గుమాస్తా. అత గాడికొక అంబలి, బొంబాయి వాడయితే మీనాకుమార్తి. ఇది ప్రాతిపదిక.

అతిరవాతి కుమారులూ: మనోయిలూ, సరింజామాతో ఏమోయూ: ప్రేమోయూ: అంటూ పాటలు వగైరా. ఇంతిటోకీ, కనెల గుంబం కలిసి ప్రాణో వేషమోక. ఎన్. సింగ్, లేదా గుమ్మడి, వేష మో వేసుకుని పైన్ కోలుస్తూ నిలనలా చూస్తూ వస్తాయి.

ఇది కథకి పెట్రోలు, దీని సహాయంతో ఈ పాతికథ, డొక్యుమెంటరీ (ముందుకొ వేసకొన్న) నడుస్తూ ఉంటుంది, అంతలో, పాటలో దాన్వల్ అద్భుతది ఎక్కుమని అగి ఉరుకుంటుంది.

తిరవాతి కథ ఏంకావాలో తేల్చుకునే లోగా కొనసాగింది. ఈ చిత్రం గాడు

హిరోకి చెలికాడు. ఇత గాడి భార్య, లేదా ప్రియ సి ముమ్మారులూ సూర్యకాంతం అనిగా గయ్యాలి.

* * * పరిస్థితులు ఇలా తయారుకొనడానికి నటి నటులు ప్రధానంగా విమితిమాత్రులే తిప్ప కొరకులు మటుకు కొదవి గమనించడం అతి సరం ఇందుకు బాధ్యులు ఆపాధ్యులైన సినిమాపెద్దలు. ప్రజా హృదయము, శక్తి బాక్సాఫోన్ హృదయమును తులనగా అతి గానాని చెసుకున్నా మనుకోవేవారూ, అనేవారూను.

ఎందుకంటే, రకరకాలపాత్రలు, విలక్షణ మైన పాత్రలూ, విర్యహించి, తిమిరములు ప్రతిభిమప్రదర్శించాలనీ, కళలో పరాకాష్ఠ అనే సాయి సరిహద్దులు దాటకపోయినా, దరిదాపులకై వా చేరాలనీ నటులు సర్వదా ఆధిలపిస్తారు. ప్రగాఢంగా వాంఛిస్తారు.

అయితే, నిర్మాతలు, డిస్ట్రిబ్యూటర్లు వారివల్ల ఎర్పకులూ, కవులూ అంతా చేరి ముందు విద్వంసుకున్న నటీనటులనే ఆధారం చేసుకొని పాత్రలకు రూపకల్పన చేస్తారు; సంఘటనలు కల్పిస్తారు, కథలు వేస్తారు. ప్రసిద్ధిక్కిన రచయితల కథలు తీసుకున్నా, వాటిని ఉన్న నటీనటుల స్వలి స్వీకృతమైన స్వభావానికి, తీగు తెన్నులకు, ఒడ్డున పొడుగులూ, కుదించి, కలిపి నాగదీసి, శక్తితో ఆప్యదాయకమైన ఎలాగ అలాగ సర్దేస్తారు.

కొత్తిరకమైన ధూమిక లభించబోతోం దినుకున్న నటుడు తీరా వేషంకట్టి శక్తి; అది మామూలు, మానిపోయిన పాత్రకం వేష మేనవి గ్రహిస్తాడు.

ఈ విధంగా, తిమిర కోరిక ఈ వేషం నటీనటులు, ఆ పళ్లంగా చెలరేగి తిమిర కోరికను రీతిన, ఒసిన మేరకు ఆ పాత్రలను మరింత ఆ పాత్రం చేయడానికి వసిగట్టడం జరుగుతుంది.

నిర్వహించే ధూమిక ఎలాగా కనకు చూసి రూపొందినదే కాబట్టి, దానికి ఉండే కనీస మర్యాదలు పాటించి మటుకు లాభ మేమిటన్న ధోరణి గోచరిస్తుంది మాట వరసకీ, ఉద్యోగం ఆస్తి బాధిగా లేని వీధవాడి కథ ఉంటుంది అందులో అవీధ హీరో, గాబ్బిక్ నూట్లు, గాస్కో పంచలు, గ్రూపతువి గరిస్తాడు చిరిగినవికట్టకోవాలని ప్రేమిల్లో ఉన్నా వాటి నే ఫోటోజెనిక్ గా చింపి మూసికలు వేయస్తాక ప్రేమి ధూమికల విషయంలో కూడా ఈ ధోరణి నబడుతోంది. చాలా అవస్థల్లో ఉండి, అంటుతోమకం, పిండి విసరడంతంటే పనులు చేసుకుని పాట్ల పోసుకునే ఘట్టం లో కూడా నటి మట్టుకు, విలువైన వలుతులను తిప్పు మూకోటి గరించును. ఆరండి రవిక, హైక్లాసు చీర కట్టుకుని, స్వయిల్వ గా అంటుతోమటను ఆభివయించడం కనబడుతుంది అలాగే వీధుపుఘటంలో, వల్లచీర కట్టుకుని మరీ ఆపని చేయడం సర్వత్రా పరిపాటి అయిపోయింది.

తరచుగా బొంబాయి చిత్రాలలోను, అపుడపుడు మన చిత్రాలలోను తలపడే మరో ముచ్చట ప్లస్ మార్కు పరాస్త్రి

వ్రమదాలు.

అంటే, కథలో హీరో ఏ మేడ మీదిని చూచో వడతాడు. కాలు గాని, చెయి గాని విరుగుతుంది అయితే, తరవాతి దృశ్యంలో, ఈ ప్రమాదానికి చిహ్నంగా మనకి కనబడేది సాధారణంగా హీరో నుదురు మీద ప్లస్ మార్కు పరాస్త్రి.

మాట్లాడి చాలా వావుంటుంది: వరి భావప్రకారం ఫోటోజెనిక్ గా ఉంటుంది వాస్తవికతను వ్యాయం చేశార్యదలచిన కొండక, కాలు విరిగినపుడు నుదురు మీద చికిత్స, అసందర్భంగా కనబడతుంది గుర్తించి, టెలిస్కోపిక్ గా కట్టుకట్టించుతారు తద్వారా, పిండిచేతో నైలు తొక్కినట్టు, ఒక్కచేతోనే చాలా యాతన చేయవచ్చునని నిరూపించడానికి నోవదం జరగుతుంది

పైన చెప్పినవన్నీ, అగ్ర శ్రేణి నటుల చిన్న చిన్న ముచ్చట్లు చిన్ననే అయినా, ఇతర వర్గాలవారా జరిగే ఇతర అపకారా లతో కలిసి కథని, పాత్రనీ కూడా అమోక్ష కాంతో వింపివేస్తాయి.

* * *

ఈ సందర్భంలో నే వడినటులూ, నిర్మా

తయారుచేసిన సహృదయంతో ఆలోచించి దగ్గ మరో "ముచ్చట" గురించి కూడా చెప్ప కోవడం అప్రస్తుతం కాదు.

ఇది కొత్తనటుల, చిన్న నటుల విషయం. కేవలం అనకాకాలు లేనందుకనే చిన్న నటులుగా ఉన్న వారు అనేకులు చిత్రం సర్వాంగ సుందరంగా తయారుకొవాలంటే చిన్ననటులందరూ తమ ధూమికలను లోపరహితంగా నిర్వహించాలి వాళ్లు అది పాథిస్తున్నారని గతకే అనేక చిత్రాలు రాణిస్తున్నాయి ఇప్పుడు చిన్న వాళ్లుగా ఉన్న వాళ్ళకీ, కొత్త వాళ్ళకీ అనకాకాలు అనేది అట్టే లేవు ఉన్నవాటికీ పోటీ చాలా వుంటుంది ఈ పరిస్థితిలో 'గెస్ట్ ఆర్టిస్టు' వేరిటవేర్తనటులు చిన్న చిన్న వేసాలు వేసి, ముచ్చటపడడం ఎంతవరకూ వ్యాయం అని ఆలోచించబుద్ధి వేసుంది అసలు ఈ 'గెస్ట్' ఏర్పాటు, అనేక ఇతర ఏర్పాట్లలాగే, హాల్ వుడ్ నించి దిగుతి అయింది హాల్ వుడ్ చిత్రాలలో 'గెస్ట్ ఆర్టిస్ట్' అంటే అరవిమిషం కనబడతాడు. అది సరదా అది దోసుమిరిలే, గెస్ట్ అన్న పదం వర్తించదు అయినా,

వహీద్ అలీ చిత్రం "లల్లూచాఫ్"లో తలత్, శ్యామా

“బోర్ అండ్ ది బ్రేవ్”

పాదలకు టున మెరుకులున్న వాడే నైపుడు, జేవ్ ఫేయర్ చెయిర్ కంటపడదు జేవ్ కుపాకిసరి సరిచేసుకున్నాడు గాని; పేల్పుడమా మానడమా అన్న సంకతి పేల్పుకోలేక తిటపటాయిస్తూ వ్వాడు. జేవ్ కి జీవహింస ఇష్టంలేదు. అయినా యుద్ధంలో చేరాడు యుద్ధ రంగంలో సిద్ధాంతాలగురించి తర్కించు కోవడం వంటికి మంచిచిహ్నం

జేవ్ వెనకాలకున్న రెపి నెంబు ఆలస్యం చెయ్యకుండా కుపాకిపేర్చి వాడని చంపే కాదు ఈ రెపి నెంట్ ధర్మపక్షపాతి నీకులూ అపి చెప్పాడు నీతిగానే ఉంటాడు. అందుకని అరిమ్మి (ప్రీచర్ (మరిగురువు) అంటారు నైపులంతా.

ప్రీచర్ నవ్వాడు “ఎగురుగావాడేవుంటే ఆలా చూస్తూ వేమిటి? పేల్పుకందా?” అన్నాడు

తెరవేలుపు

ప్రస్తుతం, ఈ మాట పేరేట, చిన్నచిన్న వేడలు కొన్నికొత్తివాళ్ళకో, ఉన్న నలులలో నమర్చులకో భయంకాకుండా పోతున్నాయి. గెస్ట్ అని పెద్ద నలులకు ఇచ్చే అవకాశాన్ని, ప్రచారాన్ని, “ఇదుగో మేము ఒక కొత్త మనిషిని పరీక్షయించేస్తున్నాం” అని చెప్పిచేస్తే అనేకవిధాల అడిరాజీనుంది.

అగ్రజేటి నటి నటులంతా, ఈ విషయాన్ని సహృదయంతో ఆలోచించి, తొటి నటి నటులకు సదకకాకం ఇప్పించతగిన అవకాశాలను గుర్తించి, నిర్మాతలకు, దర్శకాలకు సచ్చ చెప్పి పూజకోవడం కాంక్షనయం.

ఇక చలన చిత్రాలకు కదార చ నలో పాత్రలయోగ కల్పనలో కొత్తి దనం, ఇతోధిక చెరివ్వం కనబడేట్లు చేయడానికి కూడా నటీనటులే పూనుకోవాలి. అప్పుడే అది త్వరగా సాగిననుంది

సింగ్ డెలా జోళ్ళు సింగ్ డెలాక తొడ గాలికాని, రెడీగా వున్న మనిషి కోసం ఆజోడునిక తిరించేసి రూపం మార్చి పద్ధతులకు సస్య చెప్పించాలి.

“నిండు ప్రాణం రియ్యలేక.” అన్నాడు జేవ్

“నీకు ప్రాణం అంత రియ్యటివా? చావద్దే అంత భయమా” అన్నాడు ప్రీచర్ పోలనగా నవ్వుకు

“నీకు లేదా?” అన్నాడు జేవ్.

“లేదు. ప్రాణంపోదని నాకు భయం ఉంది. పోకుండా నా భయమూ లేదు” అన్నాడు ప్రీచర్ రెండవ ప్రపంచ యుద్ధాన్ని పురస్కరించుకొని 1944 లో ఇటలీలో ఉన్న అమెరికన్ పదాధిపత్యంలో ఈ ప్రీచర్, జేవ్ ఫేయర్ చెయిర్ తావిధంగా సన్నిహితులయ్యారు జేవ్ ఆప్రమితుడు దూరీ దూరీ మూర్ఖునించిన ప్రతిస్యం ఎప్పుడూ బడబడలాడుతాడు.

పెద్దమేదా, మాంధికారూ, చాలా డబ్బు సంపాదించి యుంతుని బతికాలని అరిసి అళి ట్టాచ్చి, రర్భయంగా, మామలుగా అసంగతిచెప్పాడు అవన్నీ సాధించే లోగా ఉన్నంతలో ఖుషీ గా లోజాలు గడపడం అతిథి మరిం నెవ్వంలా అందరూ అంతే నెలవూ, చేతికి జీతం, అందినపుడు, ఊళ్ళొకరి నెవగపప్పులా డబ్బు ఖర్చు పెట్టేస్తాడు

ఒక నెలవుకోజాన (ప్రీచర్, జేవ్, దూరీ కలిసివెళ్లారు ఊళ్ళోకి

అక్కడ, మధ్యం ముట్టనన్నాడు ప్రీచర్. (ప్రియురాలు అక్కర్లేనన్నాడు తాత్కాలికముఖాలకోసం ఇలా అవినీతికి పాల్పడడం చేయడం అన్నాడు.

ఎవరికర్మ కెరుక ర్తలన్నట్టుగా, నవ్వి మరికొంచెం “తీర్థం” పుచ్చుకున్నారు జేవ్, దూరీలు

దూరీకి చూతాత్తుగా గొప్పఉపాతటింది.

“ఈ ప్రీచర్ గాడి ధర్మపక్షాలన్నీ వచ్చి కోరిక; తమాషాచేవాండు.” అన్నాడు జేవ్ తో.

చూడచక్కనిచిన్నవాన్ని పిలిచి పది దాలర్లు చేతిపెట్టి, ప్రీచర్ ని చూపించాడు యుద్ధం చెచ్చి పెట్టిన కాలకంవల్ల, ఇదంతా లేకపోయినా, ఈ విక్రమ జీవితానికి వదిగట్టిన ఆయువతి, దూరీ ఊహని పసిగట్టి, ప్రీచర్ వెంటబడింది. ఆమె పేరు ఫియామా.

ప్రీచర్ ఆమెను మామూలు మనిషిగానే

చూచి గౌరవించాడు. ఆమె మధ్యకాలకు వదకుంటే, “నాకు మజ్జగ కావాలన్నాడు.”

ఫియామా విసుపోయింది. ఈ ఊరు (శేపుర్) ఇంతమంది నైపులవచ్చారు గాని, నీలాంటివాణ్ణి చూడలేదు అంది.

మజ్జగ తగడం, జేముడిగుడికి వెళ్లడం వంటి మంచిపనులు చిరకాలం తిరవాణ్ణి ఈవాటికి, ఇతగానితో కలిసిచేసిన ఫియామాకి, రెండు లోజాలలో ఈ ప్రీచర్ పాతాత్తు జేముడులా కనబడ్డాడు. అందిన నైపులకుమలే ఇతడు గెన కేరిరాన్ని కోరలేను, తానై అర్పించబోయినా నిరాకరించాడు

“ప్రీచర్! నిన్ను (జేముడున్నాను నన్ను పెరి చేసుకో జీవితాంతం నీకు నేననేస్తాను” అంది గతి జీవిత స్వర్ణతులను పూరిగా చేరినీకనుకని.

ప్రీచర్ అంగీకరించాడు. ఉత్తరముఖాన ఫియామా పరుగెత్తుకుని జేవ్ దగ్గరకు వెళ్లి ఈసంగతి తనే చెప్పింది

“ఇప్పుడు దయచేసి నా పాతకధను, మీరు నన్ను కొరాయికి చూట్లాడి పురికొల్పిన విషయాన్ని ప్రీచర్ కి చెప్పకండి నేనిక ఈ విశ్వాసజీవితాన్ని మర్చిపోయి, ఆతనిని పెరి చేసుకుని, అందను మనుషులనుమలే నేనుభవడతాను” అని ప్రార్థనపడింది.

జేవ్, అశ్చర్యపడయాడు; ఈ అనకోని కథకు అంతలోనే ప్రీచర్ కుడా వచ్చి సిగ్గుపడుతూ కుభవార్తను ప్రకటించాడు. అంతలోనే, ఈకథ వివదాంతం అయింది

అనూటలులోకి, అప్పుడే వచ్చిన కొందరు నైపులు, దనువుగా ఫియామాతో సరసం ఆడబోయారు

ఫియామాకు కాబోయే భర్త హోదాలో, వాళ్ళని కూకలేగాడు ప్రీచర్; ఎవరనుకుంటున్నారని

“బావుంది ఇది ఫియామాకాక ఇంకే వరులు! ఇటలీ వచ్చిన ప్రతి నైపుడికీ “జేప్రం.” అన్నాడు తాగిన ఆ నైపుడు.

ప్రీచర్ గుండె కలుక్కుమంది.

“నన్ను వంచించబోయావు ఫి” అన్నాడు తిరిగిపోతూ.

ఫియామా అతిని కాల్లా వేళ్ళా పడింది

“దేశం అంతాకాలకం వచ్చింది ముసలి తిరికిండ్లులు, పసివాళ్ళయిన తోబుట్టువులు మలమల చూడుతూంటే చూడలేక, నేనూ చూడలేక ఇన్నాగూ ఈ పాపానికి వడ్డిగట్టాను. ఇప్పుడు పానపడి, ఇల్లాలుగా ఋణమూర్తిన జీవించాలని అశిష్యుడైన నన్ను అసహ్యించుకొనదు” అంది ఫియామా.

“ఫి” అన్నాడు ప్రీచర్; ఫియామా మెంబో తాను వేసిన వెండి నీలువదండము తెంచుకునిపోతూ

* * *

ప్రేమకవి మనుషులంటే ఎడతెగని ప్రహ్వం కలిగింది. నమ్మకం పోయింది. తల్లి ఎవరో అతడికి తెలియదు. తండ్రి తానుబోతు, జూదరి. తనను పింతండి పెంచాడు. నీతి, పాపభీతి బాగా కంట బట్టాయి. అయితే తోటి మానవులమీద పాపభూతి చూపే శక్తిపట్టుకుంటే ఆటే అల్పిందికాదు. ఎక్కానీనా ఉంటే, కాస్తా, ఫియామా కథ తెలియడంతో ఈరిండుక పోయింది.

* * *
 నెలవులు అయిపోయాయి. మర్యాదే దళం బయలుజేరాలి ఆరాతి దూరీ, నేపుల్స్ లో జూదం ఆడి ఏకవిగిసి 80 వేల చాలర్లు గెలుచుకొచ్చాడు.
 “నాకు పదముగ్గురు తోబుట్టువులున్నారు. ఇంక మేం అవస్థపడ్డక్కర్లేదు. ఈ డబ్బుతో తిండికిలోటు లేకుండా ఉంటాం అంటూ డబ్బుని బలమీద గుమ్మరించాడు దూరీ ఉత్సాహంగా.

ప్రేమర్ ఒక్కసారి మండిపడ్డాడు.
 “పాడు డబ్బు. పాపపు డబ్బు. జూదం ఆడి తెచ్చావు. దాన్ని అవతల పారేయి. లేకపోతే ఇక్కడినించి తీసుకుపో” అన్నాడు పాతికేళ్లుగా లోపల పేరుకు పోతున్న రకరకాల బాధలను, ద్వేషాలనూ ఒక్కసారి బయటపెడుతూ.

“ఎడిసిస్టండ్ మి విడియా. ఇంక డబ్బు అవతల పారేయమంటారా” అన్నాడు దూరీ.

* * *
 అడవులలో చెట్లూ పొదలుచాటు చేసుకుని మెలిగా ముందుకు సాగుతోంది నైతిక దళం ప్రేమర్ నాయకత్వం.

ఒకచోట శిథిలగృహం ఒకటి కనబడింది. అక్కడ మరణపాత్ర పేలినస్వని విసబడింది. ప్రేమర్ తో ఉన్న నైతికులు జేవ్, దూరీ కాక మరోమగ్గురు.

ప్రేమర్ ఆ స్థానంలోని అడగురు నాజీలను చంపి, దాన్ని పట్టుకునేసరికి, తన దళంలో ఇద్దరు చనిపోయారు. ఒకడు తీవ్రంగా గాయపడి చావుబతుకులలో ఉన్నాడు. బయటికి పదిండి అన్నాడు ప్రేమర్.

“కట్టుకట్టకపోతే ఎలా” అన్నాడు దూరీ.

“ఆపాటి జారి నామావుంది. అతడెలాగా బ్రతకడు” అన్నాడు ప్రేమర్.

అంతలో ఒక జర్మన్ కొంటా, శిథిల గృహంమీదికి కిక్కిరిస్తోంది. తటపటాయిస్తున్న నైతికుడు చటుక్కున చనిపోయాడు.

ప్రేమర్ కి వెర్రికోపం వచ్చేసింది.

“పదిండి. ఆ టాంకుని ధ్వంసంచేదాం” అన్నాడు.
 “ఎలాగా? వెల్లి విరక్తాడదామా చేతోటి? అన్నాడు జేవ్.

“నన్ను బయటికి తియ్యండి” అన్నాడు కూలిన మూలకింద పడివున్న దూరీ.

చేయూత ఇచ్చి లేవనెత్తివపుడు, దూరీ కొంటు ఒత్తుగా పూటగా ఉండడం గమనించాడు ప్రేమర్. కోపం అంతా దానిమీదికి తిరిగింది.

“జూదంలో గల్పన పాపపు డబ్బేనా ఇదంతా అంటూనే, దూరీకొంటు లోపల, లాగూ కార్మిలోపల, కుక్కి దాచుకున్న 80 వేల చాలర్ల నోట్లూ క్రింద పోయి చాడు.

“పద” అన్నాడు అధికారరీత్యా అజ్ఞాపిత్తూ.

“నా భవిష్యత్తు, నా కుటుంబం భవిష్యత్తు... ఈ డబ్బు వదలలేను” అన్నాడు దూరీ జాలిగా.

“కుచ్చపు డబ్బు... నను” అన్నాడు ప్రేమర్.

పది అడుగులు వేసేసరికి, టాంకు తిరిగి కొల్లులు జరిపింది. ముగ్గురూ ఓ చెట్టు చాటున దాగారు.

“టాంకుని అటకాయించడానికి వాటం చూసేవస్తాను. నన్ను కొయండి” అని ప్రేమర్ బయల్దేరాడు ముందుకి.

“దూరీ ఒక్కతనంలో వెనక్కి పరుగెత్తాడు శిథిలగృహ శిథిలాలవద పడిఉన్న తన 80 వేల చాలర్ల కోపం. అంతలోనే జర్మన్ టాంకు మరోకిక్కిరిస్తూ కొల్పింది.

వర్షతలలా లేచినపొగ తెరపిచ్చాక చూసేసరికి, దూరాన దూరీ శవం, అక్కడే చాలర్ల నోట్లూ కనబడ్డాయి జేవ్ కి.

అంతలోనే అటువైపునుండి పరుగెత్తుకుని తిరిగివస్తున్న ప్రేమర్, తొందరలో నేలమీదపన్నిన ఉచ్చును తన్నాడు. వెంటనే అక్కడ జర్మన్ కొంటా మటుపెట్టిన మైక్ పేలింది. గాయపడి నిస్సహాయుడై పడిపోయాడు ప్రేమర్.

జేవ్ కి గుఱిం కొపంకూడా ఉప్పొంగాయి. తన అహింసానిదాంతాన్ని అతే పక్కకునెట్టేశాడు. ధైర్యసాహసాలతో, ఒంటరిగా, ఆ టాంకుని ధ్వంసంచేయ ప్రానుకొన్నాడు. తుణతుణానికి మరణం డం తప్పించుకుంటూ, ఒడుపుగా, ఆ టాంకును పనిపించి, మూత విగించి, నిప్పుపెట్టేశాడు.

తరవాతి ప్రేమర్ పడిఉన్నచోటు మీదుగానే, దూరీ శవం ఉన్న స్థలానికి

వెళ్లాడు. అక్కడి డబ్బులంతా పోవచేసి జేబులో పెట్టుకొన్నాడు. తిరిగి ప్రేమర్ దగ్గరకు వచ్చి, ఈ డబ్బును దూరీ కుటుంబానికి అందచేస్తానని చెప్పాడు.

“ప్రేమర్ నువ్వు నన్ను పోలీస్ చేశావు నాకు మృత్యువంటే భయమని, ధైర్యంలేదు నీని. నాకు సాహసంఉంది. ఎప్పుడూఉంది నీకు మాత్రం ఉట్టి ధైర్యం, కబుర్లుచెప్పే ధైర్యమే ఉంది. నీకులుచెబితావుగాని నీకు నీతిలేదు. నీతిపేరిట దూరీపాణం పొట్టన పెట్టుకున్నావు. నీతిపేరిట, నిన్ను నమ్మి నీమీద ఆశపెట్టుకున్న ఫియామాకు అన్యాయం చేశావు. పాపంచేసి పశ్చాత్తాపపడ వాళ్లని తుమించగల ధైర్యంలేదు నీకు” అన్నాడు జేవ్.

పతితులను, అవినీతిపరులను చూచి అసహ్యించుకొనగలననుకొనే ప్రేమర్ తొలిసారిగా జ్ఞానోదయం అయింది. తోటివారిని తుమించడం, సానుభూతి చూపడం అనే ప్రధానలక్షణం, మానవగర్వం తనలో లోపించిందని ఆ తుణాన గ్రహించాడు.

పతితుడు తన. అందుకని పశ్చాత్తాపం చెందవలసినవాడూ తన. పిరికివాడూ తన.

పరిదీనవదనుడై, తపస్వ గ్రహించానన్నట్లు చూచాడు ప్రేమర్...

జేవ్ ఆ తురగాత్తుణి భుజానవేసుకుని శివరాభిముఖంగా నడచాడు.

ఈ కథను “జోర్ట్ అండ్ ది జేవ్” అనే పేరుతో ఆర్. కె. జి. రెడియో పిక్చర్స్ వారు చలనచిత్రంగా నిర్మించారు. జేవ్ గా వెండెల్ కార్, దూరీ గా మిక్కియానీ, ఫియామా గా నికోలోమాకే, ప్రేమర్ గా డాన్ శుయెల్ సటించారు.

బొంబాయిలో నుండు దక్షిణ భారతీయులకు శుభ వార్త
 మీరు అభిమానముతో విసగోరు తమిళ, తెలుగు, మళయాళ భాషలలో పాటల రికార్డులు నేటినుండి మా వద్ద లభింపగలవని ప్రకటింప సంకల్పించుచున్నాము.
THE TWIN RECORDS DEPOT.
 KERNANI BUILDING
 Sir Phirozshah Metha Road,
 Fort, Bombay.
 Grams : Twinvoice; Phone 255081

★ హాంగరీ సహాయనిరాకరణం ★

(30వ పేజీ తరువాయి)

హాంగరీయ భావను ప్రభుత్వం గుర్తించింది గానీ, పన్నుల విషయానికి నిరాకరించింది. పన్నులు ఎక్కువవేసి పీడించడానికి కాకపోతే బానిసదేశానికి వేరే ప్రయోజనమేముంది?

దీనికి ప్రతికీయంగా కోసత్ హాంగరీయన్ వాణిజ్య, పారిశ్రామిక మండలిని ఏర్పాటు చేశాడు. ఈ మండలి హాంగరీయ వర్తకాన్ని, పరిశ్రమలని అభివృద్ధి చేయడానికి పూనుకున్నది. దీన్ని అణచి వేయాలని ప్రభుత్వం తీవ్ర ప్రయత్నం చేసింది. దాంతో అంతవరకూ వాణిజ్య వాడు అటో చేరకుండా ప్రభుత్వం తో సహకరిస్తున్న ప్రభుత్వవరం కూడా అసంతృప్తి పడింది జాతీయోద్యమంలో చేరింది.

1847 లో మళ్ళీ ఎన్నికలు జరిగాయి. పెన్ నియోజక వర్గం తమ పక్షాన ఉంటుందని ఆశిస్తూ అస్సీయన్ తీవ్ర ఆశా

భంగం కలిగింది. కోసత్ పోటీచేశాడు. ప్రభుత్వం ఎన్ని మాయోపాయాలకు లక్ష్యం వించినా కోసత్ గెలిచాడు. పార్లమెంటుకు అతడు నాయకుడయ్యాడు.

ఆ పార్లమెంటు హాంగరీకి స్వాతంత్ర్యం ఇవ్వాలని తీర్మానంచేసింది. ప్రజలంతా పార్లమెంటుకు అండగా ఉన్నందున అస్సీయన్ చక్రవర్తి చేసేదిలేక అంగీకరించాడు. కొంతరాజ్యాంగం రచించబడింది. హాంగరీయన్ ప్రజలచే ఎన్నుకోబడిన ప్రభుత్వం స్థాపించబడింది. షెడ్యూల్డ్ పబ్లిక్ వర్క్సు మంత్రిగా, ఫ్రాన్సిస్ డీక్ వ్యాయకాభిమంత్రిగా, కోసత్ ఆర్థికమంత్రిగా ఎన్నుకోబడ్డారు.

కానీ హాంగరీ స్వతంత్రతంకావడం అస్సీయన్ కు కడుపుమంటగా నేడంది. అస్సీయన్ ప్రభుత్వం వాలాచియన్, సెర్బియన్, క్రోషియన్ మూకలను హాంగరీనిండికి పురికొల్పి పంపింది. కానీ కొత్తిగా ఏర్పడిన

హాంగరీయన్ స్వయం దాడిమూకలను ఓడించి తరిమివేసింది.

తరువాత అస్సీయన్ ప్రభుత్వం కాంట్రీలెంబర్ ను హాంగరీకి వైస్రాయగా పంపింది. పార్లమెంటు అతన్ని తిరస్కరించినా అతడు మొండిగా బుడాపెస్ ను వచ్చాడు. రాగానే అతణ్నే వరో ఖూనీచేశాడు.

తరువాత చక్రవర్తి అస్సీయన్ సైన్యాలను బుడాపెస్ నుపై పంపించాడు. హాంగరీయను ధైర్యంతో ఎదుర్కొన్నారగానీ చివరకు ఓడిపోయారు. అస్సీయన్ సంతృప్తికారం వహించింది. పార్లమెంటు రద్దు అయింది. రాజ్యాంగం కూడా రద్దయింది. హాంగరీయన్ భావపై తిరిగి నిషేధం నెలకొల్పబడింది. మండల పరిపాలక సంస్థాలు రద్దుచేయబడి, దేశమంతా కొన్ని మిలిటరీ జిల్లాలుగా విభజింపబడి అస్సీయన్ అధికారుల హస్తగతం చేయబడినవి. హాంగరీ పేరు యూరప్ పటంనుండి తుడిచివేయబడింది. "హాంగరీ చనిపోయింది" అంటే అనుకున్నాడు. కానీ ఫ్రాన్సిస్ డీక్ ఇంకా బ్రతికే ఉన్నాడు. అతనిలో హాంగరీ ప్రాణాలు నిలుపుకున్నది.

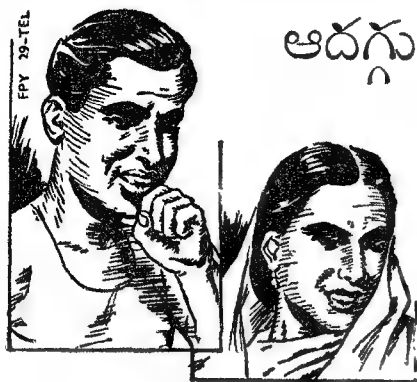
ఫ్రాన్సిస్ డీక్ ప్రతిపటన

ఫ్రాన్సిస్ డీక్ తన ఆదర్శాలను విస్మరించలేదు. పెన్ నగరంలో తన అనుచరులను, అభిమానులను తన గదిలో చేరదీసి రాజకీయాలు చర్చిస్తుండేవాడు. చక్రవర్తి అతనికి ఉన్నతపదవిని నిర్భరచూపాడు కానీ "నా శత్రువు రాజ్యాంగాన్ని గుర్తించే నీరా ఉద్యోగాన్ని గూర్చి అలోచిస్తా"నని డీక్ సమాధానమిచ్చాడు. వియన్నాకు వచ్చి చర్చలు జరపవలసిందిని ప్రభుత్వం కోరింది. కానీ దానికికూడా అతడు నిరాకరించాడు.

1859 లో ఫ్రాన్సుకు, అస్సీయన్ కు యుద్ధం జరిగింది. అస్సీయన్ చితుగా ఓడిపోయింది. చక్రవర్తి ఫ్రాన్సిస్ జోసెఫ్ తన దేశీయాంగమంత్రి బాకను తొలగించి హాంగరీయన్ వాడైన బారన్ జోసికాను మంత్రిపదవికి రమ్మని అహ్వనించాడు.

"పథూ! నేను హాంగరీయన్ ను. హాంగరీయన్లను నేను అర్థంచేసుకోగలను. అస్సీయన్ల నా కర్థంకారు. హాంగరీయన్లను పాలించడానికి మీరు అస్సీయన్లను నియమిస్తే అతనికెన్ని చిక్కులు కలుగుతాయో, నేను అస్సీయన్లను పాలించబోయినా అన్ని చిక్కులూ కలుగుతాయి" అని జోసికా మనవిచేసుకున్నాడు.

చక్రవర్తి పోలిష్ వాడైన గోలొచాన్ స్కీని మంత్రిగా చేసుకున్నాడు. హాంగరీయన్లను సంతృప్తిపరచడానికి ఆరుగురు హాంగరీయన్లను టీవీ కాన్ఫెరెన్స్ లోకి ఆహ్వానించాడు. వారు డీక్ ను సలహా అడిగాడు.

ఆదగ్గును అణచండి
ఆ గొంతు
వుండును
ఉప శమింప
జేసి
మాన్పండి

పెప్స్ టేబ్లెట్లు గొంతు, రొమ్ము బాధోపశమన, నిద్రాంశ సారములు కలవి. మీరు పెప్స్ ను వచ్చురించునపుడు ఈ సారములు అవిరి అయి, మీ క్యావర్చుల గొంతుకలోనికి, క్యావర్చులలోనికి, క్యావర్చులలోనికి కొనిపోవుతాయి. ఇలా అవి నిద్రాంశ మిమ్ము బాధించే లాగాలను చేరుకుంటాయి. అందుకే పెప్స్ అంత శక్తివంతమై, జగద్విఖ్యాతి గాంచినవి. పెప్స్ దగ్గులను అణచివేస్తాయి. గొంతువుండు బాధను ఉపశమింపజేస్తాయి. మీ క్యావర్చులను రక్షిస్తాయి. కవమును కోపివేసి, క్యావర్చులను పోగొట్టుతాయి. ఇవ్వుయేంజా. ట్రోంకైటిన్ చికిత్సకు ఇవి అమోఘమైనవి.

పెప్స్
సేవింపండి. **PEPS**

జగద్విఖ్యాతి గాంచిన
గొంతు, రొమ్ము టేబ్లెట్లు
మండు లమ్మేవారి అందరివద్దా లభిస్తాయి.

మద్రాసు పోల్ ఏజెంటు: దాదా డికం పెన్ పార్కు రౌన్, మద్రాసు-3.

“వెళ్ళవద్దు. హంగరీ సలహాకావాలంటే చక్రవర్తి బుడా పెట్టుకచ్చి మన పార్లమెంటును సంప్రదించాల్సిందే” అని డిక్ చెప్పాడు. దాంతో వారిలో ముగ్గురు చక్రవర్తి ఆహ్వానాన్ని తిరస్కరించారు.

చివరికి 1861 లో ఆస్ట్రీయన్ ప్రభుత్వం మండల పరిపాలకసంఘాలను మళ్ళీ స్థాపించడానికి, హంగరీయన్ పార్లమెంటును సమావేశం చేయడానికి ఒప్పందం వేసింది. మండల పాలక సంఘాలు చేసిన మొదటిపని ఏమిటంటే, గడచిన పదేళ్లుగా జేవాన్ని నిరంకుశంగా పాలించిన ఆస్ట్రీయన్ అధికారులను బర్రఫ్ చేయడం.

పార్లమెంటు ఎన్నికలు జరిగాయి 300 స్థానాలలో 270 స్థానాలూ డిక్ పక్షానికి లభించాయి. ఈ పార్లమెంటు బుడా నగరం కోటలో సమావేశం కావాలని ప్రభుత్వం ఆజ్ఞాపించింది. కాని సభ్యులు “1848 సంపు రాజ్యాంగం ప్రకారం మేము షెన్ నగరంలో సమావేశం కావాలి. అక్కడే సమావేశమవుతా” మన్నారు. ఆస్ట్రీయన్ మొదటి వ్యతిరేకించినా చివరికి లొంగారు. వారి లొంగుబాటు తమకు గొప్ప విజయంగా హంగరీ భావించింది. పార్లమెంటు సభకు సభ్యులు జాతీయ వేస్తాల్లో హాజరయ్యారు. చక్రవర్తి ఈ పార్లమెంటుకు సందేశంపంపినా కొన్ని చిల్లర విషయాలను మాత్రమే ఇక్కడ నిర్ణయించవచ్చనీ, ముఖ్య విషయాలను నిర్ణయించడానికి కొందరు ప్రతినిధులను వియన్నాలోని పార్లమెంటుకు పంపించాలనీ ఉత్తర్వు చేశాడు.

ఈ ఉత్తర్వును హంగరీయన్ పార్లమెంటు తిరస్కరించింది. హంగరీకి రాజాగా ఉండాలంటే ఆస్ట్రీయన్ చక్రవర్తి బుడా వచ్చి అక్కడ వట్టాభిషిక్తుడు కావలసిందేననీ, తమ రాజ్యాంగాన్ని గుర్తించాలనీ వారు సమాధానం పంపారు.

చక్రవర్తికి కోపం వచ్చి హంగరీయన్ పార్లమెంటును రద్దుచేశాడు. పార్లమెంటు భవనాన్ని ఆస్ట్రీయన్ సైనికు లాక్రమించుకుని సభ్యులను తరిమి వేశారు. డిక్ చివరికి తిరిగి బాటూ “ఏమిట విశేషం” అని ఒకరడగూ “ఆస్ట్రీయా యుద్ధం ప్రకటించింది” అని సమాధానం చెప్పాడు.

పార్లమెంటును రద్దుచేసినందుకు జేకం లోని మండల పరిపాలక సంఘాలన్నీ అసమ్మతి తెలిపాయి. ప్రభుత్వం వాటిని కూడా రద్దుచేసి మిలిటరీ పరిపాలన నెలకొల్పింది. హింసాత్మక చర్యలకు దిగవద్దని డిక్ తన ప్రజలకు సందేశం ఇచ్చాడు. “మనకు ఆయుధాలు లేవు. కనుక మనం పాశ్చాత్యమే ఆయుధంగా పోరాడుదాం. బాధలు పడకుండానే తలవం చతుండా

బాధలు పడదాం,” అని అతడన్నాడు. కాంతియుతంగా ప్రతిఘటించమని ప్రజలకు చెప్పాడు. జేకం అతని సందేశం శిరసాహించింది. ప్రజలు పన్నులు కట్టడం మాని వేశారు. పన్నులధనాన్ని వసూలు చేయడానికి ప్రజల ఆస్తిని పోలీసులు వేలం వేయబోతే కొనడానికి ఏ హంగరీయనూ ముందుకు రాలేదు. ఆస్ట్రీయానుంచి కొనే వారిని పిలిపించవలసి వచ్చింది. పన్నులధనం కంటే దాన్ని వసూలుచేయడానికయ్యే ఖర్చుకు అని ప్రభుత్వం గ్రహించింది. ఆస్ట్రీయన్ సైనికులను హంగరీయన్ గృహలో అడ్డుపెట్టి బాధపెట్టడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నించింది. కాని అది నెగ్గలేదు.

చివరికి వియన్నాలో ఇంపీరియల్ పార్లమెంటు సమావేశమై జేక్ హంగరీయన్ ప్రతినిధి కూడా హాజరయ్యాడు. వియన్నా ప్రభుత్వం యూరప్ అంతటా నవ్వుల పాలైంది.

“ఆస్ట్రీయా వేచి ఉండి చివరికి గెలుస్తుంది” అని కొత్త ఆస్ట్రీయన్ మంత్రి బాన్ మెర్లింగ్ అన్నాడు.

“మేము వేచి నంతకాలం మీరు వేచి ఉండలేరు” అని డిక్ బదులు చెప్పాడు.

హంగరీ విజయం

హంగరీయన్ ఆస్ట్రీయన్ పరుకులను బహిష్కరించడం ఆస్ట్రీయాకు దుస్సహమైంది. జైళ్ళన్నీ హంగరీయన్ సత్యాగ్రహాలతో నిండిపోయాయి. వారందరినీ భరించలేక ప్రభుత్వం మళ్ళీ అందరినీ విడుదల చేయల్సివచ్చింది.

హంగరీయన్ పార్లమెంటు రద్దయినప్పటినుంచి ఆసభ్యులు వ్యవసాయ సంఘమనీ, పారిశ్రామిక సంఘమనీ, సాహిత్య సంఘమనీ పెద్దపెట్టకొని సమావేశమవుతూ ఉన్నారు. ఆవిధంగా వారు స్వాతంత్ర్యం కోసం ఆందోళన చేయసాగారు.

ఇంతలో ప్రష్యాతో ఆస్ట్రీయాకు యుద్ధం సంభవించింది. అప్పుడు ఆస్ట్రీయాకు హంగరీ స్నేహం అవసరమైంది. “మారాజ్యాంగాన్ని పునరుద్ధరిస్తే మేము మీకు సహకరిస్తాము” అని డిక్ సమాధానమిచ్చాడు.

హంగరీ సహాయం లేకుండా యుద్ధానికి దిగడం మంచిది కాదని చక్రవర్తి భావించాడు. హంగరీతో రాజీపడక తప్పలేదు. 1865 సెప్టెంబరు 20 న ఇంపీరియల్ (ఆస్ట్రీయన్) పార్లమెంటును రద్దుచేస్తూ, హంగరీని ప్రత్యేక జేకంగా గుర్తించి, హంగరీయన్ పార్లమెంటును పునరుద్ధరిస్తూ చక్రవర్తి ప్రకటన వెలువడింది.

కొత్త పార్లమెంటుకు ఎన్నికలు జరి

గాయి. 388 స్థానాలలో డిక్ పక్షానికి 200 లభించాయి. డిసెంబరు 14 న చక్రవర్తి పార్లమెంటును ప్రారంభం చేశాడు. హంగరీయన్ దుస్తుల్లో ఆయన హాజరై, హంగరీయన్ భాషలో ప్రసంగించాడు. అందరూ మార్గధ్యానాలు చేశారు. కాని డిక్ మానంగా ఉన్నాడు. నిజానికి చక్రవర్తి హంగరీకి ఇచ్చిన కొత్త హక్కులేమీ లేవు. హంగరీకి పరిమితాధికారాలన్నీ పార్లమెంటు ఉంటుందనీ, వియన్నాలో ఇంపీరియల్ పార్లమెంటే అన్నీ నిర్ణయిస్తుందనీ, రాజ్యాంగం గుర్తించబడదనీ, ఆ ప్రసంగ సారాంశం. డిక్ వాయుత్వాన పార్లమెంటు చక్రవర్తి చెప్పిన దాన్ని తిరస్కరించింది. చక్రవర్తి ఇంతకంటే తాను ఏమీ చెయ్యలేనని వియన్నాకు వెళ్ళిపోయాడు.

1866 జూన్ లో ప్రష్యా ప్రమాదం అధికమైంది. ప్రష్యన్ సైన్యాలు పొగలో ప్రవేశించాయి. చక్రవర్తి డిక్ ను వియన్నాకు పిలిపించి “సన్నీచేయమంటావు?” అని అడిగాడు.

“మా హక్కులను మా కివ్వండి” అని డిక్ జవాబిచ్చాడు.

“హంగరీకి రాజ్యాంగాన్ని ప్రసాదిస్తే మాకు యుద్ధంలో సహాయపడతారామీరా?” అని చక్రవర్తి అడిగాడు.

“మా స్వాతంత్ర్యం ఆలా అమ్ముకుపోయే వస్తువుకా”దని డిక్ అన్నాడు.

చక్రవర్తి మారుమూటాడ లేదు. డిక్ తిరిగి హంగరీ వచ్చేవాడు.

ఆస్ట్రీయా యుద్ధంలో ఓడిపోయింది. చక్రవర్తి తమ చెయ్యడానికి తోచలేదు.

1866 డిసెంబరు 15 న హంగరీయన్ పార్లమెంటు చక్రవర్తికి మహాజరు పంపించింది. దాన్ని డిక్ తయారుచేశాడు. ఈ మహాజరును చక్రవర్తి తిరస్కరించి, హంగరీలో సైనిక సమీకరణను నిర్బంధం చేశాడు.

హంగరీ అట్టుడికనట్టు ఉడికిపోయింది. సాయుధ విప్లవం చెలరేగకుండా చెయ్యడానికి డిక్ వాయుత్వలా పనిచేశాడు. హంగరీనుంచి “ఆఖరి మహాజరు”ను పంపించాడు. నిర్బంధ సైనిక సమీకరణను రద్దు చేయవలసిందిని కోరాడు.

చక్రవర్తి ఏకశ్రున్నాడోగాని ఈ మహాజరును అంగీకరించాడు. సైనిక సమీకరణను రద్దుచేశాడు. హంగరీయన్ కోరికలన్నీటినీ అంగీకరిస్తానని వాగ్దానం చేశాడు.

1848 లో హంగరీ స్వాతంత్ర్యం కోసం పోరాడిన జాతీయ అంధాసినీ చక్రవర్తి వియన్నాకు పిలిపించాడు. జాతీయ ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పాటు చేసుకోవలసిందిని అతన్ని చక్రవర్తి కోరాడు.

★ హాంగరీ సహాయనిరకరణం ★

డిక్ అనుసరించి తనదేవానికి స్వతంత్ర ప్రతిపత్తిని సాధించిపెట్టాడు. ★

అప్పుడు హాంగరీ తరఫున డిక్ ఆస్తి యాత్ర సందర్భం చేసుకున్నాడు. హాంగరీ రాజ్యాంగాన్ని, స్వాతంత్ర్యాన్ని గుర్తించడానికి చక్రవర్తి సమ్మతించాడు. హాంగరీ నుంచి పారిపోయి ప్రవాసంలో ఉన్న వారందరినీ తిరిగి పిలిపించాడు. 1867 జూన్ 8న చక్రవర్తి పెన్షను వచ్చి రాజ్యాంగాన్ని గుర్తిస్తూనని ప్రకటించేసరికి దేశమంతా ఆనంద సాగరంలో ఓలలాడింది.

మహాత్ముడు, మహాపురుషుడు

ఫ్రాన్సిస్ డిక్ మాత్రం స్వాతంత్ర్యోత్సవాలలో పాల్గొనలేదు. అతడు నిరాడంబరుడు. హాంగరీకి 'రక్షకుడు'గా ఉండకలసిందిని పార్లమెంటు అతన్ని కోరింది. కాని అతడు నిరాకరించాడు చక్రవర్తి "నేను డిక్ నెలా గౌరవించగలను?" అని జూరియస్ అండ్రాసీని అడిగాడు "ప్రభూ! మీ గనకనక వస్తువాహనాలతో ఇతరులను గౌరవించగలరుగాని డిక్ ను గౌరవించలేరు" అని అతడు బదులు చెప్పాడు. అప్పుడు చక్రవర్తి తాను, తనరాణి తియింతుకున్న ఫోటోను డిక్ కు కానుకగా పంపాడు. డిక్ అదికూడా అక్కరలేదన్నాడు. "మరి నా గౌరవాన్ని ఎలా వెలడించుకోమంటావు?" అని చక్రవర్తి అడిగితే, డిక్ "నేను చనిపోయాక ఫ్రాన్సిస్ డిక్ మర్యాదపడ్డని అనండి, అది నాకు చాలు" అని చెప్పాడు.

డిక్ ప్రధానమంత్రి పదవిని, సామాన్య మంత్రి పదవినికూడా అక్కర్లేదన్నాడు. కబీలాలో ఉన్న తన స్వగృహానికి వెళ్లి పోయి ప్రకాంతంగా జీవితం గడపదలచాడు. పార్లమెంటులో నైనా ఉండకలసిందని దేశం ప్రాణేయపడింది. అయిదుంగా దాని కంగీ కరించాడు. తొమ్మిదేళ్ళపాటు సామాన్య సభ్యుడుగా ఉన్నాడు కాని ఏ మంత్రికీ తేని గౌరవం, అధికారం అతడు పొందాడు.

1876 లో అతడు మరణించినప్పుడు దేశం కోకనినుగ్గు మై పోయింది. అతనికేవల ఏడున్నెండు నెలలు మోకరించి వలవల విచ్చారు. హాంగరీ రాణికూడా చిలపించింది. డిక్ తన యావజ్జీవితమూ ఎవరితో పోరాడాడో ఆ రాజాగారే "ఒక మహాత్ముణ్ణి, మహాపురుషుణ్ణి మనం పోగొట్టుకున్నాము" అని గోదించాడు.

ఈ విధంగా డిక్ హాంగరీయన్ స్వాతంత్ర్యోద్యమాన్ని శాంతియుతంగా వదిలించాడు. ఈ ఉద్యమానికి మనశ్శేఖంలో జరిగిన సత్యాగ్రహోద్యమానికి చాలా పోలికలు కనిపిస్తాయి

నిరంకుశత్వాన్ని ప్రతిఘటించడానికి నిరంకుశత్వక్రియ సంహరించమని ఆనందం లేదు. అతని నిరంకుశత్వానికి సహాయాన్ని నిరాకరించడమే సరైన మార్గం. ఈ మార్గాన్ని గాంధీమహాత్ముడు మనదేశంలో అనుసరించి ఫలితాలు సాధించినట్లే, ఆ నాడు ఫ్రాన్సిస్

మంత్రాలు; నమ్మకాలు

[32 వ పేజీ తరువాయి]

కాని అతడు భయపడి 15 రోజులు ఆదురు జ్వరం తగిలించుకొని కాపడంచేత రా నిరాకరించాడు. కాని నవరాత్రులు ఎట్లా జరుపాలో చెప్పాడు. ఆ తరువాత అంతా జరిపాను. దురదగ్గంపిపాడి సహాయంతోనే దయాన్ని అఖిలరోజూ మర్చిలేపాను. ఫలానావోట పడిపోవాలని ఆజ్ఞాపించాను. ఆవిధంగానే పడిపోయింది. దయాం పోయింది. నాకు ఘనంగా కల్పించిచ్చారు. అప్పటినుంచి భూతవైద్యుణ్ణి అయ్యాను. భూతవైద్యుణ్ణి కావలసింది ధైర్యం, యుక్తి, తంత్రం మాత్రమేనని, మంత్రాలు అవసరములేదని తెలుసుకున్నాను మూఢనమ్మకాలతో నన్ను రోగి యొక్క మనస్సులో జేరిన అనుమాన పెను భూతాన్ని పార్శ్వకోటకు భూతవైద్యుని యొక్క తెలివితేటలు. అయితే రోగికి దయ్యంపట్టించని అనుమానం యేర్పడినపుడు ఆ దయాన్ని మంత్రములచే కట్టివేయగల వైద్యుడే బాగుజేయగలడని మూఢనమ్మకం యేర్పడడం సహజం. అందువలననే నేను ఆ దయాన్ని కట్టివేయ గలిగినట్లుగా ఆరోగి వన్ను గుర్తించినందుననే నేను అతనికున్న మనోవ్యాధిని బాగుచేయ గలిగాను. అంతే గాని నాకు మంత్రాలు రావు. వాటిమీద నాకు యిప్పటికీ నమ్మకంలేదు. మంత్రాలన్నా, దయ్యాలన్నా నేను పూర్తి వ్యతిరేకం.

చాగంరెడ్డి సరసింహారెడ్డి

నేతరుపల్లె గ్రామం (నెల్లూరు జిల్లా.) ★

పూవు మీ అదృష్టం చెప్పగలడు

నీ భవిష్యత్తులో ఏమి జరుగబోవునదిన్నీ, నీ సరియైన చర్య గురించిన్నీ నీవు తెలుసుకోవ గోరినట్లయితే ఒక పూవు కాల్చు వైన నీ కిష్టమగు ఒక పుష్పము చేరున్నూ, నీవు వ్రాయు లేదీ, వేళ వివరములున్నూ, నీసరియైన చిరునామాయున్నూ

నెంలనే వ్రాసిపంపుము.

జ్యోతిష శాస్త్రములోని రహస్య గణితము మూలముగా మేము గుణించి, నీవు కాల్చు వ్రాసిన లేదీ లగాయతు 12 మాసములలోను నీ యొక్క అదృష్టము, లాభనష్టములు, జీవితమార్గము, ఏ వ్యవహారములో నీకు జయముకలుగును. నీ ఉద్యోగం విషయంలో నుంచి చెట్టులు, మార్పులు, ఆరోగ్య విషయము, పరశేష గమనము. తీర్థయాత్రలు, వివాహము, స్త్రీసుఖము, సంతానము, కథినిజీవములు, లాటరీ, అకస్మాదన్యలాభం మొదలగువానిని గురించి స్పష్టముగా మానవారీగా వ్రాసి యు. 1-4-0 లకు మాత్రము వి. పి. గా పంపగలము. (వి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకం) దుష్ప్రగమము లేవైనా వున్నయెడల శాంతిచేయు విధానం కూడా తెలుపుడు చేయడమును. వివరములు మా పూచీపైని పంపబడును. మేము పంపిన భోగటా నీకు తృప్తిగా నుండునయెడల పైకము వాపను చేయబడును. ఒకసారి పరీక్షించి చూడుడు. మీ అడ్రసు ఇంగ్లీషులో వ్రాయండి.

Chae Swami Satyanarain, Raj Jyotshi, (WFA) Phagwara. (Pb.)

కలవరపడు స్త్రీలకు

"కుమారి" (మాత్రం) నుదవకండి. మీ ఆంగ్లం కడించు దింతనవనరం మె (సాదా) డ. 5/- (మెచర్) 5/- (ఎస్పాక్ మెచర్) 8/- పోస్టే ప్యాకింగ్ ప్రత్యేకం

Mrs. P. Deves, F.D.S. (AF) Calcutta-40. ఫ్రాక్సిసు: Indo Medical supplies No. 3 Pauliappan st. Seven wells Madras - 1.

ఈ మంచువలె నున్న క్రీమ్ మీ సౌందర్యమును అధికము చేయుటలో సహకరించును

దీనిలో మీ చర్మము మృదువుగ, సహజముగ సుందరముగి ఉండును

.. తోపములు కనవడక నిష్కళంకముగ ఉండును

మీరు ఎల్లప్పుడూ మనోహరముగ ఉండాలనుకోవడము
"హా-హీ! అద్భుతమైన పౌండ్స్ వ్యానిషింగ్ క్రీమ్ వాకితే
మరికముగ అలా ఉండగలరు
రోజూ ఉదయము పౌండ్స్ వ్యానిషింగ్ క్రీమ్ పైతైన రానుకోండి.
కొన్ని పెకండ్లలోనే అది మాయమవుతుంది! కాని అది
చర్మమును విష్కళంకముగ మృదువుగ చేస్తుంది నవచికిత్స
ఎప్పుడూ వలెనున్న మీ ముఖ చర్మస్పృహ అందరూ
ఆశ్చర్యపడుట మీరు గమనిస్తారు!

మొదట మీర పొడరు అంటుకుని ఉండేలా చేసి
ఒక అద్భుతమైన పొడనము!
మీరు పొడరు రానుకునేటప్పుడు లేక మేకప్ చేసు
కునే ముందు త్రుతిపాచి జిడ్డు లేని పౌండ్స్ వ్యానిషింగ్ క్రీమ్
పైతైన రానుకోండి అది పొడరును గంబర తరగిడి
సమంగా అంటుకుని ఉండేలా చేస్తుంది! ముందుకె
నున్న పౌండ్స్ వ్యానిషింగ్ క్రీమ్
రానుకుంటే రోజంతా మీరు
మనోహరముగా ఉంటారు

పౌండ్స్ వ్యానిషింగ్ క్రీమ్

౧౨౧౧

సౌందర్యమును గురించిన వుత్తకము ఉచితము! Loveher with Ponds అనే
సౌందర్యమును గురించిన మా ఇంగ్లీషు వుత్తకము కాలాని వ్రాయండి మీ
సహజ సౌందర్యమును ఎలా వృద్ధి చేసుకోవాలనే దానిమీద దీనిలో ఎన్నో విపుణమైన
సలహాలున్నాయి ఈ పత్రికను ప్రాయండి జి.వి.ఓ. బాక్స్ నెం. 1812, బొంబాయి 1

చెమట దుర్గంధమునకు, సామాన్య చర్మ వ్యాధులకు
వైజ్ఞానికంగా సరి క్రొత్తగా కనిపెట్టబడినది

ఎక్టమర్

ఇప్పుడు భారతదేశమందు, సౌందర్యమునిచ్చు సబ్బులో నున్నది

చర్మ క్రిములను చంపునట్టి ఔషధములు. మంచివి. చెడ్డవి చాలా కాలమునుండియు తెలిసియున్నవే క్రొత్తదేమిటనగా. చాలా కాలము విలపుండునట్టి గుణము గలది అట్టి కనిపెట్టబడినది. మాన్ సెన్టోవారి 'ఎక్టమర్' (టైక్టోనాల్)

ఈనాడు మీరు భారతదేశమందు 'ఎక్టమర్'తోగూడిన టాయ్లెట్ సబ్బును కొన గలరు అది బ్రీజ్ ఆలోచించండి — మీరు న్రతిరోజూ ఉపయోగించుచూ బ్రీజ్ ను నీ లిక్లవరకూ మాత్రమే వాడిన తరువాత మీ చర్మము చాచాపుగా క్రిమిరహితమైన దగును మీరు క్రిమిరహితమైన చర్మమువల్ల ఏమి లాభమును పొందెదరో దిగువ వివరింపబడినది

- * చెమట దుర్గంధము తొలగింపబడును — చర్మ క్రిములు దానిని కలిగించును
- * చర్మ వ్యాధులనుండి రక్షణ — ఈ క్రిములు సామాన్యమైనట్టి అనేక చర్మ వ్యాధులను గలిగించును

మీరు బ్రీజ్ ను ఇష్టపడెదరు — దీని విషయంలో కొంత ఎక్కువ ప్రత్యేకత గలదు. ఇది పరిమళమైనట్టి, శమనకరమైన, సౌందర్యమునిచ్చు సబ్బు. ఇది చర్మమును కాపాడునట్టి 'ఎక్టమర్'ను గలిగియున్నది. బ్రీజ్ ఇతర సబ్బులకంటె కొంచెమే ఎక్కువ ఖరీదుండును. మీరు దీనిని చాలా కాలము వరకూ ఉపయోగించుకొనవచ్చును.

నేదే బ్రీజ్ ను కొనుదు

బ్రీజ్

టాయ్లెట్ సబ్బు

'ఎక్టమర్' ను గలిగియున్నది

ఈ సౌందర్యమునిచ్చు సబ్బు ప్రత్యేకమైనది — అది బ్రీజ్